

رونق جنگ هر اسی برای مذاکره سیاسی

وضعیت شناسی توان امروز جمهوری اسلامی ایران و فرصت های پیش روی ما در مسئله سازی برای آمریکا نکته راهبردی مهمی است که مقامات آمریکایی به آن توجه بسیاری دارند. هموار شدن راه ایران برای ساخت موشک های قاره پیما، قرار گرفتن ایران در آستانه دستیابی به فناوری نظامی هوش مصنوعی و صدها دستاورد دیگر در این حوزه دشمنان را به اعتراف واداشته است که: «تهران می تواند مقابل هر تهدید قابل تصور منطقه ای از خود دفاع کند.»

طرفداران ظاهری جنگ در دولت ترامپ هم وقتی این موضوع پیش کشیده می شود، از آن استقبال نمی کنند و اساساً برخی برکناری جیمز متیس از وزارت دفاع آمریکا را به دلیل همین اختلافات می دانند. از سوی دیگر خود ترامپ نیز بسیار کمتر از اوباما از تهدید «گزینه نظامی روی میز است» علیه ایران استفاده کرده است. به عبارتی، ترامپ در مقابل بارها صحبت از توافق با ایران، تنها یک بار از تهدید واضح نظامی علیه تهران، سخن گفته است

دوشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۷
۲۱ جمادی الاول ۱۴۴۰
سال نوزدهم شماره ۸۸۴
صفحه ۱۲

صبح صادق

فرارسیدن دهه فجر انقلاب اسلامی مبارک باد

هفته نامه داخلی سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

www.sobhesadeghweekly.ir

ضمیمه صبح صادق ۲۴ صفحه

چچچ

فجرنامه چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی

با آثار و گفتاری از:
حجت الاسلام والمسلمین حاجی صادقی
سردار حسین سلامی
سردار ابوالفضل شکارچی
دکتر محسن رضایی
مهندس مهدی چمران
مهندس محمد رضا باهنر
دکتر حمید رضا آصفی
دکتر عادل پیغامی
دکتر عبدالله گنجی

گزارش خبری - تحلیلی از روند تحولات اخیر در ونزوئلا

بازسازی ستاریوی کودتای ۲۸ مرداد در کاراکاسی

حجت الاسلام والمسلمین حاجی صادقی در نشست شورای مالی سپاه

مصون سازی نیروها از تخلفات در اولویت قرار دارد

تشویق های مالی و نیز کمک های معیشتی و رفاهی می تواند بسیاری از زمینه های لغزش را از بین ببرد و مصون سازی کند که این البته به وسعت دید یک مدیر بستگی دارد که برای از بین بردن زمینه ها هزینه کند تا بعدها هزینه برخورد با تخلفات را ندهد

تاثیرات افزایش قیمت سوخت در اقتصاد ایران

نگاهی به مواضع معنادار دو چهره اصلاح طلب

حاصل جمع واقعیت و احساس!

ترک خوردن تندروری

صفحه ۶

صفحه ۷

یادداشت

یارانه درمانی اقتصاد ایران!

علی قاسمی
تحلیلگر ارشد اقتصاد سیاسی

اصلاح یارانه ها یکی از نظام های تحولی هفتگانه در بخش اقتصاد ایران است که بیش از یک دهه بحث های کارشناسی فراوانی درباره آن صورت گرفته و بخشی از آن هم عملیاتی شده است؛ اما انتشار گزارش تکان دهنده آژانس بین المللی انرژی (iea) اقدامات عاجل و فوری در این حوزه را ضروری کرده است. در این وضعیت جا دارد برخی از کارها به اولویت های بعدی سوق داده شود و این معضل با بسیج همه امکانات اصلاح و درمان شود. بر اساس تازه ترین اطلاعات منتشر شده، در گزارش آژانس بین المللی انرژی درباره تخصیص یارانه انرژی در جهان آمده است: «در سال ۲۰۱۷، ۳۰۰ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال پیش از آن ۳۰ میلیارد دلار افزایش را نشان می دهد.» نکته تأمل برانگیز این است که ۱۱ میلیارد دلار از این افزایش ۳۰ میلیارد دلاری (معادل ۳۷ درصد) به ایران تعلق دارد. با یک محاسبه سر انگشتی مشخص می شود، ایران با جمعیت ۸۰ میلیون نفری در سال ۲۰۱۷، ۲۰ درصد از بودجه یارانه انرژی از کشور چین با جمعیت یک میلیارد و ۳۸۶ میلیون نفر هم سبقت گرفته و به صدر جدول صعود کرده است. بر اساس این، ایران در سال ۲۰۱۷ میلادی با پرداخت سیالیانه ۴۵ میلیارد دلار یارانه پیدا و پنهان در حوزه انرژی، ۱۵ درصد از کل یارانه انرژی پرداخت شده در جهان را به خود اختصاص داده و پس از ایران، چین با پرداخت ۳۸ میلیارد دلار یارانه در رتبه دوم قرار می گیرد. عمق فاجعه به حدی است که به نظر می رسد متولیان امر چاره ای جز ساماندهی مجرای یارانه انرژی ندارند. هر گونه تعلل در این وضعیت سرمایه گذاری در همه حوزه ها، از جمله انرژی های پاک را هم نابود می کند. دولت هم به این نکته واقف است و رئیس جمهور هر چند در صحبت های اخیر خود نسبت به اصلاح و هذفند کردن یارانه ها به ویژه در بخش انرژی تأکید کرده، اما در بودجه سال ۹۸ اقدامی در این زمینه از جانب دولت صورت نپذیرفته است.

بررسی این نشان می دهد تنها در حوزه برق، یارانه پنهان مشترکان پرمصرف برق بیش از ۷۰ برابر متوسط یارانه سرنانه انرژی در کشورهای اروپایی است. در این زمینه هنوز به تصویب هیئت دولت نرسیده است. آقای روحانی در جلسه پنجم دی ماه هیئت دولت گفت: «حجم یارانه های انرژی در کشور به بیش از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده و باید در بلندمدت به گونه ای مدیریت شود که یارانه ها به صورت حساب شده و هدفمند پرداخت شود.» نباید راحت از کنار این ارقام سرسام آور گذشت؛ چون همین رقم اعلامی دو برابر بودجه عمومی کشور است. تصور کنید این همه دستگاه های عریض و طویل و با این همه نیرو و امکانات نصف یارانه های پنهان بودجه را دریافت می کنند. صندوق بین المللی پول هم سرنانه یارانه مصرف انرژی در ایران را ۷۸۹ دلار در سال اعلام کرد که ۵۰ برابر متوسط یارانه سرنانه انرژی در کشورهای اروپایی است. تسادوم این وضعیت دولت را ناگزیر خواهد کرد که به اصلاحات قیمتی روی بیاورد؛ در حالی که این روش تنها یکی از راه حل ها است، که اگر عملی شود، برای تحقق عدالت اقتصادی و اجتماعی از محل درآمدهای ناشی از افزایش قیمت سوخت به توسعه چتر تأمین اجتماعی و حمایت معیشتی از اقشار کم درآمد کمک خواهد کرد تا راحت تر بتواند آن را عملیاتی کند.

افزایش قیمت انرژی هم به دلیل آنکه تورمزا است، ممکن است دولت را از واقعی سازی قیمت ها و انجام اصلاحات اقتصادی منصرف کند؛ در حالی که پیامدهای دنباله دار روند کنونی ضمن وارد کردن شوک های مکرر به اقتصاد، افزایش قاچاق سوخت، رانت، گسترش بی عدالتی و فقر عمومی و آلودگی محیط زیست، توسعه اقتصادی در کشور و حتی اداره آن را به رؤیا تبدیل می کند.

سردار قریشی خبر داد

برگزاری کنگره فرهنگ و هنر سپاه در گستره جبهه مقاومت

در طی تاریخ معاصر داشته اند و از طرفی هم برای سال جاری شهر تبریز به عنوان پایتخت گردشگری جهان اسلام معرفی شده بود و همین دو امر ما را بر آن داشت تا این مراسم در تبریز برگزار شود.»

قریشی افزود: «علاوه بر فرهنگیان پاسداری که برای امسال در کنگره شرکت کرده و آثارشان را ارائه داده اند، سخنرانان، شاعران و گروه های هنری از کشورهای جبهه مقاومت در کنگره بزرگ فرهنگ و هنر حضور خواهند داشت و برنامه های خود را اجرا می کنند.»

وی درباره جزئیات این برنامه گفت: «دو روز اول این کنگره صرف ارائه آثار برگزار شده در هر بخش خواهد شد و در نهایت روز سوم که مصادف با روز جمعه است، شرکت کنندگان علاوه بر شرکت در نماز جمعه تبریز در مراسم اختتامیه کنگره حضور یافته و مراسم اصلی با حضور میهمانان ویژه لشکری و کشوری و نیز میهمانانی از جبهه مقاومت برگزار خواهد شد.»

قریشی در پایان یادآور شد: «سپاه برای اینکه بتواند از توان فرهنگی نیروهای انقلابی استفاده کند، هزار نفر را در این زمینه سازماندهی کرده است تا هنرمندان پاسدار در رشته هایی چون؛ خط، نقاشی، هنرهای تجسمی، سرود و... همچنین شاعران، مداحان و اهل قلم در این راستا سازماندهی شده اند. در این کنگره از سامانه «فرهنگیان پاسدار» نیز رونمایی خواهد شد. همچنین تعدادی از تولیدات فرهنگی، از جمله کتاب های صوتی و برخی دیگر از آثار فرهنگی سپاه در این کنگره رونمایی می شود.»

سرمقاله

دوگانه سازی فرصت سوز!

علی حیدری
سردبیر

لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مبارزه با جرایم سازمان یافته فرامالی، موسوم به «پارمو» که به علت اختلاف نظر مجلس و شورای نگهبان به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شده بود، هفته گذشته در کمیسیون های سیاسی، دفاعی، امنیتی و حقوقی، قضایی این مجمع، بررسی شد و هر دوی آنها این لایحه را خلاف مصلحت کشور دانستند.

در جلسه روز شنبه مجمع تشخیص مصلحت نظام هم لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پارمو مورد بحث قرار گرفت و به گفته یکی از اعضای مجمع، در این نشست، مطالب جدیدی درباره کنوانسیون پارمو در اختیار اعضا گذاشته و مقرر شد، اعضا با مطالعه این مطالب در نشست بعدی رأی نهایی خود را درباره پیوستن کشورمان به کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان یافته فرامالی ارائه دهند.

در موضوع پیوستن کشورمان به کنوانسیون و CFT دو نوع نگاه در بین جریان های سیاسی و صاحبان قلم و تربیون در کشور وجود دارد؛ در بین موافقان، گروهی خوش بینانه تصویب این لوایح را در شرایط پسایرجام، فرصتی برای برخورداری کشورمان از مزایای مالی آن می دانند و برخی با ترسسیم وضعیت آینده و متوسسل شدن به جنگ هر اسی با مشابهت سازی این کنوانسیون ها با برجام در صدندند فضای تصویب آنها را فراهم کنند. برخی موافقان هم سعی می کنند در نگاهی تقابلی مخالفت با این لوایح را در حد مخالفت با دولت دوازدهم تنزل داده و با استدلال های ساده انگارانه، از پی بردن افکار عمومی به عمق آنها جلوگیری کنند. جالب اینجاست که برخی از لیدرهای اصلاح طلب با بهره گیری از ادبیات انقلابی، مخالفان را به تأثیر پذیری از عوامل نفوذی دشمن متهم می کنند! اما مخالفان تصویب این لوایح معتقدند، با پذیرش آنها عملاً در چارچوب بیگانگان عمل خواهیم کرد و هر جا غربی ها به زعم خودشان به این تشخیص برسند که حرکت جمهوری اسلامی ایران در چارچوب آنها نیست، چه تحفظ داده باشیم و چه نداده باشیم، یکجانبه ایران را تنبیه خواهند کرد و از مزایای مالی برخوردار نخواهیم شد. مخالفان در استدلال های خود به نمونه عینی برجام اشاره می کنند که با وجود پایبندی ایران به همه تعهدات صورت گرفته، آمریکا از آن خارج شد و تحریم ها را دوباره علیه ایران اعمال کرد و به دنبال این است تا با FATF و CFT حاکمیت خود را بر کشورمان تحمیل کند.

تجربه نشان داده است که متأسفانه در مقاطع حساس سیاسی، ایجاد دوگانه های جریانی و رسانه ای، فضای افکار عمومی را تحت تأثیر قرار می دهد و تشدید این فضا، نگاه منطقی و عقلانی نسبت به اصل موضوع را کم رنگ تر می کند، در حالی که در چنین مقاطعی باید ضمن اجتناب از دوگانه سازی های فرصت سوز، از گفت و گوهای سازنده درباره موضوع، آثار و پیامدهای آن استقبال کرد تا عموم جامعه نسبت به آن آگاهی پیدا کنند و مسئولان نیز ضمن بهره گیری از این واکاوی های کارشناسی، به تکلیف انقلابی و ملی خود عمل کنند.

از این رو باید گفت؛ چون تصمیم گیری نهایی درباره پارمو و CFT پس از مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان برعهده مجمع تشخیص مصلحت نظام است، باید منتظر بود تا فرایند حقوقی و روال قانونی در فضایی به دور از فشارهای روانی و سیاسی طی شود و هر آنچه از سوی این نهادها به تصویب رسید، مورد احترام همگان بوده و نظام اسلامی از آن حمایت می کند.

کانال هفته نامه صبح صادق در پیام رسان سروش @ssweekly

صبح صادقی شوید
به شرط آن که دست به قلم
ببرید و نوشته ها و تحلیلهای خود را برای ما ارسال کنید

ارسال مطلب
info@ssweekly.ir

ارتباط مستقیم با سردبیر
sardabir@ssweekly.ir

سؤال تریبون ۲۲
چرا کشور برای پیشبرد اهدافش به تشدید شتاب حرکت علمی نیاز دارد؟
همراه ۳ جایزه نقدی
پيامک ۳۳-۹۹۰۰۳۰۰ ۱۱ صفحه

مشارکت در تامین هزینه لباس گرم معلولين بی سرپرست بچه های آسمان

۰۲۸۰۰۸۰۲۸۰+۷۸۰

زمستان ما با گرمای وجود شما، گرم و خوب است.

آدرس: ولیعصر بالاتراز میرداماد، کوچه سرو، پلاک ۳۷
تلفن: ۰۲۱۴۳۶۱۳

یادداشت

فرار از مسئولیت

مهدی سعیدی

روزنامه نگار

مدت مدیدی است که اظهارات رئیس‌جمهور حساسیت بخشی از افکار عمومی را برانگیخته‌است. البته این حساسیت‌ها، هم برآمده از موضوعاتی است که رئیس‌جمهور به آنها وارد می‌شود و هم نسبت به نوع نگاهی است که ایشان به پدیده‌ها دارند. لحن و ادبیات رئیس‌جمهور نیز معمولاً مسئله‌ساز است و گاهی این موضوع که باید حاشیه‌کلام وی باشد، خودی‌خود به محور مناقشات تبدیل می‌شود، به ویژه آنکه مدت‌هاست رئیس‌جمهور به جای استدلال اثرگذار و زبان لَین، با زبان طعن و تحقیر نسبت به منتقدان سخن می‌گوید.

آخرین نمونه از این سخنرانی‌های پرحاشیه، اظهارات رئیس‌جمهور در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بود که بار دیگر با واکنش بخشی از افکار عمومی مواجه شد که چرا با وجود اینکه اولویت‌های این روزهای جامعه مسائل معیشتی، نابسامانی اقتصادی و نوسانات قیمت‌ها است، رئیس‌جمهور ترجیح می‌دهد درباره مسائل ثانوی سخن بگوید؟!

رئیس‌جمهور با بیان اینکه، مقاومت در برابر فناوری‌ها و تحولات نوین، رویکردی قدیمی است، گفت: «شاهد هستیم که همچنان عده‌ای با پدیده‌های جدید به ویژه در زمینه فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی مخالفت می‌کنند.» در بررسی این کلام رئیس‌جمهور باید یاد گرفت، شاید باشند کسانی که با نگاهی متحجرانه با هر پدیده جدید مخالف باشند، اما واقعاً این افراد چه میزان از وزن اجتماعی– سیاسی برخوردارند؟! واقعیت آن است که بسیاری از منتقدان سیاست‌های دولت در عرصه فضای مجازی از این قبیل نیستند و رئیس‌جمهور با دادن نشانی غلط تنها تلاش دارد منتقدان را تخریب کند. این در حالی است که بسیاری از منتقدان دولت کسانی هستند که به این عرصه اشراق کامل دارند و از کارشناسان امر هستند. چنین مواجهه‌ای شاید برای برخی رسانه‌های همسوی دولت به کار آید، اما برای معضلات و چالش‌های فضای مجازی چاره‌ساز نیست.

دکتر روحانی در بخشیی از اظهاراتش می‌گوید: «درست است که هر پدیده جدیدی ممکن است در کنار فواید زیادش خطراتی نیز داشته باشد، اما این معقول نیست که در برابر احتمال بروز یک آسیب یا خطر، استفاده از ابزار یا امکانی که فواید زیادی دارد را به طور کلی کنار بگذاریم.»

در این میان نکته اصلی توجه به همین استدلال آقای روحانی است. آقای روحانی ابتدا باید مشخص کند چگونه به این نتیجه رسیده است که آنچه تحت عنوان فضای مجازی در حال گسترش روزافزون است، فوایدی بیشتر از آسیب‌های آن دارد؟ بخشی از منتقدان هنوز این پیش‌فرض آقای روحانی را قبول ندارند، لذا از منطقی دیگری به مسئله می‌نگرد.

نکته دیگر آنکه، بخش بسیاری از انتقادات، نه به گسترش فضای مجازی که به محویت سرویس‌های پیام‌رسان بیگانه در فضای مجازی برمی‌گردد. در حالی که ملاحظات فرهنگی– امنیتی جولان چنین پیام‌رسان‌هایی خود به دردسر بزرگی برای کشور تبدیل شده و نقش آنان در ایجاد ناامنی‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در کشور و تهدید حوزه خصوصی کاربران موضوعی نیست که بتوان از آن غفلت کرد. سپردن افسار گسیخته فضای مجازی به تلگرام و… حمایت نکردن جدی از پیام‌رسان‌های داخلی، مخالفت با فیلترینگ و مقابله با کانال‌ها و گروه‌هایی که مرزهای شرع و اخلاق و امنیت و منافع ملی را زیر پا می‌گذارند، معجون پاره‌دوسیکالی است که آقای روحانی باید پاسخگوی آن باشد.

حتی اگر با رئیس‌جمهور همراه شویم که در مجموع منافع تلگرام از مضرات آن بیشتر است، آقای روحانی باید پاسخ دهد، برای مقابله با این مضرات چه ایده و برنامه‌ای دارد؟ نمی‌توان معضلات را رها کرد و اجازه داد آسیب‌های موجود، افکار عمومی جامعه را تخریب کند. چالشی که هم اینک دولت روحانی با آن مواجه است و افکار عمومی بر این باور است که دولت، تدبیر و برنامه مؤثری برای مقابله با آسیب‌های شبکه اجتماعی ندارد. به‌کارگیری جملاتی چون؛ «باید سواد رسانه‌ای و دیجیتالی جوانان و نوجوانان و البته والدین و همه جامعه را بالا ببریم تا بتوانند در کنار استفاده مناسب از این امکانات، از مخاطرات و آسیب‌های آن نیز در امان بمانند» نیز بیشتر زُست‌های روشنفکرانه‌ای است که برای فرار از مسئولیت گرفته می‌شود؛ چرا که در طول شش سال اخیر نه در این عرصه اقدام چشمگیری از دولت شاهد بودیم و نه آثار آن را در جامعه می‌توان مشاهده کرد.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از اظهاراتش مدعی شد: «برخی فکر می‌کنند اختیاراتی از آسمان دارند تا بر زمین‌ها هر فرمانی که می‌خواهند صادر کنند، اما خداوند به پیامبر خاتم (ص) نیز تأکید کرد که تو وکیل مردم نیستی، فقط مأمور ابلاغ پیام هستی و مردم در پذیرش یا رد آن، مختار هستند. نمی‌توان با خواست عمومی مردم مبارزه کرد و این کار، نه شندنی و نه مشروع و قانونی خواهد بود.»

به‌جناب آقای روحانی باید یادآوری کرد که تفاوت حکومت اسلامی با غیر اسلامی در این است که حکومت دینی در قبال سعادت جامعه مسئولیت‌هدایتی دارد و نمی‌تواند نسبت به سرنوشت افراد آن بی‌تفاوت باشد. البته، این امر هدایتگری با اجبار و دستورالعمل صورت نمی‌گیرد؛ بلکه بحث بر سر هموارسازی بستر هدایت است. به واقع تفاوت در این است که در حکومت دینی مسیر برای دستیابی به قله سعادت و انسانیت فراهم‌تر از افتادن در مسیر انحطاط و حیوانیت است. برعکس در نظام‌های سکولار و غیردینی زمینه‌های حرکت در مسیر حیوانیت فراهم‌تر از کسب معنویت و انسانیت است. لذا آنچه از آقای روحانی در جایگاه رئیس‌دولت اسلامی انتظار می‌رود، نه به زور بردن ملت به بهشت، که فراهم کردن بستستر هدایت برای جامعه و به ویژه نسل جوان است. این جزو وظایف ذاتی دولتی است که ریاست آن به ایشان سپرده شده و مسامحه در انجام وظیفه، مخالفت با قانون اساسی و خلف وعده با ملت خواهد بود که موجب افول مشروعیت ایشان در این جایگاه حساس خواهد شد.

نکته‌ونظر

یک تلفن نتیجه جنگ را عوض کرد

نکته: «شرف مروان» یکی از مسئولان عالی‌رتبه رژیم مصر، از دستیاران «انور سادات» رئیس‌جمهور مصر و داماد «جمال عبدالناصر» رهبر فقید و محبوب مصر بود. او در عین حال از جاسوسان زبده رژیم صهیونیستی هم بود. بدون تماس تلفنی این جاسوس مصری، فراجوان اضطراری ارتش ذخیره در اسرائیل در روز ۱۶اکتبر ۱۹۷۳ دست کم چهار ساعت به تأخیر می‌افتاد. این فاصله به سوری‌ها فرصت می‌داد با انشعابی کلیدی در بلندی‌های جولان، نتیجه جنگ در جبهه شمال را به نفع خود رقم بزنند؛ اما این طور نشد و گزارش اشرف مروان موجب توان‌یابی اسرائیل برای جلوگیری از سقوط بلندی‌های جولان شد.

نظر: در سال‌های گذشته، در مواقع حساسی جاسوس‌ها و عوامل نفوذی، اطلاعات و آدرس‌هایی را به دشمن داده‌اند که نمی‌شود تأثیر منفی آن سخنان را در این شرایط نادیده گرفت. در روزهای اخیر علی‌ماجدی، مسئول سابق سفارت ایران در آلمان در سخنانی که سبب سوءاستفاده رسانه‌های غربی شده، گفته است: «چنانکه می‌بینیم دانمارک، هلند و آلبانی اقدام به اخراج دیپلمات‌های ایران کرده‌اند، به این بهانه که ایران می‌خواسته اقدامات تروریستی در این کشورها انجام دهد.» جدا از اینکه ادعاهای مطرح شده از سوی اروپا درباره ایران درست است یا نه، برخود فرار در کشور می‌گویند اروپایی‌ها با ایجاد این چالش‌ها و ادعاها می‌خواهند پول به جلو داشته باشند، به نحوی که ایران نتواند درباره موضوع شوخ‌طبعی از آنها مطالبه کند. من اعتقادی به این تبلیغات ندارم. اروپایی‌ها در مورد ادعاهایی که مطرح کرده‌اند، اسنادی آورده‌اند که ما نمی‌توانیم آن را به راحتی رد کنیم.»
حال سؤال این است که ماجدی با ۱۴ سال سابقه مسئولیت سفارت در کشورهای ژاپن، برزیل و آلمان، چرا این‌گونه حرف دشمن را تکرار می‌کند؟ آیا وی در این مدت به فعلیبتی دیگر (!؟) هم مشغول بوده است!؟

معاهده

استعماری

□ **امین پناهی** / جمهوری بولیواری ونزوئلا

هفته گذشته صحنه مناقشات داخلی مخالفان و موافقان دولت فعلی در کف خیابان‌های کاراکاس بود؛ مناقشه‌ای از جنس کودتا و با حمایت خارجی‌ها که سبب ایجاد درگیری شد و در حالی که مادورو رئیس‌جمهور قانونی ونزوئلاست و به تازگی مراسم سوگند ریاست‌جمهوری را ادا کرده است، حالا و در وضعیتی که کودتاجپان توانستند بخشی از جامعه این کشور را با خود همراه کنند، رئیس‌مجلس این کشور خود را رئیس‌جمهور موقت معرفی کرده و برای این منصب در میان طرفدارانش سوگند خورده است. پس از آن بود که کشورهای مختلف در قبال این تحولات به دو دسته تقسیم شدند؛ دسته اول آنهایی بودند که مانند گذشته از مادورو به عنوان رئیس‌جمهور قانونی کشور حمایت کردند که ایران، چین، روسیه و ترکیه جزو این کشورها بودند. دسته دوم هم کشورهایی بودند که از رئیس‌جمهور خودخوانده حمایت کردندند. آمریکا جزو اولین کشورهایی بود که ریاست‌جمهوری خوان گوایدو را به رسمیت شناخت. پس از آن آرژانتین، کلمبیا، برزیل و پاراگوئه از رئیس‌جمهور خودخوانده ونزوئلا حمایت کردند.

سابقه‌کودتا

البته کودتا در این کشور امری مسبوق به سابقه‌است. آخرین باری که کودتا در ونزوئلا اتفاق افتاد، در سال ۲۰۰۲ بود. در زمان هوگو چاوز هم یک بار دیگر آمریکا سعی کرده بود رئیس‌جمهور قانونی این کشور را از قدرت کنار بزند، اما به دلیل آنکه مردم و ارتش به سرانجام این چاوز حمایت کرده بودند، این کار به سرانجام نرسید و چاوز دوباره به قدرت بازگشت.

در جریان کودتای سال ۲۰۰۲، زمانی که دولت آمریکا احساس کرد کودتا شکست خورده است از چاوز که توانسته بود به قدرت بازگردد، حمایت کرد، اما امروز به‌طور علنی القبای دموکراسی را زیر پا گذاشته و رئیس‌جمهوری را که چندی پیش با رأی مردم به این جایگاه دست یافت، نامشروع می‌داند.

دخال‌ت آمریکا

جالب اینجاست که برخی در کشور ما هم از کودتای آمریکایی علیه مائورو خوشحالند، اینها همان‌هایی هستند که خود را طرفدار سرسخت دکتر مصدق می‌دانند؛ مصدقی که با یک کودتای مشابه از سوی آمریکایی‌ها از قدرت کنار گذاشته شد!

پایگاه خبری اسپوتنیک در گزارشی با تیتیر «دخال‌ت آمریکا در ونزوئلا: تکرار سناریوی کودتای ۱۹۵۳ در ایران» کودتای اخیر را به کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ تشبیه کرده است. در این گزارش آمده است: «آمریکایی‌ها در دوران کودتای ۱۹۵۳ ایران با تحریم و فشار بر مردم کار خود را شروع کردند و در واقع با استفاده از جنگ‌های روانی و رسانه‌ها

خبر تحلیلی

نباید دچار خطای محاسباتی شویم!

□ **اکبر معصومی** / وزیر خارجه فرانسه با انتشار بیانیهای مدعی شده است کشورش مذاکرات درباره برنامه موشکی ایران را آغاز کرده که هدف از آن محدود کردن توان دفاع موشکی جمهوری اسلامی است. البته پیش از وزیر امور خارجه فرانسه، رئیس‌جمهور این کشور در جریان سفر به مسکو اعلام کرده بود در گفت‌وگو با آقای روحانی درباره موشک‌های ایرانی نیز مذاکره کرده است. لوردیان در بیانه‌ی اخیر خود تهدید کرد در صورتی که این مذاکرات به نتیجه مطلوب برای فرانسه منجر نشود، ایران با تحریم‌های سختی مواجه خواهد شد. در همین زمینه سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان ضمن تأکید بر ماهیت دفاعی برنامه موشکی ایران، گفت: «جمهوری اسلامی ایران قابلیت‌های دفاعی خود را بر مبنای ارزیابی واقعی از تهدیدهای موجود طراحی کرده و تا هر کجا که لازم بداند آن را تقویت خواهد کرد.» واکنش وزارت امور خارجه و بیانه روز جمعه وزیر خارجه فرانسه نشان می‌دهد، گفت‌وگو‌هایی بین دو طرف درباره برنامه موشکی کشورمان اتفاق افتاده است؛ اقدامی که کاملاً برخلاف منافع ملی بوده است. رهبر معظم انقلاب اسلامی پس از خروج آمریکا از برجام و با مخاطب قرار دادن دولتمردان و سیاستمداران کشور اعلام کردند: «سران سه کشور (برای حفظ برجام) باید متعهد شوند و قول دهند بحث موشک و حضور منطقه‌ای ایران را مطلقاً مطرح نخواهند کرد.» بنابراین پس از گذشت هشت ماه از خروج آمریکا از برجام، اروپایی‌ها نه تنها به تعهدات خود جامعه عمل نپوشاندند؛ بلکه در اقدامی گستاخانه خواستار توقف در برنامه موشکی کشورمان شده‌اند؛ از این رو سه نکته قابل اهمیت مطرح است:

۱- در مرحله اول باید وزارت امور خارجه پاسخگو باشد که بر اساس کدام اصول و منافع مذاکرات موشکی با فرانسه داشته است؟ آیا انجام مذاکرات پنهانی بر اساس اساسنامه برجام صورت می‌گیرد؟ البته اگر مذاکراتی صورت گرفته، به‌طور آشکار اطلاع‌رسانی کنند.

۲- به نظر می‌رسد مجموعه غربی در یک هماهنگی صورت گرفته بین کشورهای اروپایی و غربی قصد دارند از یک طرف کشور را در تویل مذاکرات تو در تو گریبان‌گیر کنند و با متصل کردن موضوعات گوناگون کشور همه توان جمهوری اسلامی ایران را نابود کنند. توان هسته‌ای، توان موشکی و نفوذ منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران در اولویت جامعه غربی برای نابودسازی این ظرفیت است و در طرف دیگر آمریکا با خروج از برجام تشدید و هوشمندسازی تحریم‌ها، تأثیرگذار در مذاکرات باشد؛ از این رو همایش از میلیاردها تومان فراتز می‌رود.

حیف و میل میلیاردی بیت‌المال

کمتر از ۱۲ روز پس از آنکه به درخواست جمعی از نمایندگان مجلس، اسحاق جهانگیری ابلاغ کرد تا در برگزاری همایش‌ها با توجه به شرایط کشور حداکثر صرفه‌جویی انجام شود، وی هفته پیش سخنان اصلی همایش معاونت جوانان وزارت ورزش و جوانان در گران‌ترین هتل کرمان (هتل پارس) شد.

همایشی که با حضور ۴۰۰ نفر و به مدت سه روز از تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۱ تا ۱۳۹۷/۱۱/۳ برگزار شد و همه هزینه‌های پرواز و خدمات هتل مهمانان از سوی وزارت ورزش و جوانان پرداخت شد. با یک حساب سرانگشتی، هزینه‌هایی نظیر اسکان ۴۰۰ نفر برای سه روز در هتل ۵ ستاره، هزینه پرواز رفت و برگشت مهمانان، پذیرایی، سوغاتی، هدایا، برنامه‌های تفریحی و هزینه‌های برگزاری این همایش از میلیاردها تومان فراتز می‌رود.

ابوالفضل حسن‌بیگی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: آمریکا برای نابودی شوروی سابق چنین مجمعی را تشکیل داد تا شورای امنیت و سازمان ملل را دور بزنند و از این طریق ضربات مهلکی را به شوروی سابق وارد کرد. الآن هم تلاش می‌کنند پس از شکست برجام از طریق FATF و CFT بار دیگر حاکمیت خود را بر جمهوری اسلامی تحمیل کنند. آقای شمخانی در جلسه کمیسیون امنیت ملی با صراحت اعلام کرد از نظر شورای عالی امنیت ملی، اجرای CFT به نفع کشور نیست؛ اما اگر مجمع تشخیص این لایح را تصویب کند، ما هم تابع هستیم.

گزارش خبری– تحلیلی از روند تحولات اخیر در ونزوئلا

بازسازی کودتای ۲۸ مرداد در کاراکاس

می‌دانند و می‌گویند، دست کم هر ۱۹ روز نرخ محصولات نسبت به قبل دو برابر می‌شود. هرچند کودتا راه برورن‌رفت از مشکلات و مسائل جاری در این کشور با چنین اقتصاد مومومی نیست، اما باید پذیرفت که همراهی بخشی از مردم با دولت هوگو چاوز که رئیس‌جمهور قانونی این کشور بود را بر کنار کند. در همین راستا در سال ۲۰۰۲ اقدام به کودتا علیه ونزوئلا کردند که شکست خورد. آنها خواستند مردم ونزوئلا را با تحریم به فلاکت بکشانند و تحت فشار قرار دهند. اما هوگو چاوز به خصوص برای مردم محروم کشورش تمام ساختارهای مورد نیاز، مانند بهداشت، درمان، آموزش، مدرسه و بیمارستان، می‌گشند تا شاید غذایی برای خوردن به دست آورند.

در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۶ برخی از نامزدها و طرفداران‌شان از

□ وضعیت کشور ونزوئلا برای کشورهای با اقتصادی متکی به نفت خیلی دور و خیلی نزدیک است. به این معنا که اقتصاد نفتی یک اقتصاد قابل اتکا برای کشوری که می‌خواهد در آینده قدرت منطقه‌ای و جهانی باشد، نیست. از همین‌روست که رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌الله‌عظمی خامنه‌ای از همان ابتدای دوره زعامت خود در جمهوری اسلامی به مستولان در تمام دولت‌ها از اقتصاد نفتی هشدار داده و تأکید کرده‌اند؛ پایه‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر نفت بنا نشود و نگاه مستولان به تولید داخلی باشد. حال می‌بینیم که تنها یک نگاه است که جمهوری اسلامی را از ونزوئلایی شدن بازمی‌دارد و آن توجه به اقتصاد مبتنی بر تولید و صادرات محصولات و قطع خام‌فروشی نفت و جلوگیری از واردات بی‌رویه محصولات خارجی با چند برابر قیمت به کشور است.

اما حالا ونزوئلا برای خروج از بحران پیش آمده تنها یک راه پیش رو دارد و آن، این است که مردم، دولت و مخالفان تلاش کنند مشکلات در درون کشور را با گفت‌وگو و دوستی حل کنند. آنها باید بدانند که آمریکا به هیچ وجه دوستدار آنان نیست و تنها استقلال این کشور را نشانه گرفته‌است. در صورتی که مردم ونزوئلا به ایالات متحده و ترامپ برای حل مشکلات خود دلخوش کنند، در آینده خواهند دید که نه تنها مشکلات‌شان حل نخواهد شد؛ بلکه به واسطه ترامپ و سیاست‌های نادرست او بر این مشکلات افزوده خواهد شد.

ونزوئلایی شدن ایران در صورت انتخاب رقبای ابراز نگرانی می‌کردند. در اینجا می‌خواهیم بدانیم که چه شد که ونزوئلای دهه ۱۹۶۰ که یکی از متمول‌ترین کشورهای آمریکای جنوبی شناخته می‌شد، حالا به چنین وضعی گرفتار آمده است؟

شبیه‌فتنه ۸۸

البته، این کودتا را بی‌شباهت به قضایای سال ۸۸ در ایران هم نمی‌توان دانست. اولین وجه شباهت انتخابات ریاست‌جمهوری در دو وجه است که آمریکایی‌ها هر دو را به رسمیت نشناختند. دیگر وجه شباهت هم داشتن پشتوانه خارجی برای عبور از دموکراسی در کشور است. در واقع این امر نشان می‌دهد آمریکا کشورهایی را که به دنبال استقلال در امور سیاسی و اقتصادی باشند به رسمیت نمی‌شناسد و تمام تلاش خود را برای به تاراج بردن استقلال کشورها به کار می‌بندد.

اما این کودتا محصول دیروز و امروز نیست؛ یعنی آمریکا برای مثال در زمانی که اقتصاد ونزوئلا هنوز سرپا و قدرتمند بود، نمی‌توانست چنین کاری را در این کشور انجام دهد. کما اینکه چند بار هم تلاش کرده بود، اما به سرانجام نرسیده بود. ونزوئلا امروز در جهان دارای بالاترین نرخ تورم است. برخی کارشناسان میزان تورم در از این کشور بیش از یک میلیون درصد

ابوالفضل حسن‌بیگی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: آمریکا برای نابودی شوروی سابق چنین مجمعی را تشکیل داد تا شورای امنیت و سازمان ملل را دور بزنند و از این طریق ضربات مهلکی را به شوروی سابق وارد کرد. الآن هم تلاش می‌کنند پس از شکست برجام از طریق FATF و CFT بار دیگر حاکمیت خود را بر جمهوری اسلامی تحمیل کنند. آقای شمخانی در جلسه کمیسیون امنیت ملی با صراحت اعلام کرد از نظر شورای عالی امنیت ملی، اجرای CFT به نفع کشور نیست؛ اما اگر مجمع تشخیص این لایح را تصویب کند، ما هم تابع هستیم.

گزارش خبری– تحلیلی از روند تحولات اخیر در ونزوئلا

بازسازی کودتای ۲۸ مرداد در کاراکاس

می‌دانند و می‌گویند، دست کم هر ۱۹ روز نرخ محصولات نسبت به قبل دو برابر می‌شود. هرچند کودتا راه برورن‌رفت از مشکلات و مسائل جاری در این کشور با چنین اقتصاد مومومی نیست، اما باید پذیرفت که همراهی بخشی از مردم با دولت هوگو چاوز که رئیس‌جمهور قانونی این کشور بود را بر کنار کند. در همین راستا در سال ۲۰۰۲ اقدام به کودتا علیه ونزوئلا کردند که شکست خورد. آنها خواستند مردم ونزوئلا را با تحریم به فلاکت بکشانند و تحت فشار قرار دهند. اما هوگو چاوز به خصوص برای مردم محروم کشورش تمام ساختارهای مورد نیاز، مانند بهداشت، درمان، آموزش، مدرسه و بیمارستان، می‌گشند تا شاید غذایی برای خوردن به دست آورند.

در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۶ برخی از نامزدها و طرفداران‌شان از

□ وضعیت کشور ونزوئلا برای کشورهای با اقتصادی متکی به نفت خیلی دور و خیلی نزدیک است. به این معنا که اقتصاد نفتی یک اقتصاد قابل اتکا برای کشوری که می‌خواهد در آینده قدرت منطقه‌ای و جهانی باشد، نیست. از همین‌روست که رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌الله‌عظمی خامنه‌ای از همان ابتدای دوره زعامت خود در جمهوری اسلامی به مستولان در تمام دولت‌ها از اقتصاد نفتی هشدار داده و تأکید کرده‌اند؛ پایه‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر نفت بنا نشود و نگاه مستولان به تولید داخلی باشد. حال می‌بینیم که تنها یک نگاه است که جمهوری اسلامی را از ونزوئلایی شدن بازمی‌دارد و آن توجه به اقتصاد مبتنی بر تولید و صادرات محصولات و قطع خام‌فروشی نفت و جلوگیری از واردات بی‌رویه محصولات خارجی با چند برابر قیمت به کشور است.

اما حالا ونزوئلا برای خروج از بحران پیش آمده تنها یک راه پیش رو دارد و آن، این است که مردم، دولت و مخالفان تلاش کنند مشکلات در درون کشور را با گفت‌وگو و دوستی حل کنند. آنها باید بدانند که آمریکا به هیچ وجه دوستدار آنان نیست و تنها استقلال این کشور را نشانه گرفته‌است. در صورتی که مردم ونزوئلا به ایالات متحده و ترامپ برای حل مشکلات خود دلخوش کنند، در آینده خواهند دید که نه تنها مشکلات‌شان حل نخواهد شد؛ بلکه به واسطه ترامپ و سیاست‌های نادرست او بر این مشکلات افزوده خواهد شد.

روی خط خبر

مجمع قانع نشد

احمد توکلی، عضو مجمع

تشخیص مصلحت نظام درباره

جلسات ویژه مجمع برای بررسی

لایحه پارمو در پاسخ به اینکه

آقای ظریف نتوانسته است مجمع را

قانع کند، گفت: «طبعاً اگر اعضای

مجمع قانع شده بودند که مجمع

جلسه فوق‌العاده نمی‌گذاشت. پس

تا الآن مجمع قانع نشده است که

نیاز به جلسه فوق‌العاده است. ولی

درباره فشار باید گفت، آقای ظریف

باتجربه است و می‌داند اگر جایی

حرف می‌زند لزوماً همه نباید قانع

شوند. باید همه مسائل در جلسه

عرضه شود و تضارب آرا و نظرات

درباره آن صورت بگیرد. نه آنکه یک

مسئله‌ای مطرح شود و همه بگویند

چشم.» این عضو مجمع تشخیص

مصلحت نظام همچنین در پاسخ

به این پرسش که آیا درباره لایح

پارمو و CFT از جانب رهبر معظم

انقلاب توصیه‌ای یا درخواستی به

مجمع اعلام شده است، گفت: «نه،

هیچ نظری به مجمع تشخیص

مصلحت نظام اعلام نشده است و

مجمع طبق وظایف خودش عمل

خواهد کرد.»

بر خلاف استقلال

فراکسیون نمایندگان ولایی

مجلس درباره FATF و CFT

و تصویب آن بیبانه‌ای صادر

کرد و نوشت: «با پیوستن به

کنوانسیون‌های پارمو و CFT،

دقیقاً بر خلاف جهت استقلال

کشور و امنیت ملی حرکت خواهیم

کرد؛ زیرا با اشراق بیشتر نظام

سلطه، از یک سو امکان استقلال

مالی برای کشور بسیار دشوار

خواهد شد و از سوی دیگر به

واسطه زیرساخت همکاری گسترده

اطلاعاتی و قضایی می‌تواند در

اقدامات اقتدارزای بخش‌های دفاعی

کشور اختلال ایجاد کند و به

محدودیت بخش‌های دفاعی و

امنیتی کشور منجر شود؛ بنابراین

یکی از مزیت‌های بیوستن به

این کنوانسیون‌ها، باز بودن مسیر

استقلال از نظامات مالی غربی و

ایجاد نظامات مستقل دوجانبه

مانند پیمان پولی دوجانبه و

سامانه‌های ملی جایگزین سونیت

و ادامه پیشرفت‌های دفاعی و

نظامی در حوزه‌های صنایع موشکی

و اقتدار منطقه‌ای خواهد بود.»

مردم را محرم نمی‌دانند

در ماده ۲۹ قانون برنامه ششم

توسعه، دولت موظف شده است

طی یک سال سامانه‌ای راه‌اندازی

کند که در آن حقوق همه مدیران

قوای سه‌گانه، نهادهای عمومی

غیردولتی و نهادها و سازمان‌های

زیرنظرس رهبری را برای نظارت

دستگاه‌های نظارتی و عموم مردم

بارگذاری کند. رئیس مجلس در

این زمینه گفته است، دولت را در

بودجه سال ۹۸ ملزم کنید که این

الزام را کامل کند.» این در حالی

است که دولت در برنامه ششم ملزم

شده این سامانه را اجرا کند، پس

چه نیازی به الزام دوباره در قانون

بودجه ۹۸ است؟ اگر بنای مجلس

به مقابله با این بی‌قانونی دولت بود،

باید از ظرفیت‌های قانونی خویش

در جهت مؤاخذه انصاری و روحانی

استفاده می‌کرد. متأسفانه مستولان

شعار شفافیت می‌دهند، اما مردم را

محرم نمی‌دانند.

افول سرمایه اجتماعی دولت

سیدرضا صالحی‌امیری، وزیر

سابق ارشاد و رئیس کمیته ملی

المپیک و از نزدیکان رئیس‌جمهور

درباره سرمایه اجتماعی دولت

گفت: «مسئله اعتماد اجتماعی و

سرمایه اجتماعی را به عنوان یک

متغیر مستقل غیرقابل بازگشت

تعریف نمی‌کنیم. اگر بخواهم صریح

و شفاف سخن بگویم، معتقدم افول

سرمایه اجتماعی دولت انکارناپذیر

است؛ اما این سرمایه اجتماعی

با پرداختن به دو بحث انسجام و

کارآمدی قابل بازسازی و احیا است.

از نظر من، نگرانی و تهدید اصلی، از

دست رفتن سرمایه اجتماعی است،

به نحوی که قابل بازسازی نباشد. با

ایجاد اصلاحات در فضای اقتصادی

و تغییر وضعیت سفره مردم و بهبود

وضعیت معیشت و اشتغال جامعه

بلافاصله امکان بازسازی سرمایه

اجتماعی وجود دارد.»

صداق تبیین

نگاه راهبردی به نظر به مقاومت

□ **ابوالحسن سلطانی‌زاده**؛ رهبر معظم انقلاب درباره اهمیت و نقش مقاومت در تبیین تحولات منطقه فرمودند: «هر چه می‌توانید حرکت بیداری اسلامی و مقاومت را در منطقه تقویت کنید؛ زیرا تنها راه نجات منطقه گسترش این تفکر و روحیه است و ما جداً معتقدیم استکبار بار دیگر در این منطقه از بیداری اسلامی سبلی خواهد خورد و علت اصلی دستپاچگی آمریکا و متحدانش و اقدامات ظالمانه آنها، ایستادگی و مقاومت ملت‌های مسلمان در منطقه است که این مقاومت حتماً نتیجه خواهد داد.»(۱۳۹۷/۹/۵)
تاکید امام راحل نیز بر ضرورت شکل‌گیری هسته‌های مقاومت در سراسر جهان از آن رو بود که این تفکر و روحیه می‌تواند زمینه نجات‌بخش امت اسلام را از هرگونه وابستگی و استثمار شدن رهایی بخشد.
نگاهی به تحولات نیم قرن اخیر منطقه به درستی نشان می‌دهد، این منطقه به منزله یک محیط بحران، کانون درگیری‌ها و کشمکش‌های فراوانی بوده است که علت اصلی آن را باید در طمع غرب به منابع سرشار نفتی و غیر نفتی و تسلط سیاسی، اقتصادی و نظامی دانست. راهبرد نظام سلطه همواره بر پایه بی‌ثبات‌سازی و ناآرامی و برهم زدن آرامش منطقه بوده است. حمله صدام به ایران و کویت، جنگ‌های صهیونیست‌ها با حزب‌الله لبنان و حماس در فلسطین، بحران‌سازی در سوریه، ایجاد داعش و جریان‌های تکفیری، دولت‌سازی تصنعی در اقلیم کردستان، انتقال داعش به افغانستان، تحمیل جنگ به یمن، تداوم خصومت با ایران اسلامی و ترویج معامله قرن برای فلسطین اشغالی همگی از نقش انکارناپذیر نظام سلطه در این منطقه حکایت دارد.

راهبرد آمریکا را می‌توان در چهار محور ملت‌سازی، دولت‌سازی، تسلط بر منابع و تضمین امنیت برای رژیم صهیونیستی خلاصه کرد. علت اصلی مخالفت آمریکا و متحدانش با انقلاب اسلامی ایران به عنوان یک الگوی موفق در تکثیر تفکر کارآمد در منطقه همین است که ایران با ایستادگی و پایداری و مقاومت و تعمیم آن به منطقه، مانع اصلی تحقق راهبردهای چهارگانه آمریکا شده؛ به تعبیر رهبر معظم انقلاب، امروز منطقه به نمایشگاهی از شکست‌های بی در پی آمریکا تبدیل شده که رمز اصلی این شکست‌ها تحقق نظریه مقاومت است. رهبر بصیر انقلاب اسلامی در این باره فرمودند: «نظریه مقاومت یک نظریه اصیل و درست است هم از لحاظ علمی و هم از لحاظ عملی. معنای نظری این است که تبیین کنید نظریه مقاومت راه، این را که هدف استکبار سلطه است، سلطه بر ملت‌ها، همه این هدف استکبار را بداندند و از لحاظ عملی جریان مقاومت را حق جوان‌ها می‌دانیم، جوان‌های عراق، جوان‌های سوریه، جوان‌های لبنان، جوان‌هایی در شمال آفریقا، در مناطق شبه قاره هند و اطراف آنها، یک مشت جوان‌هایی که در مقابل آمریکا مقاومت می‌کنند، ایستاده‌اند. تقویت این جریان‌ها به معنای تقویت نظریه مقاومت است.»(۱۳۹۷/۸/۱۳)
امروز وقتی به صحنه نگاه می‌کنیم، می‌بینیم مسئله فلسطین با ۲۰ سال گفت‌وگو حل نشده، اما با چند عملیات چریکی از سوی حماس و حزب‌الله به لقمه‌ای گلوگیر برای رژیم صهیونیستی تبدیل شده است، مسئله داعش با گت‌وگو حل نشد، اما با مقاومت و ایثار و ایستادگی و سیاست مشت آهنین به عقب رانده شد. با مقاومت بود که حزب‌الله موفق شد رژیم صهیونیستی را از جنوب لبنان مجبور به عقب‌نشینی کند، غزه با مقاومت از سوی صهیونیست‌ها تخلیه شد، یمن با پایمردی و مقاومت جوانان و ملت یمن در برابر رژیم آمریکایی- سعودی سربلند ایستاده است، عراق با مقاومت و حشدالشعبی توانست از شر داعش خبیث و دست‌پرورده آمریکا رهایی یابد و در دولت‌سازی خلاف رفتار آمریکا عمل کند، در سوریه نیروی دفاع وطنی توانست به کمک ارتش و با مقاومت در برابر هجمه گسترده آمریکا و تکفیری‌ها بایستد و امروز بیش از ۹۰ درصد خاک این کشور را از لوث وجود تکفیری‌ها پاکسازی کند. مبتنی بر آثار و نتایج آن به جرئت می‌توان گفت امروز نظریه مقاومت به یک راهبرد نجات‌بخش تبدیل شده است.

نکته گرام

حسین قدیانی: کاری به اینکه که گفت و چرا گفت و با چه لحن گفت و به که گفت، ندارم؛ اما واقعیت آن است که یکی از بهترین جمله‌های مناظرات تلویزیونی انتخابات ۹۶ همین جمله حقیقتاً جمیله بود: «یه امام رضا رو بذارین برای این مردم بمونه!» صد البته بهتر بود این جمله خطاب به شهردار فعلی مشهد ایراد می‌شدا شهرداری از جناح موسوم به اصلاحات در آخرین اصلاحات(!) خود در شهر امام‌رضایع، تابلوهای «راهنمای زائر» را به «مرکز اطلاعات سفر» تغییر داده‌ا این واپسین نقطه از پروژه شوم «امام‌رضادایی از مشهد» تا این لحظه است و قطعاً این رشته سر دراز داردا! «امام‌رضادایی از مشهد» حتی از «امام‌خمینی‌زدایی از قم» ه هم خطرناک‌تر است که به تازگی دیدیم رهبر معظم انقلاب درباره «انقلاب‌زدایی از شهر خون و قیام» چه تذکرات سفت و سختی دادندا!
سیددیاسر جبرائیلی: هشت وزیر دولت آقای روحانی به رهبر معظم انقلاب درباره الحاق به کنوانسیون‌های تکلیفی FATF نامه نوشته‌اند. به خاطر داشته باشیم، فردا که خسارات FATF آشکار شد، همین جماعت آن را «تصمیم نظام» خواهند خوانند، چنانکه در قسه برجام چنین کردند. اعضای دولت آقای روحانی نه حاضرند تضمین بدهند که با اجرای FATF مسئله مبادلات بانکی ما حل خواهد شد و نه حاضرند تضمین بدهند که با اجرای FATF مشکلی برای کشور پیش نخواهد آمد!

علی علیزاده: خبرنگار اصلاح‌طلب، کودتای آمریکایی ونزولارا ر- که با کمک فشار اقتصادی آمریکا مردم را به خیابان کشانده و با حمایت

مالی و وزارت خارجه آمریکا از اپوزیسیون سازماندهی شده و ترامپ هم به طور مستقیم و بدون پرده‌پوشی از آن بلافاصله حمایت کرده- با ۲۵ خرداد سال ۸۸

مقایسه می‌کند. بدون هر گونه شرح بیشتر!

محمدحسین صفارهرندی با تأیید اینکه، پیوستن به FATF به معنای خودتحریمی است، هشدار داد: خوشبختانه تا به حال خودتحریمی نکرده‌ایم، اما اگر بخواهد این‌طور باشد مجبور می‌شویم خودمان وزارت دفاع و اطلاعات‌مان و به تدریج دیگر نهادهای حاکمیتی را تحریم کنیم. برخی رهنمودهای کلی و دستورالعمل‌های FATF به کشورها مانند مقابله با پولشویی، ضروری است، چنانکه ما نیز در این باره قانون داخلی داریم.

دیدگاه

آیا عبور از هاشمی به معنای عبور از روحانی است؟

□ **حسین عبداللهی‌فر**؛ سخنان موسوی‌خوئینی‌ها درباره هاشمی‌رفسنجانی واکنش‌های زیادی به دنبال داشت که از جمله آنها تعبیر محمد قوچانی بود که آن را به مفهوم عبور اصلاح‌طلبان از روحانی قلمداد کرد. وی مدعی شد، بخشی از هدف موسوی‌خوئینی‌ها از انتقادات سنگین علیه هاشمی‌رفسنجانی احتمالاً عبور از روحانی بوده است.

اینکه اصلاح‌طلبان زیادی در وضعیت فعلی درباره عبور از روحانی سخن به میان می‌آورند، امری کاملاً واضح است. چنانکه سعید حجاریان از طاق سیاسی اصلاحات با دولت روحانی سخن می‌گوید و محمدرضا تاجیک خواستار محاکمه کسانی می‌شود که مسبب حمایت اصلاح‌طلبان از روحانی شدند؛ اما اینکه سخنان موسوی‌خوئینی‌ها نیز با هدف عبور از روحانی ایراد شده باشد، به استدلال کافی نیاز دارد. ضمن آنکه تعبیر عبور موسوی‌خوئینی‌ها از روحانی صرفاً بر اساس یک برداشت و نیت‌خوانی از سخنان وی صورت گرفته است؛ از این رو در وهله اول باید انگیزه کسانی که چنین برداشتی کرده‌اند، واکاوی شود. به عبارت دیگر، باید روشن شود این برداشت از سوی موافقان عبور از روحانی

صورت گرفته است یا مخالفان وی؟ اگر چنین برداشتی از سوی اصلاح‌طلبان صورت گرفته باشد، موضوع عجیبی نیست؛ چرا که موج عبور از روحانی در این‌جریان در حال شدت گرفتن است، اما اگر این موضع از ناحیه فردی با هویت کارگزارانی صورت گرفته باشد، می‌توان آن را در راستای گسترش تفکر عبور از روحانی به درون کارگزاران تعبیر کرد. مگر آنکه عده‌ای از اصلاح‌طلبان به اندرونی کارگزاران نفوذ کرده باشند، در هر صورت، نکته مهم این است که مشخص شود برداشت فوق در راستای تحقق عبور از روحانی و مصادره خوئینی‌ها به چه نحی صورت گرفته یا هدف از این برداشت، جلوگیری از این رویداد است!

اولاً، هنوز یک سال از نامه موسوی‌خوئینی‌ها به آیت‌الله جنتی نگذشته است که در حمایت دولت و به دلیل انتقاد وی از دولت گلایه کرده بود و نوشته بود: «بنده انکار نمی‌کنم که مردم مشکلات معیشتی دارند و این مشکلات عمیق و گسترده است، ولی این مطلب مهم نباید دستاویز کسانی شود که می‌خواهند علت تمام نارضایتی‌ها را بر دوش این دولت و دولت‌های گذشته بگذارند.» بنابراین باید ادله‌ای ارائه شود که مثنی ایشان در یک سال اخیر تغییر کرده است.

ثانیاً، به طور دقیق مشخص نیست که بین انتقاد از هاشمی و عبور از روحانی چه رابطه‌ای برقرار است. کسانکی که خوئینی‌ها را می‌شناسند، از وی به مردی یاد می‌کنند که کمتر می‌گوید و کمتر می‌نویسد؛ اما سابقه وی در انتقاد از شخصیت‌های مهم و برجسته به پیش از انقلاب در نقد امثال شهیدان مطهری و بهشتی باز می‌گردد. ضمن آنکه انتقادات وی علیه هاشمی ریشه عمیقی دارد. مگر آنکه عده‌ای بخواهند بین رفتارهای امروز روحانی نسبت به اصلاح‌طلبان با رفتارهای آقای هاشمی نسبت به چ‌گرایان دهه ۶۰ مشابهت‌سازی کنند. ضمن آنکه اگر وی بخواهد روحانی را نقد کند، شاید به این راه طولانی نیاز نباشد.

ثالثاً، به نظر می‌رسد آنچه سبب شده است عده‌ای انتقاد خوئینی‌ها از هاشمی را به روحانی ارتباط دهند، هم‌زمانی این اقدام وی با ستایش‌های کم‌سابقه روحانی از هاشمی است. حال آنکه بعید است خبرگزاری وابسته به دولت دقیقاً هم‌زمان با سخنرانی رئیس‌جمهور در تعریف و تمجید از هاشمی به سراغ خوئینی‌ها رفته و مصاحبه‌ای را در خشتی کردن سخنان رئیس‌جمهور به مفهوم عبور از روحانی تنظیم کرده باشد. رابعاً، اگر بپذیریم از نظر موسوی‌خوئینی‌ها بین هاشمی و روحانی رابطه‌ای برقرار است که می‌توان با انتقاد از اولی از دومی نیز عبور کرد، باید به مقاصدی بزرگ‌تر و نیاتی پیچیده‌تر توجه کرد که بسیار فراتر از مباحثی در حد عبور از روحانی است.

باج‌خواهی از دولت تا کجا؟!
«غلامرضا انصاری»، فعال اصلاح‌طلب و عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت به تازگی در بخشی از یک مصاحبه با روزنامه آرمان امروز گفته است: «کسانی که از حیثیت، مال، آبروی خود مایه گذاشتند و جریانی حداقلی و چند درصدی را در سال ۹۶ به حداکثر رساندند، امروز در ساختار دولت چه میزان نقش ایفا می‌کنند، یا چه سهمی به آنها داده شده است؟ اگر اصلاح‌طلبان و حامیان دولت خویشنداری می‌کنند و دنبال سهم‌خواهی نیستند و تلاش‌شان بیشتر برای نجات کشور از شرایط بحران بوده این وظیفه رئیس دولت است که بتواند از این ظرفیت گسترده و بالقوه‌ای که توانسته با اخلاص و توانمندی پایه‌های دولت را تثبیت کند و اعتماد طبقات مختلف جامعه را نسبت به دولت ایجاد کرده استفاده کند، اما شاهد بودیم که متأسفانه چنین امری اتفاق نیفتاد.» او در ادامه تصریح کرده است: «این بی‌انصافی است که جریانی که ۸۰ درصد پایگاه اجتماعی دارد، اما ۱۰ درصد در دولت حضور عملیاتی و اجرایی نداشته باشد، اما جریانی که ۱۰ تا ۱۵ درصد پایگاه اجتماعی دارد، بیش از ۸۰ درصد اختیارات اجرایی و عملیاتی را در اختیار داشته باشد. طبیعی است که چنین دولتی حتی اگر دچار بحران نیز نبوده و از شرایط ویژه تحریم نیز برخوردار نباشد، موفق نخواهد بود. دولت موجود آقای روحانی نیز متأسفانه گرفتار چنین شرایطی شده است. اظهارات انصاری سوای آمارها و درصدهای ذهنی آن، در حالی است که اولاً، دولت دوم حسن روحانی که با حمایت، تضمین و تکرار می‌کنم جریان چپ پیروز شد؛ از دولت اول از اصلاح‌طلب‌تر است! ثانیاً، انصاری باید توضیح بدهد چرا طوری وانمود می‌کند که انکار آقایان جهانگیری، نوبخت، ذؤیپسند، شریعتمداری، زنگنه، ظریف و… به علاوه همه بسیاری از استانداران و فرمانداران کشور که جلگی از وزرا و مقامات دولت اصلاحات بوده‌اند را اصلاح‌طلب نمی‌داند؟!

رهیافت

قالب‌های نوین هدایت‌گری و بصیرت‌افزایی

□ **قاسم حبیب‌زاده**؛ بی‌تردید انقلاب اسلامی ایران و نظام اسلامی در مقایسه با دیگر

انقلاب‌ها در عرصه بین‌المللی بیشترین همه‌ها را تحمل کرده و به موازات آن مخالفان داخلی نیز در عرصه‌ای نبوده که برای ضربه زدن به انقلاب به آن ورود نکرده باشند؛ اما در عین حال نه تنها از قدرت نظام اسلامی در ۴۰ سال گذشته کم نشده، بلکه به صورت تصاعدی افزایش نیز یافته است. البته باید اذعان کرد، هر چه انقلاب اسلامی مستحکم‌تر می‌شود، همه‌ها علیه آن نیز پیچیده‌تر و گسترده‌تر می‌شود و طبیعی است شبکه هدایتگری و روشنگری انقلابی نیز باید متناسب با آن گسیوه‌ها و محتواهای خود را به‌روز کرده و جامعه فراگیرتری را مخاطب خویش قرار دهد، از این رو ضرورت دارد به سوی قالب‌های نوین هدایتگری حرکت کند. در این راستا چند قالب جدید برای این امر پیشنهاد می‌شود؛ با این تذکر که این موارد برنامه‌هایی بوده که در گذشته در بیشتر پایگاه‌های بسیج اجرا شده و منظور ما به‌راهی است که شبکه هدایتگری برای بصیرت‌افزایی در جامعه می‌تواند از آنها ببرد:

۱- حضور مدیران صنایع کوچک و بزرگ، مدیران مراکز دانش‌بنیان و پژوهشگاه‌های علمی در مدارس و دانشگاه‌ها برای تبیین توانمندی‌ها و قدرت اقتصادی، علمی و تکنولوژیک کشور برای مخاطبان؛

۲- نمایش فیلم‌های سینمایی هدفمند و به دنبال آن توضیح و تشریح هدایتگر ماجرای نیمروز، قلاده‌های طلا و… ؛

۳- برپایی نمایشگاه‌های عکس و متن به ویژه در مدارس و دانشگاه‌ها با هدف توضیح و تبیین یک مقطع تاریخی انقلاب یا یک حوزه‌فعالیتی کشور، مانند حوزه اقتصادی، سیاسی یا دفاعی کشور؛

۴- تولید متن و محتوا در فضای سایبری، اعم از تولیدات مستقل یا نظراتی که هدایتگران می‌توانند ذیل پست‌هایی که در این فضا انتشار یافته و یک واقعیت مسلم را زیر سؤال بردند، منتشر کنند؛

۵- برگزاری مناظرات دانش‌آموزی یا دانشجویی با حضور یک هدایتگر توانمند به منزله داور مناظره تا بتواند مسیر بحث را در جهت روشننگری اذهان مخاطبان هدایت کند. البته در حوزه دانش‌آموزی که تأثیرگذارترین قشر در آینده کشور به شمار می‌آیند، مواردی چون تئاتر و سرودهای دانش‌آموزی با رویکرد بصیرت‌افزایی باید مد نظر مسئولان این قشر قرار گیرد؛

۶- پیش فیلم‌های مستند و هدفمند در حوزه تبیین مقاطع انقلاب اسلامی (جشنواره عمار زمینه این حرکت را در امر هدایتگری فراهم کرده است)؛

۷- جایگزینی گفت‌وگو به جای سخنرانی‌های یک‌طرفه. صرف چند دقیقه پرسش و پاسخ در نشست‌های سیاسی کافی نیست؛ بلکه بیشترین زمان این جلسات باید در اختیار مخاطبان باشد و نظر آنان شنیده شده و هدایتگری، مسیر و نتیجه‌گیری بحث‌ها را مدیریت کند.

۸- استفاده از فناوری‌های روز ارتباطی برای تبیین بهتر موضوعات و مباحث سیاسی و فرهنگی که علاوه بر جذابیت ارائه، اطلاعات بیشتری از طریق عکس، فیلم، صوت و… به مخاطب ارائه می‌دهد و اشتیاق مخاطب را برای نشستن در کلاس و سخنرانی بیشتر می‌کند.

۹- شخصیت‌پروری و نخبه‌پروری با زمینه‌سازی برای حضور جوانانی که هر یک در حوزه‌ای مشغول تولید قدرت برای نظام اسلامی هستند. این امر باید با زمینه‌سازی برای حضور آنان در محافل گوناگون تحقق یابد.

به طور قطعی، افزون بر موارد فوق قالب‌های دیگر و بهتری وجود دارد که هدایتگران سیاسی و فرهنگی می‌توانند با ارائه آنها از همین تریبون به غنای بیشتر این امر مهم کمک کنند.

اخبار

نسبت دادن همه تقصیر ها به رهبری!
«مصطفی تاج‌زاده»، فعال اصلاح‌طلب، از دست‌گیرشدگان فتنه ۸۸ و از عوامل وضع موجود کشور به تازگی در بخشی از مناظره خود با علیرضا زاکانی از نمایندگان سابق مجلس، طی اظهاراتی با اشاره به فتنه سال ۸۸ گفته است: «یک کلام رهبری گفتند شکست احمدی‌نژاد شکست من است، همه بسیج شدند که احمدی‌نژاد انتخاب شود!» اما تاج‌زاده در پاسخ به خواسته زاکانی مبنی بر اینکه، این حرف دروغ است و سند آن کجاست؟ ادعا کرد، رهبر معظم انقلاب این حرف را در یک جلسه خصوصی گفته‌اند. تاج‌زاده همچنین خطاب به زاکانی گفته است: «ما که مثل شما نشود نداریم… رهبری تکذیبی بدهندا!» برخی تحلیلگران معتقدند، این رفتار به این دلیل شکل می‌گیرد که جریانی خاص به صورت علی‌الوجه معتقد است، ولی فقیه و رهبری نظام را باید در تمام رخدادهای تلخ شکل گرفته در حیات ۴۰ ساله انقلاب؛ به عنوان مسبب‌الاسباب جلوه داد و این‌طور به مردم تلقین کرد که پشت تمام این رخدادها رهبری است! فعالیت و هدفی که در صورت سکوت خواص، نبودن روشننگری و نداشتن مطالبه نهادهای تاریخی و علمی کشور در زمینه ضرورت ارائه اسناد، می‌تواند به تکرار رخدادهای صدر اسلام نیز منجر شود. جالب و قابل توجه اینکه در جریان قضایای مربوط به «برجام» نیز دیدیم که جماعت برجامیان بلافاصله پس از روشن شدن شکست برجام (که بارها و بارها شخص رهبر معظم انقلاب و کسانی از منتقدان دلسوز کشور درباره آن هشدار داده بودند) این علم را برداشتند که برجام تصمیم نظام و رهبری بوده و روحانی فقط یک مجری ساده است. در این زمینه حتی یکی از آنها خطاب به منتقدان گفت چه ضراری دارید که بگویید برجام کار روحانی است؟! مسئله جالب درباره نسبت دادن این اسرائیلیات به امام و رهبری نیز این است که این موضوعات همواره در مقاطعی مطرح شده‌اند که پای شکست‌های بزرگ اصلاح‌طلبان یا در مظان اتهام بودن کسانی از آنها در میان بوده است.

روی خط خبر

مشکل مردم را نمی‌شناسید!

حجت‌الاسلام مجتبی ذوالنوری، نماینده مردم قم در مجلس گفت: «معاون رئیس‌جمهور می‌گوید همه توان خود را برای ورود به ورزشگاه به کار می‌گیرم، دولت درد مردم را نمی‌داند، چون مشکل جامعه رفتن به ورزشگاه نیست؛ بلکه آسیب‌های اجتماعی، گرانی، بیکاری، طلاق مشکلات جامعه است. آقای روحانی مشکل مردم اعتیاد و فقر و حاشیةنشینی و بیش از هشت میلیون جوان بیکار است، مشکل جامعه پدر خانواده‌ای است که به عنوان کارگر سر میدان نرود، ولی سر کار نمی‌رود و نان خالی به دست نیاورده و بی‌پول و خجالت‌زده به خانه برمی‌گردد.» وی بیان کرد: «مراجع عظام تقلید نسبت به موضع‌گیری‌های روحانی حساسیت نشان دادند، به دولت‌مدران و رئیس‌جمهور اعلام می‌کنیم سر مردم را به مسائل حاشیه‌ای گرم نکنید و نسبت به مسائل اعتقادی و باورهای مردم سهل‌انگاری نکرده و مسیر کج نروید.»

کودتاکران عصر جدید

در ونزولای برخی از هواداران گویبدو به خیابان‌های کاراکس، پایتخت این کشور ریخته و اقدامات آشوبگرانه‌ای را رقم زدند، تا از این طریق بتوانند نیکولاس مادورو رئیس‌جمهور قانونی این کشور از قدرت عزل کنند. اما در این بین، برخی از رسانه‌های اصلاح‌طلب در اقدامی تأمل‌برانگیز کودتای مورد حمایت آمریکا علیه رئیس‌جمهور قانونی ونزولای را «خیزش قهرمانانه مردم» نامیدند. در این بین برخی دیگر از خبرنگاران اصلاح‌طلب و سلب‌ریتی‌هایی همچون محراب قاسم‌خانی نیز شورش هرج و مرج‌طلبانه علیه قانون در این کشور آمریکای لاتین را با تظاهرات غیرقانونی حامیان میرحسین‌موسوی در ۲۵ خرداد ماه ۸۸ مقایسه کرده‌اند.
حمایت اصلاح‌طلبان از کودتای آمریکایی در ونزولای و پیوند آن به اتفاقات سال ۸۸ مهر تأییدی بر نیات کودتاکرانه سران فتنه و طرفداران آنان زده و بار دیگر پیوند فتنه‌گران و حامیان آمریکایی را عیان می‌کند.

۳۰ سال بدون حساب‌رسی!

علی‌اکبر ولایتی، رئیس هیئت مؤسس و امنای دانشگاه آزاد اسلامی با انتقاد از اینکه دانشگاه آزاد اسلامی طی ۳۰ سال فعالیت خود حساب‌رسی مستقل مالی نشده است، تصریح کرد: «این امر در تاریخ مالی مؤسسات موجود در نظام جمهوری اسلامی ایران بی‌سابقه است.» وی یادآور شد: «ما به عنوان مدیران دانشگاه آزاد اسلامی، در قبال دانشجویان مسئول هستیم و با توجه به اینکه این دانشگاه پسوند «اسلامی» دارد، نباید به وضعیت فرهنگی و اعتقادی آنها خدشه‌ای وارد شود. این خط‌ممنوعه ماست که کاری خلاف مبانی اسلام و نظام در دانشگاه آزاد اسلامی صورت نگیرد؛ چرا که پسوند «اسلامی» این دانشگاه باید باسما باشد.»

اهمیت انتخابات ۹۸

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان درباره انتخابات سال ۱۳۹۸ گفت: «انتخابات مهم و حساسی پیش رو داریم، انتخابات سال ۹۸ از سه نظر خیلی مهم است؛ وجود احزاب سیاسی، اوضاع اقتصادی و دشمنی دشمنان ایران که باید تلاش کنیم مردم در انتخابات حضور چشمگیری داشته باشند و خدایی نکرده گرفتار سیاست‌زدگی نشویم.» کدخدایی افزود: «مردم باید هوشیار باشند که به هر کسی رأی ندهند.»

رئیس جدید قوه قضائیه

محمدرضا باهنر درباره احتمال انتصاب آقای رئیسی به عنوان رئیس قوه قضائیه گفت: «در حال حاضر بین اعضای قوه قضائیه و کسانی که در قوه قضائیه مطرح هستند، احتمال انتخاب آقای رئیسی از همه بیشتر است.» وی تصریح کرد: البته، این موضوع هنوز صد درصد قطعی نشده، اما احتمال آن بسیار زیاد است.» این در حالی است که سیدابراهیم رئیسی، تولیت آستان قدس رضوی چندی پیش در واکنش به شایعه انتصابش به عنوان رئیس قوه قضائیه در شبکه‌های مجازی گفت: «از همان‌هایی که این خبر را منتشر کرده‌اند، بپرسید.»

فانویس

منبر در استغرا
حجت‌الاسلام والمسلمین اصغر جدایی، امام جمعه شهر بیه‌سوار همراه نوجوانان شهر به استغفر رفته و در آنجا با آنها گفت‌وگو کرده و در آخر همگی ساندویچ مهمان نماینده ولی فقیه در این شهر شده‌اند

صف توزیع غذای رایگان برای کارمندان دولت آمریکا!
چندین هفته از تعطیلی دولت آمریکا می‌گذرد و دیگر بسیاری از حقوق‌بگیران دولتی توان رفع نیازهای اولیه، مانند خوراک و پوشاک خود را ندارند!

شهرداری مشهد در ادامه اقداماتش برای تبدیل این شهر زیارتی به سیاحتی، «هوزه مشهد دوست‌داشتنی» را تخریب کرد!
این شهرداری قبلاً کلمه زائر را از تابلوهای شهری حذف کرده بود

دست‌بوسی و سیاست‌گراری مرتضی پورعلی‌گنجی، ملی‌پوش تیم ملی فوتبال ایران از مادرش پس از بازی در ورزشگاه، دعای مادر و قداست جایگاهش می‌توان به هر موقعیتی رسید

بخش کردن شبرینی در شهر قم به خاطر رهایی مرزبیه هاشمی، خبرنگار شبکه پرس تی‌وی از زندان در آمریکا، او بدون هیچ دلیلی نزدیک به ۱۰ روز در زندان‌های FBI اسیر بود

رئیس‌جمهور قانونی بر سر کار است، فردی خودخوانده ادعای ریاست‌جمهوری می‌کند و از هوادارانش می‌خواهد به خیابان‌ها بریزند؛ چقدر این سناریو آشنا است!

نگاه

ترامپ و رؤیای بی تعبیر ونزوئلازیسیون ایران

نوید کمالی

کارشناس روابط بین‌الملل

نوید کمالی

اگر جمهوری اسلامی ایران را مهم‌ترین الگوی ضد آمریکایی در غرب آسیا و حتی قاره آسیا در نظر بگیریم، بدون شک می‌توان به ونزوئلا لقب مهم‌ترین الگوی ضد آمریکایی در آمریکای لاتین را داد. در طول تاریخ معاصر، این کشور برخلاف دو دهه اخیر همواره در دایره مستعمرات سیاسی و اقتصادی دولت آمریکا تعریف می‌شده، به گونه‌ای که همواره مهم‌ترین سرمایه این کشور، یعنی منابع نفتی ونزوئلا به طور کامل در اختیار شرکت‌های آمریکایی قرار داشته‌اند. این روابط سیاه تا پایان دوران زمامداری فائزل کالدرا» آخرین رئیس‌جمهور غربگرای ونزوئلا ادامه یافت؛ اما با پیروزی جنبش ضد استعماری «هوگو چاوز» در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۹۹۹ که موسوم به انقلاب بولیواری است، وی با گسترش سیاست‌های ملی‌گرایانه در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی، زمینه‌ساز پایان یافتن سلطه آمریکا بر ثروت‌های ملی ونزوئلا را مهیا کرد.

البته افزایش سهم ملت ونزوئلا در بهره‌برداری از سرمایه‌های ملی به کاهش قابل توجه درآمد سرمایه‌داران غرب‌گرا و ملی شدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی منجر شد که این مسئله نخستین جرقه شروع توطئه‌چینی جریان‌های سیاسی وابسته به طبقه سرمایه‌دار ونزوئلا علیه هوگو چاوز بود؛البته سرمایه‌داران غربگرای ونزوئلا تنها دشمنان دولت انقلابی هوگو چاوز نبودند و انقلاب او دشمن بزرگ‌تری به نام آمریکا داشت؛ زیرا به گواه اسناد تاریخی اصلاحات انقلابی چاوز از همان ابتدا مطلوب آمریکایی‌ها نبود، به ویژه آن زمانی که جورج بوش مشاهده کرد، ونزوئلا به واسطه منابع عظیم نفتی خود به یکی از قدرتمندترین مخالفان هژمونی آمریکا در آمریکای جنوبی بدل شده و حتی فراتر از حیاط خلوت آمریکا، در منطقه غرب آسیا با دولت ایران دست به تشکیل یک ائتلاف ضد آمریکایی زده است!

از این رو در طول دو دهه گذشته، همواره دولت انقلابی ونزوئلا درگیر مقابله با بحران آفرینی‌های سخت و نرم مخالفان داخلی و خارجی خود بوده که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به چندین کودتا و عملیات ترور اشاره کرد که همه آنها با حمایت عمومی مردم از سیاست‌های ضد استعماری دولت به سرانجام نرسیده‌اند. با این حال، در گذشت هوگو چاوز در سال ۲۰۱۳ این امید را در دل دشمنان ملت ونزوئلا زنده کرد که نبود رهبری کاربزماتیک، مانند چاوز می‌تواند بار دیگر زمینه بازگشت استعمار آمریکا را به این کشور فراهم کند؛ اما تنها چند روز پس از درگذشت چاوز و در نتیجه برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست‌جمهوری، نیکلاس مادورو، معاون استعمارستیز رئیس‌جمهور فقید این کشور به قدرت رسید.

دولت ونزوئلا در طول دو دهه اخیر فرصت داشت تا با توجه به این تجربه تاریخی و به‌مانند کشورمان، از سطح وابستگی خود به اقتصاد نفتی بکاهد؛ اما بی‌توجهی به این امر موجب شد در دوره ریاست‌جمهوری باراک اوباما و همچنین دونالد ترامپ اقتصاد نفتی این کشور به مثابه پاشنه آشیل هدف سنگین‌ترین توطئه‌های اقتصادی ممکن قرار گیرد. خوشبختانه برخلاف ونزوئلا، همواره یکی از دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب(حفظه‌الله) کاهش وابستگی اقتصاد کشور به نفت بوده است؛ از این رو در کنار تجربه چهل ساله انقلاب در مقابله با تحریم‌های اقتصادی، در طول سالیان گذشته به صورت یلکنانی کشور از اقتصاد نفتی به سمت اقتصاد غیر نفتی حرکت کرده است؛ به گونه‌ای که سهم بودجه ۱۳۹۸ در درآمد نفتی تنها ۲۵ درصد است، از این رو بر واضح است که مدل جنگ اقتصادی آمریکا با انقلاب ونزوئلا قابل تعمیم به انقلاب اسلامی نیست و خواب ونزوئلازیزه کردن ایران هیچ‌گاه تعبیر نخواهد شد!

پرتو

رژیم صهیونیستی نگران تغییر توازن قوا در منطقه

نوید کمالی

محمدرضا فرهادی

کارشناس بین‌الملل

با گسترش نفوذ منطقه‌ای ایران در کشورهای غرب آسیا، صهیونیست‌ها به دنبال مقابله با ایران در عرصه‌های مختلف با محیط‌های گوناگون هستند رژیم صهیونیستی همواره بر این امر تأکید دارد که تهدیدات امنیتی علیه صهیونیست‌ها امروز به حدی گسترده شده که در صورت بروز مسئله‌های امنیتی توان مقابله با آن را ندارد. این تهدیدات در منطقه افزون بر مرزهای شمالی فلسطین اشغالی که حزبانه در جنوب لبنان مستقر است، به مرزهای شرقی و هم‌مرز با سوریه کشیده شده است. بسیاری از مقامات صهیونیست اذعان دارند که رژیم صهیونیستی تاکنون با یک تهدید امنیتی به نام حزب‌الله مواجه بوده و اکنون با تهدیداتی گسترده در سطح وسیعی از گروه‌های مقاومت روبرو شده است.

در پژوهشی که به تازگی در «نستیتو واشنگتن» صورت گرفته، بر این امر تأکید شده که برای مقابله با تهدیدات پیش روی رژیم صهیونیستی باید بر تهدیدات موجود تمرکز کرد؛ تهدیداتی که از منظر آنها ایران به عنوان عامل اصلی شناخته می‌شود و برای مقابله با این تهدیدات باید با خود ایران برخورد کرد. بنابراین صهیونیست‌ها اکنون به دو صورت مستقیم و غیر مستقیم در پی مقابله با ایران برای فشار های سیاسی-امنیتی بر تهران هستند.

مقابله غیر مستقیم
رژیم صهیونیستی و به ویژه موساد در مقابله غیر مستقیم با ایران اقدامات خود را بر خدشه‌دار کردن روابط ایران با اروپا برای تیره شدن روابط سیاسی و اقتصادی متمرکز کرده است و به همین منظور تاکنون سه اقدام امنیتی طی چند ماه گذشته که موساد پشت پرده آن بوده علیه ایران صورت گرفته که عبارتند از: اتهام دست داشتن دبیر سوم سفارت ایران در اتریش در طرح بمب‌گذاری در همایش گروهک منافقین، دستگیری یک شهروند نروژی‌تبار به اتهام تلاش برای ترور افراد وابسته به الاحوازیه و دستگیری یک تبعه افغانی- آلمانی به اتهام جاسوسی برای ایران. در زمینه اقدامات صورت گرفته باید به چند نکته اشاره کرد:
الف-روابط اقتصادی ایران و اروپا با خروج آمریکا از برجام باید در مسیری دو طرفه صورت می‌گرفت که کانال SPV مقدمه آن بود. اما بنابر اتفاقات موجود و بهانه‌جویی‌ها به ویژه در بعد امنیتی این امر از سوی اروپا به تعویق افتاده است.

ب- جامعه هدف رژیم صهیونیستی در اروپا کشورهای متمول اقتصادی همچون آلمان است. از سوی دیگر انتخاب برخی کشورها همچون دانمارک برای این است که این کشورها از میزبانی کانال مالی منصرف شوند.

مقابله مستقیم؛ در این بعد صهیونیست‌ها با حملات جدیدی که به سوریه داشته‌اند، وارد مرحله مقابله مستقیم با ایران شده‌اند. آنها که در گذشته همواره حملات مخفیانه علیه سوریه داشتند. اکنون به طور علنی اعلام موضع می‌کنند. اما اینکه بنابر چه مواردی و بر چه اصولی در این مقطع رژیم صهیونیستی به روبرویی مستقیم با ایران روی آورده، ذکر چند نکته لازم است:

- صهیونیست‌ها به دنبال تأثیر گذاری بر افکار عمومی برای مقابله با ایران و اقدامات امنیتی تهران هستند؛ یعنی از یک سو به دنبال اقتناع بازیگران خارجی موجود در سوریه هستند که ایران را مداخله گر اصلی در سوریه بدانند و از سوی دیگر به دنبال فشار بر افکار عمومی داخل ایران هستند که اقدامات منطقه‌ای ایران را ناموجه جلوه دهند. سناریوی آنها هزینه‌سازی برای بازوان اجرائی ایران در منطقه است. اکنون فعالیت اصلی صهیونیست‌ها برای اقتناع افکار عمومی در داخل و خارج از کشور از طریق تأثیر گذاری با بازیگران خارجی و داخلی است.

- صهیونیست‌ها به دنبال راهبرد جنگ پیش‌دستانه در برابر ایران هستند. اصول این جنگ بر این امر مبتنی است که پیش از حمله باید حمله کرد. صهیونیست‌ها معتقدند، بر این جلوگیری از حملات نیروهای مقاومت به مواضع صهیونیست‌ها باید حملات پیشگیرانه انجام داد.

- صهیونیست‌ها معتقدند، حضور ایران در سوریه توازن قوا را برای نیروهای مقاومت تغییر داده است. پشتیبانی از نیروهای مقاومت تنها با حمایت‌های ایران امکان‌پذیر است. بنابراین برای تغییر توازن قوا باید به مقابله مستقیم با ایران مبادرت کرد.

دوشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۷ سال نوزدهم ۵۸۴ شماره ۸۸۴

«جان‌دان» استاد علوم سیاسی دانشگاه کمبریج درباره آینده روابط ایران و آمریکا و احتمال حمله نظامی آمریکا به ایران با اشاره به قدرت نظامی ایران، گفت: هر چیزی محتمل است، اما فکر نمی‌کنم ترامپ آنقدرها هم احمق باشد که دست به چنین کاری بزند. تحریم‌های آمریکا علیه ایران اساساً غلط و ناجوازمردانه است.

صالح صادق ادعای دروغین حمله آمریکا به ایران و مقصود گسترش‌دهندگان داخلی آن را بررسی می‌کند

رونق جنگ‌هراسی برای مذاکره سیاسی

□ **فتح‌الله پریشان /** «آمریکا به ایران حمله می‌کند!». گزاره‌های است به قدمت انقلاب اسلامی و شکل‌گیری نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران که این روزها دوباره بر اساس نیازی که آمریکا به آن دارد، به مثابه یکی از مهم‌ترین بخش‌های راهبرد هیبریدی(ترکیبی) آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران فعال شده است. مأموریت «واقع‌نمایی» این سناریوی روانی بر عهده بخش رسانه و عملیات روانی دستگاه‌های دولتی و نظامی آمریکاست که در این بخش هم‌پیمانان اروپایی، صهیونیستی و ارتجاع عربی منطقه بیش‌سترین همکاری و همگرایی را با آمریکایی‌ها دارند. البته سر دیگر طیف همکاران رسانه‌ای آمریکا، شبکه بزرگ همکار غرب در داخل ایران است که تلاش می‌کنند سوگیری تحلیلی و خبری خود را با قطب‌نمای غربی-آمریکایی تنظیم و آزادانه از نظر گفتمانی و راهبردی، بیش‌تر از جهت‌گیری‌های کلان نظام انتقاد کنند و از طریق رسانه‌های رنگارنگی که در اختیار دارند، راهبرد دشمنان را تزئین کرده و به منزله نسخه قطعی برون‌رفت از وضعیت فعلی معرفی

تاریخچه بلوف حمله آمریکا به ایران

شاید از دستاوردهای انقلاب اسلامی همین باشد که آمریکایی‌ها چهل سال است که جمهوری اسلامی ایران را به حمله و جنگ تهدید می‌کنند و حتی در این مسیر همه عقبه علمی و راهبردی خود را نیز پای کار آورده‌اند تا تهدیدات خود را هر چه می‌توانند واقعی‌تر جلوه دهند. طرح تئوری «جنگ پیش‌دستانه» از سوی تیم جنگی بوش پسر و تهدید به حمله و «گزینه نظامی» از سوی اوباما که به نوعی ترجمان دکترین آنها از اول انقلاب علیه جمهوری اسلامی ایران است، در همین راستا ارزیابی می‌شود. از این نظر، ترامپ کمتر از اوباما از تهدید «روی میز بودن گزینه نظامی» علیه ایران استفاده کرده است. اتفاقاً همین پنهان‌سازی ضعف‌ها و مسائل آمریکایی پشت نقاب عملیات روانی و دروغ‌هایی که هر چه می‌توانند با نظریات و تئوری‌های علمی و روانی به آن رنگ واقعیت می‌زنند و در این کار استاد تمام هستند، گاهی جامعه هدف را تهدید می‌کنند. به تعبیر رهبر معظم انقلاب یکی از رؤس مثلث فتنه‌گری آمریکایی‌ها میدین بر عملیات روانی و بزرگنمایی تهدید خود در فضای مجازی است تا به مصداق ضرب‌المثل فارسی «به مرگ بگری تا به تب راضی شوند» صورت عملی به خود بگیرد. این موج در ماه‌های تیر و مرداد اسفلجان تند شد که ترامپ در توثیت خود ایران را به اقدامی سخت که در طول تاریخ بر سر کسی نیامده، تهدید کرد، اما با پاسخ رئیس‌جمهور و فرماندهان شجاع نیروهای مسلح ما مواجه شد که شاید شروع جنگ با ترامپ باشد؛ اما به طور قطعی پایان آن با وی نخواهد بود و این جنگ می‌تواند «برد سرنوشت‌ساز» برای آمریکا و پاک کردن وی از فهرست قدرت‌های جهانی باشد.

نشانه‌شناسی حمله آمریکا و نقد آنها

اما در پاسخ به این پرسش که چه نشانه‌ها و شواهدی برای این حمله وجود دارد، به نشانه‌های زیر اشاره می‌شود که می‌توان آنها را مورد نقد و ارزیابی قرار داد.

۱- گزارش اولویت‌بندی سالیانه مرکز اقدامات پیشگیرانه شوروی روابط خارجی آمریکا؛ هر ساله مراکز و اتاق‌های فکر و جنگ گوناگون در آمریکا، گزارش‌های تخصصی از احتمالات و تهدیدات متعدد را برای مسئولان آمریکایی رصد و فهرست می‌کنند و نظر کارشناسی خودشان را برای تصمیم‌گیری در اختیار هیئت حاکمه این کشور قرار می‌دهند. در گزارش سالیانه مرکز اقدامات آمریکا از میان ۳۰ احتمال موجود در فهرست مورد بررسی پیشگیرانه این سال، یک درگیری مسلحانه بین ایران و ایالات‌متحده تا یکی از متحدانش در پی آنچه مداخله ایران در درگیری‌های منطقه‌ای و حمایت از ناپایب می‌نامند، به عنوان اولویت سطح بالا برای ایالات متحده در نظر گرفته شده است. درصد و شانس بروز و رخ دادن این احتمال بر اساس این ارزیابی در سطحی متوسط بررسی شده و اگر این اتفاق رخ دهد، طبق گفته این گزارش، تأثیر بسیاری بر منافع ایالات متحده خواهد گذاشت.

ایمن مرکز گزارش خود را مبتنی بر آن را دشمن شماره یک خود می‌دانیم و به طور مسلم طرح‌ها و راهبردهای آنها را در روندهای سالیانه و چند ساله علیه خود ارزیابی کرده و معنی کوشم خود را آماده کنیم و به این اهداف عملی و غیره نیست.

۲- نشست فوری ایرانی در ورشو لهستان؛ سفر دومه‌ای پمپئو و بولتون به منطقه غرب آسیا و مواضع ضد ایرانی آنها، از جمله سخنان پمپئو درباره تشکیل نشست بر گرفته شده است. درصد و شانس بروز ضد جمهوری اسلامی ایران در ورشو، پایتخت لهستان نیز نشانه دیگری است که در راستای حمله به ایران ارزیابی می‌شود. البته ایران از این گزارش، تأثیر بسیاری بر منافع ایالات متحده خواهد گذاشت.

۳- خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان؛ اعلام خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان که ترامپ بدون مشورت با سیاست‌گذاران آمریکایی انجام داد و به تبع آن خروج همه نیروهای آمریکایی از منطقه غرب آسیا را نیز تداعی می‌کند، نشانه دیگری در اقدام و تحلیل‌های کسانی است که حمله احتمالی آمریکا را مطرح می‌کنند.

۴- خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان؛ اعلام خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان که ترامپ بدون مشورت با سیاست‌گذاران آمریکایی انجام داد و به تبع آن خروج همه نیروهای آمریکایی از منطقه غرب آسیا را نیز تداعی می‌کند، نشانه دیگری در اقدام و تحلیل‌های کسانی است که حمله احتمالی آمریکا را مطرح می‌کنند.

۵- خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان؛ اعلام خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان که ترامپ بدون مشورت با سیاست‌گذاران آمریکایی انجام داد و به تبع آن خروج همه نیروهای آمریکایی از منطقه غرب آسیا را نیز تداعی می‌کند، نشانه دیگری در اقدام و تحلیل‌های کسانی است که حمله احتمالی آمریکا را مطرح می‌کنند.

معاون وزیر خارجه خود را برای بیان پاره‌ای توضیحات به تهران فرستادند و اطمینان دادند که ایران محور نشست نیست و موضوع اصلی نشست صلح و امنیت در منطقه مهم غرب آسیا خواهد بود. افزون بر آمریکا نظیر ترامپ و پمپئو در زمینۀ تهدید و تحریم علیه ایران تنظیم کرده است. بنابراین، مرکز اقدامات پیشگیرانه شورای روابط خارجی آمریکا وظیفه دارد درگیری‌ها و تعارضات در جریان ایالات‌متحده را با استفاده از ابزار خود موسوم به «رصدکننده تعارضات جهانی» با رقبای این کشور مورد مشاهده و رصد قرار دهد و گزینه‌های سیاست‌گذاری برای واکنش به بحران‌ها را پیشنهاد کند. گفتنی است، در این گزارش، صرف‌نظر از درگیری با ایران، چندین بحران و مسئله دیگر نظیر حمله سایبری جدی و خطرناک به زیرساخت‌های حساس ایالات متحده، تجدید درگیری‌ها در شبه‌جزیره کره، درگیری مسلحانه در مناطق نظامی شده درای جنوبی چین و در نهایت یک حمله تروریستی جدی و عظیم به خاک آمریکا جزء تعارضات سطح بالای ایالات متحده در سال ۲۰۱۹ ارزیابی شده است. دقیقاً این موضوع مانند ارزیابی‌های ما درباره آمریکاست

□ **طرفداران ظاهری جنگ در دولت ترامپ هم وقتی این موضوع پیش کشیده می‌شود، از آن استقبال نمی‌کنند و اساساً، برخی برکنسازی جیمز متیس از وزارت دفاع آمریکا را به دلیل همین اختلافات می‌دانند از سوی دیگر خود ترامپ نیز بسیار کمتر از اوباما از تهدید «گزینه نظامی روی میز است» علیه ایران استفاده کرده است. به عبارتی، ترامپ در مقابل بارها صحبت از توافق با ایران، تنها یک بار از تهدید واضح نظامی علیه تهران، سخن گفته است**

«جان‌دان» استاد علوم سیاسی دانشگاه کمبریج درباره آینده روابط ایران و آمریکا و احتمال حمله نظامی آمریکا به ایران با اشاره به قدرت نظامی ایران، گفت: هر چیزی محتمل است، اما فکر نمی‌کنم ترامپ آنقدرها هم احمق باشد که دست به چنین کاری بزند. تحریم‌های آمریکا علیه ایران اساساً غلط و ناجوازمردانه است.

صالح صادق ادعای دروغین حمله آمریکا به ایران و مقصود گسترش‌دهندگان داخلی آن را بررسی می‌کند

□ **فتح‌الله پریشان /** «آمریکا به ایران حمله می‌کند!». گزاره‌های است به قدمت انقلاب اسلامی و شکل‌گیری نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران که این روزها دوباره بر اساس نیازی که آمریکا به آن دارد، به مثابه یکی از مهم‌ترین بخش‌های راهبرد هیبریدی(ترکیبی) آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران فعال شده است. مأموریت «واقع‌نمایی» این سناریوی روانی بر عهده بخش رسانه و عملیات روانی دستگاه‌های دولتی و نظامی آمریکاست که در این بخش هم‌پیمانان اروپایی، صهیونیستی و ارتجاع عربی منطقه بیش‌سترین همکاری و همگرایی را با آمریکایی‌ها دارند. البته سر دیگر طیف همکاران رسانه‌ای آمریکا، شبکه بزرگ همکار غرب در داخل ایران است که تلاش می‌کنند سوگیری تحلیلی و خبری خود را با قطب‌نمای غربی-آمریکایی تنظیم و آزادانه از نظر گفتمانی و راهبردی، بیش‌تر از جهت‌گیری‌های کلان نظام انتقاد کنند و از طریق رسانه‌های رنگارنگی که در اختیار دارند، راهبرد دشمنان را تزئین کرده و به منزله نسخه قطعی برون‌رفت از وضعیت فعلی معرفی

کارشناسی در هیچ یک از کشورهای دارای زرادخانه هسته‌ای، دست بردن به سلاح‌های اتمی در جنگ با یک کشور دیگر را حتی بررسی (و نه پیشنهاد) هم نمی‌کند. تاکنون گزارش‌های متعددی در اندیشکده‌ها و رسانه‌های آمریکایی درباره جنگ با ایران نوشته و ارائه شده است و گاهی حتی اندیشکده‌های آمریکایی سناریوهای جنگ با ایران را هم به شکل عملی آزمایش و اجرا کرده‌اند. با این وجود، در هیچ‌یک از این گزارش‌ها نه تنها درباره به‌کارگیری سلاح هسته‌ای علیه ایران سخنی به میان نیامده، بلکه حتی حمله هوایی محدود علیه تأسیسات هسته‌ای یا نظامی ایران نیز گزینه‌ای بی‌اندازه هزینه‌بر و دارای پیامدهای سنگین سیاسی، اقتصادی و نظامی برای چون؛ سوریه، عراق و لبنان را در برده بودند، با نگرانی‌های امنیتی مواجه کرد و این کشورها را برآن داشت تا در اواخر سال ۲۰۱۳ پروژه دفاع مشترکی را مطرح کنند که کشورهای عرب حوزه خلیج‌فارس، اردن و مغرب را شامل می‌شد. اما اختلافات داخلی بین کشورهای حوزه خلیج‌فارس بر سر موضوع اخوان‌المسلمین و ترندهای اردن به مغرب سبب شد این پروژه راه به جایی نبرد. با وجود این در آوریل سال ۲۰۱۵ دوباره اتحادیه عرب درباره ایجاد یک نیروی مشترک علیه چالش‌های امنیتی بینابیه‌ای صادر کرد که کشورهایی چون؛ سوریه، عراق و لبنان را در برمی‌گرفت و می‌توان گفت که به واسطه نپذیرفتن کشورهای عرب نزدیک به ایران، این نیرو ششکلی عربی و سنی داشت. این درحالی است که در جریان دیداری که مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا در سپتامبر گذشته با وزیران خارجه برخی از کشورهای عربی داشت، دوباره درباره موضوع ایجاد ناتوی عربی بحث شد.

اکنون با توجه به تحولات اخیر منطقه و به طور مشخص تحولات سوریه و اعلام آمریکا مبنی بر قصد آن برای خروج از این کشور، این پرسش مطرح است که با تأسیس نیرویی تحت عنوان ناتوی عربی، چه نقشی برای این نیرو در سوریه می‌توان متصور بود؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت، در سوریه می‌رسد نقش ناتوی عربی در سوریه در چارچوب محدود کردن نفوذ ایران و با هدف کلی ایجاد موازنه در مقابل نفوذ ایران در عراق و سوریه است. در واقع، براساس طرحی که آمریکایی‌ها در سوریه دنبال می‌کنند، هریک از قدرت‌های منطقه نقشی را برای تحقق هدف فوق ایفا می‌کنند؛ به نحوی که این اجازه به ترکیه داده می‌شود تا در مناطقی از سوریه که نزدیک به مرزهای ترکیه می‌باشد و مناطقی از منبج و تل‌الابض نیرو داشته باشد، همچنان که به ناتوی عربی اجازه داده می‌شود در پایگاه‌های «الزکف» و «التنف» و نیز در پایگاه «الاسد» در عراق و برخی از پایگاه‌های نزدیک مرزهای عراق و سوریه فعالیت داشته باشند، جلوگیری شود و هم به اصطلاح نافوذ ایران مقابله شود.

البته، این نکته را هم باید مد نظر داشت که مباحثی چون حضور قانونی ایران در سوریه-که با درخواست دولت دمشق که با درخواست دولت دمشق که سوریه فعالیت می‌کند- و پابرجا بودن نیروهای تهدیدکننده امنیت منطقه، سبب شده است تا آمریکا به دنبال محدود کردن نفوذ ایران و نه پایان دادن به آن در سوریه باشد. پایان سخن اینک؛ دولت کنونی آمریکا به دنبال تقسیم هزینه‌ها و ایجاد ائتلاف‌های منطقه‌ای است و نقشی که برای ایجاد نیرویی تحت عنوان ناتوی عربی در نظر گرفته شده نیز در همین چارچوب است.

نیم‌نگاه

نقش ناتوی عربی در سوریه

□ **محمدرضا بلوردی/**

ایده تشکیل نیروی نظامی متحد عربی قدمتی فراتر از تحولات اخیر منطقه خاورمیانه دارد و به دوره پس از جنگ جهانی دوم بازمی‌گردد؛ زمانی که برخی از کشورهای عربی توانستند به استقلال برسند و متوجه شدند که با برخی از تهدیدهای داخلی و خارجی مواجه هستند. با این حال روند تحولات سال‌های اخیر در منطقه غرب آسیا به گونه‌ای بوده است که برخی از کشورهای عربی به منظور مقابله با تهدیدهایی چون گروه‌های مسلح تندرو و مشخصاً گروه داعش و نیز مقابله با آنچه خطر افزایش نفوذ منطقه‌ای جمهوری اسلامی می‌نامند، در تکاپوی ایجاد یک نیروی نظامی عربی هستند.

تحولات موسوم به «بهار عربی»، رژیم‌های پادشاهی عربی را که از این تحولات جان سالم به در برده بودند، با نگرانی‌های امنیتی مواجه کرد و این کشورها را برآن داشت تا در اواخر سال ۲۰۱۳ پروژه دفاع مشترکی را مطرح کنند که کشورهای عرب حوزه خلیج‌فارس، اردن و مغرب را شامل می‌شد. اما اختلافات داخلی بین کشورهای حوزه خلیج‌فارس بر سر موضوع اخوان‌المسلمین و ترندهای اردن به مغرب سبب شد این پروژه راه به جایی نبرد. با وجود این در آوریل سال ۲۰۱۵ دوباره اتحادیه عرب درباره ایجاد یک نیروی مشترک علیه چالش‌های امنیتی بینابیه‌ای صادر کرد که کشورهایی چون؛ سوریه، عراق و لبنان را در برمی‌گرفت و می‌توان گفت که به واسطه نپذیرفتن کشورهای عرب نزدیک به ایران، این نیرو ششکلی عربی و سنی داشت. این درحالی است که در جریان دیداری که مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا در سپتامبر گذشته با وزیران خارجه برخی از کشورهای عربی داشت، دوباره درباره موضوع ایجاد ناتوی عربی بحث شد.

اکنون با توجه به تحولات اخیر منطقه و به طور مشخص تحولات سوریه و اعلام آمریکا مبنی بر قصد آن برای خروج از این کشور، این پرسش مطرح است که با تأسیس نیرویی تحت عنوان ناتوی عربی، چه نقشی برای این نیرو در سوریه می‌توان متصور بود؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت، در سوریه می‌رسد نقش ناتوی عربی در سوریه در چارچوب محدود کردن نفوذ ایران و با هدف کلی ایجاد موازنه در مقابل نفوذ ایران در عراق و سوریه است. در واقع، براساس طرحی که آمریکایی‌ها در سوریه دنبال می‌کنند، هریک از قدرت‌های منطقه نقشی را برای تحقق هدف فوق ایفا می‌کنند؛ به نحوی که این اجازه به ترکیه داده می‌شود تا در مناطقی از سوریه که نزدیک به مرزهای ترکیه می‌باشد و مناطقی از منبج و تل‌الابض نیرو داشته باشد، همچنان که به ناتوی عربی اجازه داده می‌شود در پایگاه‌های «الزکف» و «التنف» و نیز در پایگاه «الاسد» در عراق و برخی از پایگاه‌های نزدیک مرزهای عراق و سوریه فعالیت داشته باشند، جلوگیری شود و هم به اصطلاح نافوذ ایران مقابله شود.

البته، این نکته را هم باید مد نظر داشت که مباحثی چون حضور قانونی ایران در سوریه-که با درخواست دولت دمشق که با درخواست دولت دمشق که سوریه فعالیت می‌کند- و پابرجا بودن نیروهای تهدیدکننده امنیت منطقه، سبب شده است تا آمریکا به دنبال محدود کردن نفوذ ایران و نه پایان دادن به آن در سوریه باشد. پایان سخن اینک؛ دولت کنونی آمریکا به دنبال تقسیم هزینه‌ها و ایجاد ائتلاف‌های منطقه‌ای است و نقشی که برای ایجاد نیرویی تحت عنوان ناتوی عربی در نظر گرفته شده نیز در همین چارچوب است.

۱- خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان؛ اعلام خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان که ترامپ بدون مشورت با سیاست‌گذاران آمریکایی انجام داد و به تبع آن خروج همه نیروهای آمریکایی از منطقه غرب آسیا را نیز تداعی می‌کند، نشانه دیگری در اقدام و تحلیل‌های کسانی است که حمله احتمالی آمریکا را مطرح می‌کنند.

آمریکا توان حمله نظامی به ایران را ندارد

آیا آمریکا به ایران حمله می‌کند؟ توان آمریکا در وضعیت فعلی که به نظر کارشناسان بی‌طرف و حتی مقامات سابق و لاحق آمریکا در ضعیف‌ترین زمان خود در طول ۳۰ سال ابرقدرتی یک‌تازانه خود برای واکنش به بحران‌ها را پیشنهاد کند. گفتنی است، در این گزارش، صرف‌نظر از درگیری با ایران، چندین بحران و مسئله دیگر نظیر حمله سایبری جدی و خطرناک به زیرساخت‌های حساس ایالات متحده، تجدید درگیری‌ها در شبه‌جزیره کره، درگیری مسلحانه در مناطق نظامی شده درای جنوبی چین و در نهایت یک حمله تروریستی جدی و عظیم به خاک آمریکا جزء تعارضات سطح بالای ایالات متحده در سال ۲۰۱۹ ارزیابی شده است. دقیقاً این موضوع مانند ارزیابی‌های ما درباره آمریکاست

□ **وضعیت‌شناسی توان امروز جمهوری اسلامی ایران وفرصت‌های پیش روی ما در مسئله‌سازی برای آمریکا نکته راهبردی مهمی است که مقامات آمریکایی به آن توجه بسیاری دارند. هموار شدن راه ایران برای ساخت موشک‌های قاره‌پیمسا، قرار گرفتن ایران در آستانه دستیابی به فناوری نظامی هوش مصنوعی و صدها دستوراد دیگر در این حوزه دشمنان را به اعتراف واداشته است که: «تهران می‌تواند مقابل هر تهدید قابل تصور منطقه‌ای از خود دفاع کند.»**

۳- خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان؛ اعلام خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان که ترامپ بدون مشورت با سیاست‌گذاران آمریکایی انجام داد و به تبع آن خروج همه نیروهای آمریکایی از منطقه غرب آسیا را نیز تداعی می‌کند، نشانه دیگری در اقدام و تحلیل‌های کسانی است که حمله احتمالی آمریکا را مطرح می‌کنند.

۴- خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان؛ اعلام خروج نیروهای آمریکایی از سوریه و افغانستان که ترامپ بدون مشورت با سیاست‌گذاران آمریکایی انجام داد و به تبع آن خروج همه نیروهای آمریکایی از منطقه غرب آسیا را نیز تداعی می‌کند، نشانه دیگری در اقدام و تحلیل‌های کسانی است که حمله احتمالی آمریکا را مطرح می‌کنند.

نظامی همچنان یکی از اولویت‌های جاری در نظام بین‌الملل است؛ چنانکه آمار بودجه‌های نظامی و خریدهای تسلیحاتی نشان‌دهنده رقابتی سخت در این عرصه است. شاید بتوان گفت، اکنون «امنیت» یکی از مهم‌ترین مباحث صحنه جهانی است؛ در حالی که از یک سو قدرتهای بزرگ به دنبال تبدیل شدن به قدرت برتر نظامی هستند و از سوی دیگر کشورهای دیگر برای حفظ امنیت یا موقعیت منطقه‌ای خود به سمت خریدهای تسلیحاتی و پر کردن انبارهای ادوات نظامی روی آورده‌اند.

فراسو

نکته قابل توجه آنکه در این عرصه، در جدیدترین اقدام نظامی، وزارت دفاع آمریکا در راهبرد جدید دفاع موشکی این کشور طرح‌هایی را برای استقرار تسلیحات موشکی در فضا ارائه کرده است. دولت دونالد ترامپ در راهبرد جدید دفاع موشکی به دنبال آن است که برنامه موشکی این کشور را در مقیاسی بی‌سابقه از زمان ارائه طرح جنگ ستارگان در دوران «رونالد ریگان» توسعه دهد. بر اساس گزارش‌های منتشره، آمریکا میلیاردها دلار را برای اجرای این طرح اختصاص داده است؛ چنانکه بودجه نظامی آمریکا نیز ۷۰۰ میلیارد دلار اعلام شده است. نکته قابل توجه آنکه در طرح موشکی آمریکا برای فضا ادعا شده است، این طرح که در آسیا و اروپا اجرایی می‌شود، برای دفاع از نیروهای آمریکایی و متحدان آن در برابر تهدیدات موشکی است؛ این در حالی است که آمریکا اصلی‌ترین دشمنان خود در حوزه موشکی را ایران، روسیه، کره شمالی و چین عنوان کرده است. حال این پرسش مطرح می‌شود که ادعاهای آمریکا تا چه میزان درست بوده و هدف آمریکا از این تحرکات نظامی چیست؟

بررسی‌ها نشان می‌دهد، بسیاری از آنچه تهدیدات امنیتی علیه آمریکا عنوان می‌شود، موضوع تازه‌ای نبوده و از گذشته نیز وجود داشته است؛ چنانکه اصل جنگ ستارگان در دوران ریگان بر این اساس طراحی و ادامه یافته است. با این شرایط می‌توان گفت، ادعای آمریکا در زمینه تهدیدات موشکی ادعایی ساختگی بوده است و وراى این ادعاها اهدافی را دنبال می‌کند. در این میان، دو اصل مشاهده می‌شود: از یک سو آمریکا می‌داند که در عرصه زمینى دیگر توان اقدام نظامی ندارد؛ این در حالی است که به دنبال حفظ و ارتقای هژمونی جهانی خود نیز هست. با این شرایط آمریکا در تلاش است تا ابعاد جنگ را به عرصه فضایی بکشاند که طرح جدید موشکی در این چارچوب است. نکته مهم آنکه جهانیان اذعان دارند کشوری در آینده می‌تواند در صحنه جهانی حرفی برای گفتن نداشته باشد که در عرصه فضایی بتواند ایفای نقش کند؛ از این رو آمریکا قصد دارد با تقویت توان موشکی و نظامی خود در فضا، مانع از ورود دیگر کشورها به عرصه فضاى شود.

رخنه

نقد آل سعود در جهان اسلام- ۴۸

عبدالله عبادی / عربستان سعودی به خاورمیانه از ابتدای تشکیل عراق جدید راهبرد خاصی را در قبال آن دنبال می‌کند. ریاض ابتدا تلاش کرد عراق را به جبهه عربی-سنتی بازگرداند، از این رو مقامات این کشور در سطح داخلی به تکرار از انهدام قرب‌الوقوع منافع سنتی‌ها در انتخابات پارلمانی و قانون اساسی سخن گفتند؛ اما در سطح منطقه نبرد تحولات عراق به طور فزاینده موازنه را به نفع ایران تغییر داد؛ به همین دلیل در مرحله بعدی عربستان با منتهم کشتن دولت عراق به فرقه‌گرایی، آغاز روابط با عراق را منوط به عدم تهدیدات دولت آینده عراق برای مردم خاورمیانه دانست. هرچند مقامات سعودی از عراقی امن واحد(عربی) با ثبات و حفظ حقوق همه گروه‌های قومی سخن می‌گفتند؛ اما با تشدید حضور شیعیان در قدرت و حاشیه‌نشینی سنی‌ها نگرانی عربستان بیش از پیش آشکار شد؛ به همین منظور در بن‌بست سیاسی ۲۰۱۰ عراق، عربستان با دعوت از گروه‌های عراقی سنی کرد نقش میانجی را در تشکیل دولت عراق ایفا کند.

اهم سیاست خارجی عربستان در عراق

۱- جلوگیری از گسترش ژئوپلیتیک شیعه و رقابت با ایران

ریاض در سیاست‌های خود در قبال عراق همواره سعی کرده است از ارتقای وزن ژئوپلیتیک ایران در این کشور جلوگیری کند. به عبارت دیگر، ریاض هر گونه رشد جایگاه شیعیان را افزایش نفوذ ایران تصور می‌کند. میزان کل جمعیت شیعه در جهان بین ۱۶۰ تا ۲۰۰ میلیون نفر است که ۱۵ درصد از کل مسلمانان جهان را تشکیل می‌دهند. در حوزه خلیج فارس، ایران با بیش از ۹۰ درصد بیشترین شیعه را در خود جای داده است. از سوی دیگر حدود ۵۸ درصد منابع نفت نیز در مناطق شیعه‌نشین کشورهای ایران، عراق و عربستان وجود دارد. این واقعیت به همراه رشد خودآگاهی سیاسی شیعیان در کشور، چون عراق ژئوپلیتیک منطقه را به نفع

۲- حمایت از گروه‌های سنی

تحقق نظم عربی سنتی در عراق، حمایت ریاض از سنی‌ها را موجب شده است، حمایت از گروه‌های سنی چون حزب اسلامی، شورای روحانیون مسلمان و شوروی گفت‌وگوی ملی عراق و استفاده از آنها به مثابه اهرم فشار علیه دولت شیعی در این راستا است. اقدام دیگر سعودی‌ها حمایت از اعضای حزب بعث است؛ چرا که اولویت عربی بر هویت قومی در دوره حاکمیت حزب بعث خوشایند بیشتر اعراب بوده و کاهش نقش سنی‌ها در دوره جدید توأم با دموکراسی و افزایش قدرت رقبای شیعه و کرد احساس جدایی و رنگ باختن پیوندهای عراق با جهان عرب را تقویت کرده است. اعطای کمک صد میلیون دلاری عربستان به «یاد علاوی»

۳- شیعه‌ستیزی

باید توجه داشت که مذهب می‌تواند به مثابه ابزار سیاست خارجی کشورها برای نفوذ و دستیابی به اهداف استفاده شود؛ در این راستا اندیشه‌های وهابیت به ویژه جلوه‌های ضد شیعی آن را می‌توان به مثابه ابزار قدرتمند سیاست خارجی عربستان برای نفوذ در عراق در نظر گرفت. طیف افراطی این جریان تشیع را دین خود ساخته و تصویرسازی ضد شیعی در آرای افرادی، چون زرقاوی، فرمانده سابق القاعده عراق نیز به چشم می‌خورد. زرقاوی با ارزیابی شیعیان به منزله مهم‌ترین دشمن می‌گوید: «اگر عمق دینی و سیاسی و نظامی شیعیان را هدف قرار دهیم، آنها نیز تحریک می‌شوند و حوی وحشی‌گری خود را نشان می‌دهند.»

۱- حمایت از گروه‌های سنی

تحقق نظم عربی سنتی در عراق، حمایت ریاض از سنی‌ها را موجب شده است، حمایت از گروه‌های سنی چون حزب اسلامی، شورای روحانیون مسلمان و شوروی گفت‌وگوی ملی عراق و استفاده از آنها به مثابه اهرم فشار علیه دولت شیعی در این راستا است. اقدام دیگر سعودی‌ها حمایت از اعضای حزب بعث است؛ چرا که اولویت عربی بر هویت قومی در دوره حاکمیت حزب بعث خوشایند بیشتر اعراب بوده و کاهش نقش سنی‌ها در دوره جدید توأم با دموکراسی و افزایش قدرت رقبای شیعه و کرد احساس جدایی و رنگ باختن پیوندهای عراق با جهان عرب را تقویت کرده است. اعطای کمک صد میلیون دلاری عربستان به «یاد علاوی»

امارات به دنبال ضربه زدن به ثبات تونس

منصف المرزوقی، رئیس‌جمهور سابق تونس با اشاره به وجود توطئه‌های خارجی علیه این کشور، گفت: بار دیگر تأکید می‌کنم که ما وجود توطئه‌ها علیه تونس برای برهم زدن ثبات آن را احساس می‌کنیم و می‌دانیم اتاق عملیات امارات پشت این توطئه‌ها قرار دارد. همچنین، اقدام «الباجی قائد السبسی» رئیس‌جمهور تونس برای استقال از «محمدبن‌سلمان» ولی عهد سعودی یک «اشتباه» است و اگر رئیس‌جمهور بود، هرگز از بن‌سلمان استقبال نمی‌کرد.

نگاهی به بالکان، جبهه همیشگی جدال آمریکا و روسیه

یقه‌گیری ژئوپلیتیک

گسترش این نفوذ هستند، بلکه اکنون برای عضویت در ناتو کشورهایی همچون گرجستان و جمهوری آذربایجان را در نظر گرفته‌اند. یکی از مهم‌ترین دلایل بالا رفتن تنش بین روسیه و گرجستان و شکل‌گیری ناتو بوده است که تاکنون سه موج را به همراه داشته است.

مناطق شرق و جنوب شرق اروپا برای بهره‌گیری از آن، از همان اولین سال‌های فروپاشی شوروی با سیاست گسترش ناتو به شرق شروع شد. طی تمام سال‌های گذشته، آمریکا (غرب) خواهان عضوگیری این کشورها در ناتو بوده است که تاکنون سه موج را به همراه داشته است.

موج اول گسترش ناتو به شرق در دوره بیل کلینتون بود که کشورهای لهستان، مجارستان و چک عضو ناتو شدند. در موج دوم آن که در دوره بوش پسر انجام شد، کشورهای بلغارستان، استونی، لتونی، لیتوانی، رومانی، اسلواکی و اسلونی به عضویت ناتو درآمدند و در موج سوم نیز آلبانی و کرواسی به آن پیوستند. طی سال‌های گذشته مشخص است که غرب و ناتو به طور مداوم به سمت شرق و جنوب شرق اروپا نفوذ کرده و سعی داشتند روسیه را در تنگنای امنیت مرزی قرار دهند. در برخی از مناطق دیده می‌شود که این عضوگیری نظامی، امنیتی، اطلاعاتی تا نقطه صفر مرزی روسیه پیش رفته است. استونی و لتونی نمونه آن هستند که هم‌مرز با روسیه هستند و نیروها و تجهیزات نظامی ناتوی در آن مستقر شده‌اند.

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند که روسیه در چنین شرایطی که آمریکا خواهان چنین نظم جدید غرب‌محور در خاورمیانه است، وارد شده و دخالت کند.

جنگ اوت ۲۰۰۸ همین موضوع بود. سیاست‌های رنگی انقلاب‌های مخملی که بسیاری از کشورهای قفقاز جنوبی و آسیای مرکزی را در بر گرفت در همین راستا عمل می‌شد. به همین منظور روسیه نیز تصمیم گرفت از طریق افزایش روابط با کشورهای خارج نزدیک خود، از این نفوذ بکاهد. از سوی دیگر مجبور شد برای دور نگه داشتن غرب، دست به عمل‌های متقابل بزند که در قضیه اوکراین به

راز حمایت‌های عربستان از عمر البشیر

محمدرضا مرادی / ناآرامی‌های مردم سودان از آذر ماه ۹۷ علیه دولت عمر البشیر شروع شده است. اعتراضات در سودان نسبت به گرانی و افزایش قیمت حامل‌های انرژی از شهر «عطبره» واقع در شرق سودان آغاز شد، تا جایی که خواسته معترضان به سرنگونی نظامی حاکم کشیده شده است. عربستان تا مدت‌ها در برابر اعتراضات مردمی در سودان سکوت کرد، اما سرانجام با تأخیر زیاد موضع گرفت. علی‌بن‌حسن سفیر سعودی در خارطوم اعلام کرد، عربستان در کنار دولت و ملت سودان است و به تلاش‌های خود برای تحقق ثبات و امنیت آن ادامه دهد. اما چرا عربستان از عمر البشیر حمایت می‌کند؟

یکی از مهم‌ترین دلایل حمایت ریاض از عمر البشیر، مشارکت سربازان سودانی در جنگ یمن است. سودان به طور رسمی تعداد نظامیان خود در انتقال علیه یمن را اعلام نکرده، اما پیش از این نیز بارها اعلام کرده حاضر است شش هزار نظامی به یمن اعزام کند. البته، شبکه الجزیره تعداد نیروهای سودانی در یمن را هشت هزار نفر اعلام کرده است که بزرگ‌ترین تعداد نیرو در بین کشورهای دیگر در جنگ یمن به شمار می‌رود. در واقع، اعزام نظامیان سودانی به جنگ یمن در حالی است که مقامات سابق و کنونی نظامی این کشور حضور سودان در این جنگ را اشتباه دانسته و آن را برای امنیت ملی کشورشان تهدید می‌دانند. افزایش مخالفت‌ها با حضور نظامیان سودانی در جنگ یمن و نیاز شدید عربستان به این نظامیان سبب شده است بهترین گزینه برای عربستان بقای عمر البشیر باشد؛ چرا که برکناری وی به معنای بازگشت نظامیان سودانی از یمن خواهد بود که در این صورت عربستان موقعیت خود را در یمن بیش از پیش در خطر خواهد دید. به همین دلیل هرگونه تغییری در وضعیت کنونی سودان به معنای تحت تأثیر قرار گرفتن موقعیت ریاض در یمن خواهد بود. از سوی دیگر، فعالیت‌های ترکیه در آفریقا به شدت هراس ریاض را برانگیخته است؛ چرا که عربستان، ترکیه را رقیب خود در جهان اهل سنت می‌داند و فعال شدن دیپلماسی آنکارا در آفریقا به معنای تحت‌الشعاع قرار گرفتن منافع عربستان در این قاره خواهد بود. سفر رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهوری ترکیه به سودان در سال گذشته که بسیاری آن را یک سفر تاریخی می‌دانند، یک گام بزرگ و مهم در راستای همکاری هر چه بیشتر ترکیه و سودان بوده، سفری که نگرانی محور عربستان-امارات-مصر را به دنبال داشت. در جریان همین سفر بود که ترکیه و سودان موافقت کردند جزیره «سواکن» به منظور بازسازی آن تا مدتی به دولت ترکیه واگذار شود. در واقع، عربستان نگران این است که اعتراضات در نهایت به سرنگونی عمر البشیر منجر نشود و حمایت نکردن ریاض از خارطوم، سودان را بیش از پیش به ترکیه نزدیک خواهد کرد؛ ازاین‌رو ریاض به صراحت حمایت خود را از بقای عمر البشیر اعلام کرده است تا بتواند با نفوذ فزاینده ترکیه در آفریقا و به ویژه در سودان رقابت کند.

محمدرضا مرادی / ناآرامی‌های مردم سودان از آذر ماه ۹۷ علیه دولت عمر البشیر شروع شده است. اعتراضات در سودان نسبت به گرانی و افزایش قیمت حامل‌های انرژی از شهر «عطبره» واقع در شرق سودان آغاز شد، تا جایی که خواسته معترضان به سرنگونی نظامی حاکم کشیده شده است. عربستان تا مدت‌ها در برابر اعتراضات مردمی در سودان سکوت کرد، اما سرانجام با تأخیر زیاد موضع گرفت. علی‌بن‌حسن سفیر سعودی در خارطوم اعلام کرد، عربستان در کنار دولت و ملت سودان است و به تلاش‌های خود برای تحقق ثبات و امنیت آن ادامه دهد. اما چرا عربستان از عمر البشیر حمایت می‌کند؟

یکی از مهم‌ترین دلایل حمایت ریاض از عمر البشیر، مشارکت سربازان سودانی در جنگ یمن است. سودان به طور رسمی تعداد نظامیان خود در انتقال علیه یمن را اعلام نکرده، اما پیش از این نیز بارها اعلام کرده حاضر است شش هزار نظامی به یمن اعزام کند. البته، شبکه الجزیره تعداد نیروهای سودانی در یمن را هشت هزار نفر اعلام کرده است که بزرگ‌ترین تعداد نیرو در بین کشورهای دیگر در جنگ یمن به شمار می‌رود. در واقع، اعزام نظامیان سودانی به جنگ یمن در حالی است که مقامات سابق و کنونی نظامی این کشور حضور سودان در این جنگ را اشتباه دانسته و آن را برای امنیت ملی کشورشان تهدید می‌دانند. افزایش مخالفت‌ها با حضور نظامیان سودانی در جنگ یمن و نیاز شدید عربستان به این نظامیان سبب شده است بهترین گزینه برای عربستان بقای عمر البشیر باشد؛ چرا که برکناری وی به معنای بازگشت نظامیان سودانی از یمن خواهد بود که در این صورت عربستان موقعیت خود را در یمن بیش از پیش در خطر خواهد دید. به همین دلیل هرگونه تغییری در وضعیت کنونی سودان به معنای تحت تأثیر قرار گرفتن موقعیت ریاض در یمن خواهد بود. از سوی دیگر، فعالیت‌های ترکیه در آفریقا به شدت هراس ریاض را برانگیخته است؛ چرا که عربستان، ترکیه را رقیب خود در جهان اهل سنت می‌داند و فعال شدن دیپلماسی آنکارا در آفریقا به معنای تحت‌الشعاع قرار گرفتن منافع عربستان در این قاره خواهد بود. سفر رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهوری ترکیه به سودان در سال گذشته که بسیاری آن را یک سفر تاریخی می‌دانند، یک گام بزرگ و مهم در راستای همکاری هر چه بیشتر ترکیه و سودان بوده، سفری که نگرانی محور عربستان-امارات-مصر را به دنبال داشت. در جریان همین سفر بود که ترکیه و سودان موافقت کردند جزیره «سواکن» به منظور بازسازی آن تا مدتی به دولت ترکیه واگذار شود. در واقع، عربستان نگران این است که اعتراضات در نهایت به سرنگونی عمر البشیر منجر نشود و حمایت نکردن ریاض از خارطوم، سودان را بیش از پیش به ترکیه نزدیک خواهد کرد؛ ازاین‌رو ریاض به صراحت حمایت خود را از بقای عمر البشیر اعلام کرده است تا بتواند با نفوذ فزاینده ترکیه در آفریقا و به ویژه در سودان رقابت کند.

همچنین انقلاب‌های عربی در سال ۲۰۱۱ که از تونس شروع شد، هراسی را به همراهی در صورت به راه افتادن موج تغییر و اعتراضات مردمی، موجودیت حاکمیت پادشاه به خطر خواهد افتاد. یکی از دلایلی که عربستان پس از شروع انقلاب ۱۴ فوریه در بحرین به این کشور لشکر کشی کرد و مردم شیعه بحرین را سرکوب کرد، هراس از سرایت اعتراض‌ها به داخل عربستان بود. دلیل حمایت عربستان از کودتای نظامی السیسی در مصر نیز دقیقاً هراس از پیروزی اسلام سیاسی اخوانی‌ها بود. به همین دلیل به راه افتادن هرگونه موج انقلابی مجدد در جهان عرب به معنای تهدیدی وجودی برای ارتجاع عرب خواهد بود. در واقع می‌توان گفت، برخی از حکومت‌های عربی مانند امارات و عربستان به این دلیل اقدام به حمایت از عمر البشیر کرده‌اند که از تکرار انقلاب‌های عربی همانند سال ۲۰۱۱ جلوگیری کنند؛ انقلاب‌هایی که هدف اصلی مشارکت مردم در آنها سرنگونی دیکتاتورها خواهد بود.

عربستان به دلیل نیاز به نظامیان سودانی در جنگ یمن، هراس از شروع موج جدید انقلاب‌های عربی و رقابت با ترکیه همچنان از عمر البشیر در سودان حمایت می‌کند.

هدف اوپاما هم برنامه موشکی ایران بود

خبرگزاری باشگاه خبرنگاران جوان: جان کری، وزیر خارجه سابق آمریکا، در مصاحبه شبکه تلویزیونی «سی‌ان‌ان» ضمن تکرار ادعای تلاش ایران برای ساخت سلاح هسته‌ای پیش از برجام، گفت: «باراک اوپاما، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، پس از امضای توافق هسته‌ای با ایران قصد داشت به سراغ برنامه موشکی این کشور برود.» او با تکرار ادعاهای بی‌اساس خود علیه کشورمان، گفت: «رئیس‌جمهور اوپاما موفق شد خطر فوری (دستیابی یک کشور به سلاح هسته‌ای را در سیاست خارجی ما از بین ببرد. قصد و تمایل او این بود که پس از این کار به مسائل دیگر، مانند مسئله موشکی (ایران)، یمن و عراق بپردازیم.»

محور شرارت جای خود را به «گله گرگ‌ها» داد!

خبرگزاری باشگاه خبرنگاران جوان: معاون دونالد ترامپ در جریان یک سخنرانی در واشنگتن در اظهاراتی توهین‌آمیز، از کشورهای مخالف آمریکا به عنوان «گله گرگ‌ها» نام برد. وی در این باره گفت: «ایالات متحده افزون بر رقبای جهانی خود، اکنون با «گله‌ای از گرگ‌های سرکش» مواجه است که می‌خواهند نظم بین‌المللی‌ای که آمریکا بیش از نیم قرن در جهان حفظ کرده است، تغییر دهند.» طبق تعریف مایک پنس، لقب توهین‌آمیز «گله‌گرگ‌ها» شامل دو کشور ایران و کره شمالی است که جرج بوش در جریان سخنرانی خود در برابر کنگره در سال ۲۰۰۲ در اظهاراتی مضحک آنها را «محور شرارت» نامید.

آمریکا نباید به نفع ایران با داعش بچنگد

خبرگزاری فارس: «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا از تصمیم خود برای خارج کردن نیروهای آمریکایی از سوریه دفاع کرد. وی که در جمع خبرنگاران و در زمان ترک کاخ سفید صحبت می‌کرد، گفت: «ما داعش را برای چه کسانی می‌کشیم؟ شما می‌دانید که بدترین دشمن روسیه، ایران و سوریه، داعش است. ما در حال کشتن داعش برای کسانی هستیم که ضرورتاً ما نمی‌کشند. شما باید از خود بپرسید، ما در حال کشتن داعش برای روسیه، برای ایران، برای سوریه، برای عراق و برای بسیاری جاهای دیگر هستیم. در برخی نقاط ما می‌خواهیم که مردم خود را به خانه بازگردانیم.»

ایران نباید بزرگ‌ترین برنده سوریه شود

خبرگزاری ایرنا: لیدنسی گراهام، سناتور جمهوریخواه آمریکایی پس از دیدار با رئیس‌جمهور آمریکا، سخن رئیس‌جمهور کشورش مبنی بر اینکه «سوریه چیزی جز شن و مرگ نیست» را رد و بر لزوم مقابله با فعالیت‌های مغرب ایران و خروج برنده در سوریه» تأکید کرد. این سناتور مدعی تلاش ایران برای «تاخت و تاز» به شمال شرق سوریه شد و گفت، آمریکا باید از انجام چنین کاری جلوگیری کند. وی افزود: «چنین سناریویی سبب خواهد شد همه زمین‌هایی که متعلق به مردم سوریه است، به دست ایرانی‌ها بیفتد و این موضوع تحریم‌های رئیس‌جمهور علیه رژیم ایران را تضعیف خواهد کرد.»

خروج از برجام از دستاوردهای ترامپ

خبرگزاری تسنیم: کاخ سفید طی بیانیه‌ای دستاوردهای ریاست‌جمهوری ترامپ طی دو سال اخیر را معرفی و تشریح کرده است. در ادامه این بیانیه و در بخش مربوط به ایران آمده است، برای مقابله با فعالیت‌های مغرب ایران و خروج از توافق وحشتناک و یک‌طرفه هسته‌ای، ترامپ یک راهبرد جدید تدوین کرده است. همه تحریم‌هایی که تحت این توافق لغو یا تعلیق شده بود، دوباره بازگردانده شده است. دولت بیش از ۱۶۰ فرد را در زمینه برنامه موشکی ایران، حمایت تروریسم و نقض حقوق بشر در فهرست تحریم‌ها قرار داده است.

چالش تجزیه تبدیل شد؛ چالشی که آمریکا آغاز کرد، اما در افکار عمومی سعی دارد به نام مسکو بنویسد.

همراه با سفر ولادیمیر پوتین به بریستان که یکی از کشورهای پرجالش بالکان بوده، بیرونیوز طی گزارشی نوشت: «روسیه نگران سیاست‌های توسعه‌طلبانه اخیر ناتو است. وزارت خارجه روسیه در همین زمینه روز پنج‌شنبه ۱۲ ژوئیه (۲۱ تیرماه) از دعوت ناتو از مقدونیه برای ملحق شدن به این پیمان انتقاد کرد.» غرب با ارسال نیروهای خود به مقدونیه برای مقدمه‌چینی و همچنین دعوت رسمی این کشور برای عضویت در ناتو، چالش جدیدی را کلید زده است.

بر همین اساس، وزارت خارجه روسیه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «عضو کردن مقدونیه با متوسل شدن به زور، گواهی است بر اینکه اصل سیاست درهای باز ناتو به ابزاری برای گسترش قلمرو قدرت ژئوپلیتیک تبدیل شده است.»

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

چالش تجزیه تبدیل شد؛ چالشی که آمریکا آغاز کرد، اما در افکار عمومی سعی دارد به نام مسکو بنویسد.

همراه با سفر ولادیمیر پوتین به بریستان که یکی از کشورهای پرجالش بالکان بوده، بیرونیوز طی گزارشی نوشت: «روسیه نگران سیاست‌های توسعه‌طلبانه اخیر ناتو است. وزارت خارجه روسیه در همین زمینه روز پنج‌شنبه ۱۲ ژوئیه (۲۱ تیرماه) از دعوت ناتو از مقدونیه برای ملحق شدن به این پیمان انتقاد کرد.» غرب با ارسال نیروهای خود به مقدونیه برای مقدمه‌چینی و همچنین دعوت رسمی این کشور برای عضویت در ناتو، چالش جدیدی را کلید زده است.

بر همین اساس، وزارت خارجه روسیه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «عضو کردن مقدونیه با متوسل شدن به زور، گواهی است بر اینکه اصل سیاست درهای باز ناتو به ابزاری برای گسترش قلمرو قدرت ژئوپلیتیک تبدیل شده است.»

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

چالش تجزیه تبدیل شد؛ چالشی که آمریکا آغاز کرد، اما در افکار عمومی سعی دارد به نام مسکو بنویسد.

همراه با سفر ولادیمیر پوتین به بریستان که یکی از کشورهای پرجالش بالکان بوده، بیرونیوز طی گزارشی نوشت: «روسیه نگران سیاست‌های توسعه‌طلبانه اخیر ناتو است. وزارت خارجه روسیه در همین زمینه روز پنج‌شنبه ۱۲ ژوئیه (۲۱ تیرماه) از دعوت ناتو از مقدونیه برای ملحق شدن به این پیمان انتقاد کرد.» غرب با ارسال نیروهای خود به مقدونیه برای مقدمه‌چینی و همچنین دعوت رسمی این کشور برای عضویت در ناتو، چالش جدیدی را کلید زده است.

بر همین اساس، وزارت خارجه روسیه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «عضو کردن مقدونیه با متوسل شدن به زور، گواهی است بر اینکه اصل سیاست درهای باز ناتو به ابزاری برای گسترش قلمرو قدرت ژئوپلیتیک تبدیل شده است.»

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

چالش تجزیه تبدیل شد؛ چالشی که آمریکا آغاز کرد، اما در افکار عمومی سعی دارد به نام مسکو بنویسد.

همراه با سفر ولادیمیر پوتین به بریستان که یکی از کشورهای پرجالش بالکان بوده، بیرونیوز طی گزارشی نوشت: «روسیه نگران سیاست‌های توسعه‌طلبانه اخیر ناتو است. وزارت خارجه روسیه در همین زمینه روز پنج‌شنبه ۱۲ ژوئیه (۲۱ تیرماه) از دعوت ناتو از مقدونیه برای ملحق شدن به این پیمان انتقاد کرد.» غرب با ارسال نیروهای خود به مقدونیه برای مقدمه‌چینی و همچنین دعوت رسمی این کشور برای عضویت در ناتو، چالش جدیدی را کلید زده است.

بر همین اساس، وزارت خارجه روسیه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «عضو کردن مقدونیه با متوسل شدن به زور، گواهی است بر اینکه اصل سیاست درهای باز ناتو به ابزاری برای گسترش قلمرو قدرت ژئوپلیتیک تبدیل شده است.»

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روسیه و غرب در منطقه غرب آسیا جست‌وجو کرد. آمریکا و متحدانش کمتر فکر می‌کردند، روسیه در چنین وضعیتی که آمریکا

بی‌شک بخشی از فشارهای ژئوپلیتیک به روسیه را باید در ادامه رقابت روس

شخص

بررسی نوسانات قیمت خودرو

روح‌الله مستعناکار / در ماه‌های اخیر، قیمت خودرو روند صعودی پیدا کرده است. با توجه به جایگاه خودرو در سبد دارایی‌های خانوار، بحث منطقی بودن یا توجیه‌پذیر بودن قیمت خودرو مطرح می‌شود. پرسش اصلی این است که چه عواملی موجب افزایش قیمت خودرو شده است؟ این عوامل را می‌توان به دو دسته کلی عوامل سمت تقاضای بازار خودرو و عوامل سمت عرضه آن تقسیم کرد.

البته باید اذعان کرد که خودروسازان داخلی بخش بزرگی از قطعات را در داخل تولید می‌کنند؛ اما بسیاری از خودروهای ساخت داخل، مونتاژ هستند؛ بنابراین تا حدی ارزبری دارند. حتی خودروهایی که درصد بالایی از قطعات آنها در داخل تولید می‌شوند نیز به قطعات وارداتی نیاز دارند. افزون بر قطعات که به طور مستقیم بر هزینه‌های تولید اثر دارند، دستگاه‌های مورد استفاده در خطوط تولید، مواد اولیه و برخی از خدمات مورد استفاده در چرخه تولید وارداتی هستند که این امر در افزایش قیمت خودرو تأثیر دارد. بنابراین، بخشی از افزایش قیمت از سمت عرضه ناشی از افزایش هزینه تولید است. از سوی دیگر، اگر چه افزایش قیمت ارز موجب افزایش قیمت کالاهای وارداتی می‌شود، اما به هر حال با یک وقفه کوتاه به صورت تورم حتی کالاهای تولید داخل را نیز متأثر می‌کند؛ به همین دلیل، **تورم** عمومی حاکم بر اقتصاد کشور که انتظار می‌رود در سال جاری به دلیل افزایش نرخ ارز، بیش از سال گذشته باشد، بر هزینه‌های تولید اعم از دستمز، اجاره و خدمات مورد استفاده در چرخه تولید اثرگذار است.

بر اساس تجربیات تاریخی، در اقتصاد ایران همواره شوک‌های ارزی با افزایش قیمت بسیاری از کالاها، به ویژه کالاهای سرمایه‌ای، مانند خودرو و مسکن همراه بوده است. به طور طبیعی مصرف‌کنندگان انتظار دارند با توجه به افزایش قیمت ارز، قیمت خودروهای داخلی نیز افزایش یابد؛ از این رو خرید خود را زودتر انجام می‌دهند تا با افزایش قیمت روبه‌رو نشوند. این موضوع خود افزایش تقاضا و افزایش قیمت را نیز در پی دارد. از سوی دیگر، بخشی از تقاضا برای خودرو را باید به دلیل تلاش برای کسب سود ریالی ناشی از افزایش قیمت ارز از طریق بازار خودرو دانست. به این صورت که برخی به جای اینکه با خرید دلار و سفته‌بازی در بازار ارز از افزایش نرخ ارز سود ببرند، با خرید کالاهایی، مانند خودرو با یک وقفه، سود می‌کنند. این موضوع سبب می‌شود در زمان‌هایی که انتظار افزایش نرخ ارز وجود دارد یا در هنگام افزایش نرخ ارز، بازار خودرو با یک وقفه چندماهه متأثر شده و تقاضای خودرو نیز افزایش یابد.

مسئله دیگر در علت گرانی خودرو کمبود نظارت وزارت صنعت در کنترل خرید و فروش خودرو داخلی و واردات خودروهای لوکس_گاهی با ارز دولتی_ در این شرایط است. عده‌ای انبار خودروها در پارکینگ شرکت‌های خودروساز به بهانه نبود قطعه و سیاست قطرِ مچکاتی فروش در ماه‌های اخیر را از علت‌های دیگر تورم جهشی خودرو می‌دانند.

در این میان چیزی که تغییر نکرده است، شکایت مردم از خودروسازان داخلی به دلیل کیفیت پایین خودروها از یک سو و شکل نگرفتن رقابت در بین خودروسازان داخلی به دلیل تعدا محدود آنها و دیوار بلند موانع تعرفه‌ای و غیر تعرفه‌ای است که نیاز است موارد فوق با نظارت قوی و محکم و مدیریت فعال و کنترلی حل شود.

یکی از بزرگترین مسائلی که موجب شده است صنعت خوردو نتواند هم پای صنایع چون موسکی، فضایی و.. پیشرفت کند ثانوانی از تبدیل دانس در کشور به صنعت در عرصه خودرو سازی است.برای رقم خوردن این اتفاق در کنار تغییر نگاه مدیریتی باید ارتباط درباره دانشگاه و صنعت نیز باید مسیرها و مکانیسم‌های مشخص ترسیم و تعریف شود!

آن‌روی‌سکه

قیمت نفت در سال ۲۰۱۹

سازمان کشورهای صادرکننده نفت عرب (OPEC) اعلام کرد: «در نتیجه تصمیم سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و تولیدکنندگان مستقل به منظور کاهش عرضه در حدود ۱/۲ میلیون بشکه در روز در نیمه اول سال جاری میلادی، پیش‌بینی می‌شود رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۹ به میزان ۱/۴ میلیون بشکه در روز برسد.» این سازمان اعلام کرده است، با وجود این احتمال کاهش عرضه نفت از سوی ایران، لیبی، ونزوئلا و کانادا در سال ۲۰۱۹ وجود دارد که این موضوع موجب افزایش قیمت نفت خواهد شد. در گزارش این سازمان آمده است: «بهبود بازار نفت به معنای این است که قیمت‌ها در ماه‌های آتی سال ۲۰۱۹ بهبود پیدا خواهند کرد.» این سازمان امیدوار است، با این شرایط قیمت نفت در سال ۲۰۱۹ چیزی حدود ۶۰ تا ۷۰ دلار در هر بشکه باشد.

کانال مالی ایران و سوئیس آماده راه‌اندازی

یک ماه پس از آنکه وزیر تجارت سوئیس اعلام کرد، این کشور به دنبال ایجاد یک کانال مالی مستقل برای ادامه تجارت با ایران است، اکنون خبرها از آماده شدن سازوکار تازه حکایت دارد. رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و سوئیس افزود: «کانال مالی سوئیس آماده راه‌اندازی شده و ویژگی‌های عملیاتی آن اعلام شده است؛ اما فعلاً منتظر ورود پول ایران است.» شریف نظام‌مافی با اشاره به ضرورت تزریق پول به کانال مالی سوئیس، گفت: «در حال حاضر، پولی متعلق به ایران در اروپا وجود ندارد و بیشتر پول‌های ایران در کشورهای واردکننده نفت، یعنی هند، عراق، چین و کره جنوبی است.» به گفته نظام مافی در صورت ورود پول نفت ایران از آسیا به اروپا، کانال مالی سوئیس بلافاصله آغاز به کار خواهد کرد.

خوش خدمتی عربستان به آمریکا

پایگاه خبری «اول پرایس» نوشت: «همزمان با تحریم‌های نفتی ایران صادرات نفت خام عربستان ۵۲۴ هزار بشکه در روز به صورت ماهانه در نوامبر افزایش یافت و به ۸/۲۴ میلیون بشکه در روز رسید؛ یعنی بالاترین حد طی دو سال گذشته. این اتفاق پس از آن افتاد که عربستان سعی کرد نبود نفت ایران را با بازگشت تحریم‌های آمریکا علیه صنعت نفت این کشور، جبران کند. بر اساس اطلاعات پایگاه اطلاعاتی JODI (سازمان‌های مشترک اطلاعات مقدماتی) که ارقام گزارش شده از سوی ۱۱۴ کشور را دریافت می‌کند، صادرات نفت خام عربستان به بالاترین حد در ۲۴ ماه گذشته رسید، در حالی که تولید نفت خام این کشور به رکورد ۱۱/۰۹ میلیون بشکه در ماه نوامبر رسیده بود.»

گرایش روزافزون کشورها به حذف دلار

دیمیتری مدوف، نخست‌وزیر روسیه در یک مجمع اقتصادی دلایل فاصله گرفتن روسیه از دارایی‌های دلاری را تشریح کرد و گفت: «همان‌طور که می‌دانیم ما در حال گسترش استفاده از روبل و دیگر ارزهای بین‌المللی در مبادلات تجارت خارجی هستیم و سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه دولتی وزارت خزانه‌داری آمریکا را به شدت کاهش داده‌ایم. از سوی دیگر، به تازگی اوراق قرضه دولتی روسیه به یورو منتشر شده و همه این مسائل نتیجه سیاست‌های اقتصادی خصمانه و غالباً احمقانه آمریکااست.» مدوف تأکید کرد: «تمایل برای حذف وابستگی اقتصادی کشورها به دلار آمریکا رو به افزایش است.» وی معتقد است: «سیاست‌های کنونی آمریکا به منزله بزرگ‌ترین اقتصاد جهانی به گسترش تنش‌ها منجر می‌شود.»

بورس ایران در رتبه اول جهان

دوشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۷ سال نوزدهم شماره ۴۸۴

علی صحرایی مدیر عامل بورس اوراق بهادار تهران گفت: شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در ۱۰ ماه سال جاری از رقم ۹۶ هزار و ۲۹۰ واحد به رقم ۱۶۳ هزار واحد رسید که نشان از رشد ۷۰ درصدی این شاخص دارد. همچنین شاخص هموزن در بورس اوراق بهادار تهران از رقم ۱۷ هزار و ۲۹۱ واحد در ابتدای سال به ۲۸ هزار و ۹۵۵ واحد رسیده که این شاخص هم ۶۸ درصد رشد را نشان می‌دهد. وی با اشاره به گزارش فدراسیون بورس‌های جهانی افزود: طبق این گزارش در سال ۲۰۱۸ رتبه بورس اوراق بهادار و فرابورس ایران بار شد ۷۰/۷ درصدی در سطح جهان اول بوده است.

زینت‌السادات حسینی /

با توجه به اینکه ایران یکی از بزرگ‌ترین مصرف سرانه‌های سوخت را دارد که باید اصلاح شود و افزون بر آن، بار مالی فراینده پرداخت یارانه برای دولت، اثرات زیست‌محیطی مصرف بالای بنزین- و تنگناهای احتمالی که در واردات آن وجود دارد، شاید آزادسازی قیمت بنزین ضروری می‌نماید؛ اما پرسشی که مطرح می‌شود این است که واقعی کردن قیمت بنزین چه تأثیری بر وضعیت اقتصادی کشور و روند تورم دارد؟

از نظر برخی از صاحب‌نظران اقتصادی و اجتماعی، افزایش بهای سوخت و بنزین، می‌تواند در افزایش سطح عمومی قیمت کالاها مؤثر باشد؛ اگر نگاهی بـر روند قیمت بنزین داشته باشیم، درمی‌یابیم که قیمت بنزین از سال ۱۳۷۴ تاکنون ۱۰۰ برابر و از سال ۱۳۸۴ تاکنون ۵/۱۲ برابر شده و افزایش نرخ تورم با افزایش قیمت بنزین در ارتباط بوده است؛ بدین صورت که با در همان سال افزایش قیمت بنزین یا با وقفه‌ای در سال بعد شاهد افزایش نرخ تورم بوده‌ایم. اینکه دقیقاً چه مقدار اثرگذار بوده نیز به دلایل گوناگون بستگی دارد، از جمله اینکه اگر افزایش قیمت بنزین همراه با سیاست‌های پولی مناسب انجام شود، آثار کمی بر نرخ تورم خواهد داشت و اگر دولت درآمد حاصل از افزایش قیمت بنزین را به سمت صنعت، تولید، کشاورزی، سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال سوق دهد، افزایش تورم ناشی از افزایش قیمت سوخت تا حدودی مهار می‌شود.

براساس مطالعات انجام‌شده از سوی سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان، مشخص شد به ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت بنزین، تورم حدود ۲ درصد افزایش می‌یابد و با افزایش ۲ درصدی مالیات بر ارزش‌افزوده از سوی دیگر، پیش‌بینی می‌شود حداقل تورم ۴ درصدی افزایش قیمت بنزین، به طور قطع، مهم‌ترین و اولین بخشی که از افزایش قیمت بنزین تأثیر خواهد گرفت، حمل‌ونقل کشور است و هزینه سوخت، همواره بزرگ‌ترین و مرئی‌ترین هزینه حمل‌ونقل است؛ اما از آنجا که هزینه حمل‌ونقل برای همه صنایع وجود دارد، بنابراین افزایش قیمت سوخت و رشد هزینه‌های این حوزه

بررسی تاثیرات افزایش قیمت سوخت در اقتصاد ایران

حاصل جمع واقعیت و احساس!

به طور غیرمستقیم همه بخش‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

از این رو لازم است در هدفمندسازی یارانه‌ها به سیاست‌گذاری‌های رفاهی نیز با اهمیت بیشتری توجه شود. این امر به ویژه در بخش حمل‌ونقل اهمیت بیشتری می‌یابد؛ چرا که به دلیل بنزین داشته باشیم، درمی‌یابیم که قیمت بنزین از سال ۱۳۷۴ تاکنون ۱۰۰ برابر و از سال ۱۳۸۴ تاکنون ۵/۱۲ برابر شده و افزایش نرخ تورم با افزایش قیمت بنزین در ارتباط بوده است؛ بدین صورت که با در همان سال افزایش قیمت بنزین یا با وقفه‌ای در سال بعد شاهد افزایش نرخ تورم بوده‌ایم. اینکه دقیقاً چه مقدار اثرگذار بوده نیز به دلایل گوناگون بستگی دارد، از جمله اینکه اگر افزایش قیمت بنزین همراه با سیاست‌های پولی مناسب انجام شود، آثار کمی بر نرخ تورم خواهد داشت و اگر دولت درآمد حاصل از افزایش قیمت بنزین را به سمت صنعت، تولید، کشاورزی، سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال سوق دهد، افزایش تورم ناشی از افزایش قیمت سوخت تا حدودی مهار می‌شود.

براساس مطالعات انجام‌شده از سوی سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان، مشخص شد به ازای هر ۱۰ درصد افزایش قیمت بنزین، تورم حدود ۲ درصد افزایش می‌یابد و با افزایش ۲ درصدی مالیات بر ارزش‌افزوده از سوی دیگر، پیش‌بینی می‌شود حداقل تورم ۴ درصدی افزون بر تورم موجود در کشور شکل بگیرد

از همین رو، برخی کارشناسان معتقدند، افزایش قیمت بنزین سبب افزایش قیمت کالاهای دیگر می‌شود؛ ضمن اینکه اگر نظرات کافی وجود نداشته باشد، می‌تواند موجب افزایش جو روانی تورم نیز شود. اگرچه نمی‌توان اثرات روانی ارتباطات پسین و پیشین با دیگر بخش‌ها و به ویژه ارتباط مستقیم با حامل‌های انرژی، به ویژه بنزین و گازوئیل می‌توانند تأثیرات بسزایی در رفاه مصرف‌کنندگان داشته باشد. موضوع دیگری که هنگام افزایش قیمت سوخت وجود دارد،

علی صحرایی مدیر عامل بورس اوراق بهادار تهران در ۱۰ ماه سال جاری از رقم ۹۶ هزار و ۲۹۰ واحد به رقم ۱۶۳ هزار واحد رسید که نشان از رشد ۷۰ درصدی این شاخص دارد. همچنین شاخص هموزن در بورس اوراق بهادار تهران از رقم ۱۷ هزار و ۲۹۱ واحد در ابتدای سال به ۲۸ هزار و ۹۵۵ واحد رسیده که این شاخص هم ۶۸ درصد رشد را نشان می‌دهد. وی با اشاره به گزارش فدراسیون بورس‌های جهانی افزود: طبق این گزارش در سال ۲۰۱۸ رتبه بورس اوراق بهادار و فرابورس ایران بار شد ۷۰/۷ درصدی در سطح جهان اول بوده است.

بررسی تاثیرات افزایش قیمت سوخت در اقتصاد ایران

حاصل جمع واقعیت و احساس!

حاصل از افزایش قیمت بنزین را نادیده گرفت، اما دلایل مبتنی بر آمار نیز تجارب چندین ساله از افزایش قیمت بنزین را به دست می‌دهد، در سال ۱۳۷۶، به یک‌باره شاهد افزایش ۲۰۰ درصدی قیمت بنزین بودیم؛ ولی افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به میزان این افزایش نبود. همچنین در سال ۱۳۷۶ قیمت بنزین به یک‌باره افزایش ۸۰ درصدی داشت که تأثیر تورمی آن بر دیگر کالاها هیچ‌گاه تا این اندازه نبوده است.

به هر حال، مسئله افزایش قیمت بنزین، با توجه به تأثیراتی که در بازار ایجاد می‌کند، برای مردم از اهمیت بسزایی برخوردار است. در این روند مدیریت بازار به ویژه آثار روانی افزایش قیمت بنزین، از نکاتی است که باید دولت برای انجام آن برنامه داشته باشد و جدیت خاصی انجام دهد. با توجه به اینکه اولویت دولت باید خروج از رکود باشد، هدفمندسازی یارانه‌ها و واقعی کردن قیمت‌ها به‌ویژه قیمت سوخت، رکود را تشدید می‌کند؛ زیرا تولیدکننده‌های انرژی و نرخ بهره تسهیلاتش افزایش یافته است، این افزایش، شوکی را به بخش تولید وارد کرده و بنگاه‌های بحران‌دار را ورشکسته می‌کند، در چنین شرایطی، اگر قیمت ارز نیز پرش داشته باشد، به افزایش قیمت مواد اولیه وارداتی می‌انجامد و در نهایت شوک رکودی دیگری به تولید وارد می‌شود.

با توجه به نکات گفته‌شده و مرور کلی قیمت بنزین و تأثیر آن بر تورم، این گونه می‌توان نتیجه گرفت: ارتباط خاص قیمت بنزین و تورم در کشور ما بیشتر ناشی از اوضاع اقتصاد است؛ زیرا در وضعیت ثبات اقتصادی قیمت بنزین همان قدر بر تورم تأثیر می‌گذارد که باید بگذارد؛ اما در اقتصاد متشنج، همانند اقتصاد در حال تحریم، قیمت هر کالای اساسی می‌تواند تأثیر روانی بر جامعه داشته باشد و به خودی خود به تورم بینجامد.

کار آفرین بازنشسته شیرازی در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

سایه سود بر سلامت غذایی!

عنوان می‌کند و می‌گوید: «از وقتی فرمایش رهبر معظم انقلاب را درباره آتش به اختیار شنیدیم، تصمیم به راه‌اندازی شرکت و برندسازی با هدف صادرات محصول گرفتیم.»

کار آفرین منتخب سال ۹۵

پرورش زنبور عسل شغلی است که ناصری پیش از بازنشستگی نیز انجام می‌داده است، اما بازنشستگی و فراغت بیشتر موجب می‌شود وی این فعالیت را به طور چشمگیری افزایش دهد و

به جمع تولیدکنندگان عمده زنبور عسل بپیوندد. او ۲۸ سال تجربه پرورش زنبور عسل دارد و شروع این کار را از دو کدو شروع کرده است، اما اکنون با توسعه کار توانسته است تعداد بیشتری را در این حوزه مشغول کار کند.

مشغول کار هستند که با تعداد شاغلان زنبوردستان و فروشگاه عسل و تجهیزات زنبورداری در مجموع به ۱۰ نفر می‌رسند. افزون بر این به صورت غیر مستقیم برای ۲۵ نفر نیز شغل ایجاد کرده است.

ناصری با هماهنگی سازمان‌های دولتی، تاکنون برای ۳۱۵ نفر از زندانی‌های استان دوره‌های آموزش زنبورداری با اعطای مدرک رسمی برگزار کرده است و با این کار توانسته

کلیدواژه

کالاهای سرمایه‌ای واسطه‌ای و مصرفی

پیش از پرداختن به کالاهای

سرمایه‌ای، واسطه‌ای و مصرفی،

لزوم شناخت آنها و اهمیت‌شان

در زندگی اقتصادی خود را شرح

می‌دهیم.

اگر خیلی ساده تورم را به

معنای بالا رفتن قیمت کالاها و

خدمات یا به عبارت دیگر بی‌ارزش

شدن وجه رایج هر کشور تعریف

کنیم و این را نیز به آن بیفزاییم

که در برخی از کشورها میزان

و آهنگ رشد قیمت‌ها سریع‌تر

و بسامدشان معمولاً بیشتر از

میزان افزایش دستمزدها است،

به این نکته پی خواهیم برد که

حکایت اندوختن پول در چنین

شرایطی حکایت جمع کردن آب

در غربال است. در این صورت دو

راه بیشتر پیش پای‌مان نمی‌ماند

یا باید دم را غنیمت بشماریم و

غم فردا را نخوریم و قید پس‌انداز

کردن را بزنیم یا اینکه برای

پس‌انداز به سراغ یکی از انواع

کالاهای سرمایه‌ای، واسطه‌ای

یا مصرفی برویم. اگر خواهیم

تعرفی‌ی اجمالی از هر یک از این

مفاهیم داشته باشیم، می‌توانیم این

چنین‌ها بگوییم: «در اقتصاد، کالاها

و خدمات به دو دسته واسطه‌ای و

نهایی تقسیم می‌شوند، کالاها و

خدمات واسطه‌ای آنهایی هستند

که در فرایند تولید کالاها و خدمات

نهایی مورد استفاده قرار می‌گیرند

و کالاها و خدمات نهایی که خود

به دو دسته مصرفی و سرمایه‌ای

تقسیم می‌شوند، کالاها و خدماتی

هستند که در فرایند تولید قرار

نگرفته و اغلب مستقیماً با پول

مورد داد و ستد قرار می‌گیرند.»

برای تبدیل دارایی و

پس‌اندازهایی که در قالب پول

هستند، به کالاهای سرمایه‌ای و

مصون مانندن از گزند تورم دو راه

وجود دارد:

۱- رفتن به سراغ بازارهای

سننتی، مانند بازارهای ارز، طلا،

سکه، ساختمان، حواله خودرو و…

۲- فعالیت پاره‌وقت و نیمه‌وقت

به عنوان شغل دوم در بازارهایی

که لازمه کسب سود در آنها حضور در میان فعالان آن

بازارها است.

ریسک سرمایه‌گذاری در مورد

اول کمتر از مورد دوم است؛ اما

سود سرمایه‌گذاری نیز به همان

میزان(به جز مواقع خاصی که

فعالان مورد دوم به قصد کسب

سود بیشتر راهی بازارهای سنتی

می‌شوند) پایین‌تر از مورد دوم

است. چالش حضور در جمع فعالان

این بازارها پذیرفته شدن در جمع

آنها است؛ چرا که معمولاً شبکه

روابط در آنها بسیار پیچیده و نحوه

حضور در آنها چندان روشن نیست،

اما می‌توان به شرط داشتن علاقه،

پشتکار و البته سرمایه کافی به این

مهم دست یافت.

برای بی بردن به لزوم انتخاب

یکی از این دو راه کافی است به

روند تغییرات قیمت چند کالا

به انتخاب خود در طول ۲۰ سال

اخیر نگاهی بیندازیم. هر چند

ممکن است در مقاطعی قیمت

آنها ثابت یا حتی با کاهش روبه‌رو

بوده باشد؛ اما در بازه‌های زمانی

چند ساله این موضوع با جهش‌ها

و افزایش‌های ناگهانی جبران و به

فراموشی سپرده شده است. حال

اگر همه این افزایش‌ها و کاهش‌ها

را به تفکیک کالا و تاریخ روی کاغذ

بیاوریم، صفحه‌ای پیش روی‌مان

نقش می‌بندد که بی‌شباهت به

صفحه بازی مار و پله دوران

کودکی‌مان نیست. سرمایه‌گذار

هوشمند و مطلع نردبان‌ها را

پیدا کرده و با بردن مهره خود

بسی هر یک از این نردبان‌ها و چند

سودهای چند ده درصدی و چند

صد درصدی دست می‌یابد و

پس‌اندازکننده از همه جا بی‌خبر

نیز مدام از مار تورم نیش می‌خورد

و پایین و پایین‌تر می‌رود. اینکه

سرمایه‌بان را از نردبان بالا ببرد یا

از دم مار پایینش بیاورد، انتخابی

است که در گرو تصمیم شما

است.

تجارت دروغ- ۲

□**مهدی فرهادی** ادر عصری

که «اخبار جعلی» به یک سلاح تمام‌عیار سیاسی در هر دو عرصه سیاست داخلی و بین‌المللی تبدیل شده است، «صحت‌سنجی» تمام اطلاعاتی که از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی دریافت می‌کنیم، یک ضرورت و بلکه یک مسئولیت شهروندی است. اما اولویت‌بندی جامعه ما در صحت‌سنجی و غربالگری اطلاعات بسیار تأمل‌برانگیز است. معضل بعدی درباره عملکرد شبکه‌های اجتماعی اطمینان در زمینه منابع اخبار منتشر شده ست. شبکه‌های اجتماعی به دلیل پلتفرم توزیعی مدنظرشان عملاً هیچ نظارتی بر منابع انتشار اخبار و اطلاعات ندارند. تجربه نشان می‌دهد اطلاعات و اخبار کذب توزیع شده در شبکه‌های اجتماعی می‌توانند در دنیای واقعی پیامدهایی سخت و خطرناکی داشته باشند.

بر اساس نظرسنجی‌های صورت گرفته از سوی مؤسسه تامسون رویترز در سال ۲۰۱۶، از بین ۵۰ هزار کاربر در ۲۶ کشور جهان، ۵۶ درصد آنها از رسانه‌های اجتماعی به عنوان منبع خبر استفاده می‌کنند. حتی در آمریکا نیز تلویزیون‌های دیجیتال و کابلی قافیه را به رسانه‌های اجتماعی باخته‌اند. با چنین جایگاهی به راحتی می‌توان افکار عمومی جهان را در هر سطحی علیه یک موضوع یا سوءاستفاده از این توان بسیج کرد. کمپین‌های تبلیغاتی یک نمونه واضح از چنین شرایطی است. با این حال و در شرایطی که نژادپرستی موضوعی شایع در شبکه‌های اجتماعی است، اما الگوریتم‌های طراحی شده شبکه‌های اجتماعی اجازه گسترش این پدیده را می‌دهند. در واقع، این الگوریتم‌ها هستند که اجازه دسترسی به اخبار و اطلاعات را به کاربران می‌دهند، برای نمونه در فیس‌بوک در صورتی که دایره دوستان شما به یک گرایش خاص سیاسی یا نژادی محدود باشد، الگوریتم فیس‌بوک اجازه دسترسی به دیگر اخبار و اطلاعات را به صورت هوشمند نخواهد داد.

باید از خودمان بی‌رسیم، چرا هر اخباری که برای هراس‌آفرینی و بی‌ثبات‌سازی و خودویرانگری تولید می‌شود را با چنین عجله و ولعی بازنشر می‌کنیم و بسا اخباری که در آن شمه‌ای از امید و سازندگی و دلگرمی وجود دارد، این‌چنین سختگیرانه و موشکافانه برخورد می‌کنیم؟

به این ترتیب، شبکه‌های اجتماعی موجب تشدید حزب‌گرایی و قطب‌گرایی‌های نژادی می‌شوند. اوضاع در دریافت اخبار از منابع مطمئن بسیار بدتر است، برای نمونه مطالعه‌ای که مؤسسه مطبوعات آمریکا در ماه مارس سال ۲۰۱۷ منتشر کرده حاکی از آن است که آنچه برای این کاربران مهم است، فردی است که لینک اخبار را برای آنان می‌فرستد.

در ماه‌های اخیر در فضای مجازی با اخبار و پست‌هایی روبه‌رو شده‌اید که باوجود داشتن عکس یا فیلم، پس از مدتی مشخص می‌شود، داستان آنگونه که تصور می‌شده نبوده و خبر اگرچه دارای سند بوده، اما شایعه از آب درآمده است. به چند نمونه از این فعالیت‌ها توجه کنید:

۱- جندی پیش فیلم کوتاهی با این ادعا که مأموران شهرداری گوش پسرچپه‌ای افغانی را با تیغ موکت‌بری بریده‌اند، منتشر شد. پس از تکذیب این ادعا از سوی مسئولان شهرداری تهران، فیلمی از این پسر بچه افغانی و سازندگان این فیلم منتشر شد که نشان می‌داد، این فیلم ساختگی بوده است.

۲- ابتدای سال فیلمی از برخورد نیروهای راهنمایی و رانندگی در فضای مجازی منتشر شد، حتی برخی از سلبریتی‌ها هم با انتشار این فیلم به شدت عملکرد مأموران را زیر سؤال بردند و گفتند نباید با این فرد بدون سلاح، اینگونه برخورد شود. اما پس از مدتی مشخص شد که ماجرا دقیقاً بر عکس است و مأمور راهور در پی تهدید خانمی از سوی یکی از ارباب بندر انزلی، وارد عمل شده و این اوباش که با قمه و اسپری لفل مسلح بوده را خلع سلاح کرده بود است.

کنکاشی

مزاحمت از طریق سگ گردانی قابل پیگیری است

جعفری دولت‌آبادی در پاسخ به پرسش خبرنگاری درباره سگ‌گردانی در اماکن عمومی، مانند پارک‌ها و آپارتمان‌ها گفت: آسیب‌رساندن به دیگران به هر وسیله‌ای که باشد، جرم است. برای نمونه، اگر با ماشین به کسی آسیب برسد، جرم است. درباره حیوانات هم همین‌طور است. ما معتمدیم مزاحمت از طریق سگ‌گردانی در معابر، پارک‌ها و… به هر نحوی که موجب آذیت و آزار مردم شود، قابل رسیدگی است و دادستان‌ها می‌توانند ورود کنند.

بررسی عوارض و فواید گوشی تلفن همراه برای کودکان

تلفن همراه و تبلت برای کوچولوها آری یا خیر؟!

معرض صفحه نمایشگرها قرار داد. بچه‌هایی که بین دو تا پنج سال سن دارند نباید بیشتر از یک ساعت در روز پای تماشای صفحه نمایشگرهای مختلف بنشینند و برای کودکان بزرگ‌تر باید یک محدودیت زمانی برای مشاهده رایانک‌ها و دیگر ابزارهای الکترونیکی قائل شد و باید مطمئن شد این نوع از اعمال سرگرمی، فعالیت بدنی، بازی یا خواب کودکان را کاهش نمی‌دهد.

برخی پژوهشگران حتی درباره رابطه میان افزایش شیوع اوتیسم و استفاده بی‌رویه از گوشی تلفن همراه و تبلت هشدار می‌دهند. اوتیسم نوعی ناتوانی رشدی شدید است که در سه سال اول زندگی بروز می‌کند و بارزترین نشانه آن، اختلالات گفتاری و ناتوانی در برقراری ارتباط با دیگران است.

هوشنگ دادگر، استاد دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران با اشاره به اینکه ریسک عوامل محیطی می‌تواند در بروز اوتیسم نقش داشته باشد، می‌گوید: «هرچند مطالعات قوی دلایل ژنتیکی را برای بروز اوتیسم مطرح می‌کنند، اما افزایش شیوع اوتیسم نشان می‌دهد عوامل محیطی با تعامل عوامل ژنتیکی در ایجاد این اختلال مؤثر هستند.» وی معتقد است: «تماشای

جعفری دولت‌آبادی در پاسخ به پرسش خبرنگاری درباره سگ‌گردانی در اماکن عمومی، مانند پارک‌ها و آپارتمان‌ها گفت: آسیب‌رساندن به دیگران به هر وسیله‌ای که باشد، جرم است. برای ماشین به کسی آسیب برسد، جرم است. درباره حیوانات هم همین‌طور است. ما معتمدیم مزاحمت از طریق سگ‌گردانی در معابر، پارک‌ها و… به هر نحوی که موجب آذیت و آزار مردم شود، قابل رسیدگی است و دادستان‌ها می‌توانند ورود کنند.

شما سواد رسانه‌ای کافی نداشته باشید، ممکن است نتوانید نظارت مناسب و بموقعی روی کودک و نوجوان خود و ارتباطاتش داشته باشید.

سن مناسب

برای گوشی‌دار شدن بچه‌ها

با این اوصاف، بهترین گزینه برای دوری از این همه چالش آن است که به راحتی زیر بار خرید گوشی یا تبلت برای فرزندان نروید و از آن مهم‌تر گوشی تلفن همراه، رایانه شخصی یا رایانک خود را هم در اختیار آنان قرار ندهید!

اغلب کارشناسان توصیه می‌کنند تا دوره نوجوانی و سنین دبیرستان برای تهیه تلفن همراه یا تبلت برای فرزندان‌تان دست نگه دارید. بچه‌ها در سنین ۱۲ تا ۱۷ سالگی دیگر تا حدودی از آب گل درآمده‌اند و قدرت تشخیص بیشتری دارند. پیش از خرید گوشی تلفن همراه یا تبلت باید با فرزندان درباره قوانین استفاده از آن توافق کنید؛ مسائلی از قبیل مدت زمان مجاز استفاده از گوشی تلفن همراه، نبردن این وسیله به مدرسه یا

گاهی دادن به کودک درباره حضور در شبکه‌های اجتماعی، پیام‌های دریافتی و ارسالی و پیامدهای آنها و همین‌طور اطلاعات لازم درباره استفاده از بلوتوث و دیگر امکانات جانبی تلفن همراه که می‌تواند گاهی وقت‌ها به هک شدن اطلاعات و ایجاد دردسر منتهی شود.

اینجا هم بهترین راهکار، برقراری ارتباط صمیمانه با فرزندان است، به گونه‌ای که آنها شما را محرم حریم خصوصی خود در تلفن همراه‌شان بدانند. اگر بناست بازی‌هایی را بارگیری (دانلود) و استفاده کنند، با همراهی خودتان باشند و سعی کنید در صورت تمایل به حضور در شبکه‌های اجتماعی با ایجاد گروه‌های خانوادگی و فامیلی در کنارشان باشید تا بچه‌ها هم احساس حضور در فضای مجازی را داشته باشند و هم تعاملات اجتماعی‌شان حفظ شود.

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

از همه مهم‌تر اینکه؛ اگر

سیاست‌نامه

بررسی اندیشه سیاسی میرزای شیرازی—۸ دوگانه امور شرعی و امور عرفی

□**فتح‌الله پریشان** / با وجود اینکه بزرگ‌ترین فقیه و اصولی عصر قاجاریه، یعنی شیخ‌مرتضی انصاری در عمل و نظر با اعتقاد به اینکه؛ «قامه‌الدلیل علی وجوب الاطاعه الفقیه کالامام الا ما خرج بالدلیل دونه فرط القفاده»؛ اقامه دلیل بر وجوب اطاعت از فقیه همچون امام به جز مواردی که دلیل بر آن وجود دارد، فرط القفاده (به معنای کندن تیغ‌های بوته خار با دست) است، خود را از گردونه سیاست و مسئولیت عملی در آن بیرون کشید و از نظر فقهی بزرگ‌ترین آیشخور علمای بعد از خود شد، اما شاگردان وی در قضیه تحریم تنباکو و تحولات اجتماعی دیگر ایران از جمله مشروطیت و حتی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی(ره) که شاگرد غیر مستقیم شیخ‌مرتضی انصاری به شمار می‌آید، ناگزیر از ورود به سیاست و تبیین وظایف و اختیارات فقیه در حوزه ولایت سیاسی می‌شوند. میرزای شیرازی اگرچه نشانه‌های فراوانی را از استناد خود انصاری در اعتقاد به وظایف فقیه در عصر غیبت دنبال می‌کند، امسا یک تفاوت عمده دارد. میرزا با صراحت بیش‌تری تفکیک دو حوزه امور شرعی و عرفی و وظایف متصدیان هر یک را بیان کرده است.

میرزای شیرازی در پاسخ به یکی از پرسش‌های فقهی شیخ‌فضل‌الله نوری می‌نویسد: «در اعصاری که دولت و ملت در یک محل مستقر بود، چون زمان ختمی مرتبت(صلی‌الله علیه وآله وسلم) تکلیف سیاست در این قسم از امور عامه بر عهده همان شخص معظم بود و حال به اقتضای حکمت الهیه جل ذکره هر یک اقدام است که به اعانت یکدیگر دین و دنیای عباد را حراست کرده بیضه اسلام را در غیبت ولی عصر(عجل‌الله تعالی فرجه و صلی‌الله علیه و علی آبانه‌الطاهرن) محافظت نمایند و با تقاعد او کتاهی از یکی امر معوق و رعیت به امثال این پادها مبتلا می‌شوند و چون که از ملت جز گفتن و تحریض و تخویف و تهدید امری دیگر برمی‌آید و انفاذ و اجرا با دولت است، تا از دولت کمال همراهی را نبینند، اقدام نمی‌تواند نمود و اگر ببیند که دولت به تکلیف لازم خود اقدام دارد و درصدد بیرون آمدن از عهده آن کما ینبغی می‌باشد، البته ملت آنچه را شایسته از اوست خواهد کرد.»^۱ وی در ادامه این مکتوب در باب سیاست و مصالح عامه می‌نویسد: «تکلیف در این باب برعهده ذوی الشوکه از مسلمین است که با عزم محکم مبرم در صدد رفع احتیاج خلق باشد به مهیا کردن مایحتاج آنها چه رجاه اموری که در ازمنه متداول بوده است و این زمان نیست و منع فرماید نفس خود و رعیت را از آن، بلکه منع از ادخال در ملک خود نماید.»^۲

بر مبنای تصریح میرزا، امور شرعی، یعنی فتوا، صدور احکام قضایی و استنباط احکام کلیه در امور عامه به عهده فقیهان عادل است و امور عرفی، یعنی سلطنت، تدبیر سیاست و مصالح عامه به عهده سلاطین صاحب شوکت اسلام پناه خواهد بود. این رای میرزا را می‌توان کم و بیش با نظریه ولایات انتصابی فقیهان در امور حسبیه(شرعیات) و سلطنت مسلمان ذی‌شوکت(در عرفیات) منطبق دانست.^۳ این نظریه از دو کن اساسی برخوردار است؛ اول ولایت انتصابی فقیهان در امور حسبیه و مراد از امور حسبیه (شرعیات) افتاء و تبلیغ احکام شرعی، مراحل نهایی امر به معروف و نهی از منکر، اقامه جمعه و جماعت، قضاوت و لوازم آن از قبیل اجرای حدود و تعزیرات، جمع‌آوری مالیات‌های شرعی، اداره اوقاف عام، سرپرستی افراد بی‌سرپرست و… می‌باشد. فقها در این موارد از جانب شارع به ولایت منصوب شده‌اند. رکن دوم سلطنت مسلمان ذی‌شوکت است. این سلطنت خارج از محدوده شرعیات است که به آن عرفیات گفته می‌شود و مراد از عرفیات در این منظومه فکری، قلمرو حقوق عمومی، روابط داخلی و خارجی جامعه اسلامی، اخذ مالیات و کلا سیاست، اقتصاد و جامعه است. قدر مشترک این امور ارتباطشان با حکومت دولت است. البته در این نظریه سلطان صاحب شوکت با شرایطی به رسمیت شناخته می‌شود. سلطان باید مسلمان باشد، قائل به ولایت اهل بیت(ع) باشد و شوکت و اقتدار لازم را در اداره جامعه داشته باشد. اینکه سلطان ذی‌شوکت از چه طریقی به حکومت رسیده باشد مهم نیست، مهم این است که شوکت و اقتدار خود را در خدمت ترویج مذهب حقه و آسایش ایتام آل‌محمد(ص) قرار دهد.

در این نظریه فقیه و سلطان دو قدرت مستقل از یکدیگرند و هیچ یک واقعاً منصوب دیگری نیست. همچنین این نظریه مبتنی بر ثنویت عملی شرعیات از عرفیات است.^۴ علاوه بر مفاد قطعات سیاسی، سلوک عملی میرزا و مبادرت او به رفق و فتق امور حسبیه در عتبات^۵ نیز نشانگر باور او به اصول این نظریه است. البته باور به این نظریه که طبیعتاً در بطن آن نوعی مشروعیت غرضی به سلطنت سلطان شیعه داده شده است، منافی اصل غاصبیت حکومت غیر معصوم در عصر غیبت نیست. ازاین‌رو، بسیاری از علما و فقها این نظریه را نقد کرده‌اند، با دایره اعتقاد به حسبه را گسترش داده‌اند تا ولایت سیاسی فقیه هم در آن قرار بگیرد.

منابع:

- مرتضی انصاری، محقق سیدمحمد کلاتر، ج ۹، ص ۳۳۰.
- رسائل، اعلامیه‌ها، مکتوبات… شیخ‌فضل‌الله نوری، به کوشش محمد ترکمان، تهران: مؤسسه رسا، ۱۳۶۲، ج ۱، ص ۳۸۲.
- همان.
- علی‌اکبر علیخانی، اندیشه سیاسی متفکران مسلمان، ج ۹، ص ۱۷، ر:ک، حسن کدویر، نظریه‌های دولت در فقه شیعه، تهران: نشرنی، ۱۳۷۸، ص ۵۸ به بعد.
- سیدحسن مدر، تکمله امل و الامل، تحقیق سیداحمد حسینی، قم، مکتبه آیت‌الله مرعشی، ۱۴۰۶، ق، ص ۲۲.

کتابخوان

انتخاب، اسلام و مسیحیت

شناخت ادیان الهی به ویژه دو دین بزرگ اسلام و مسیحیت در جهان امروز که انسان‌ها وجه‌المصالحه و ابزار اعمال قدرت‌ها شده‌اند، ضروری است. اینکه دو دین اسلام و مسیحیت چه اشتراکات و افتراقاتی با هم دارند؟ و با موضوع انتخاب و آزادی انسان چه نسبتی برقرار می‌کنند؟ پرسش‌هایی است که می‌توان برای پاسخ به آنها به کتاب «انتخاب، اسلام و مسیحیت» نوشته احمد ديدات و ترجمه سردار فرهیخته دکتر احمد فضللی و خانم فاطمه فضائی مراجعه کرد. مرحوم سردار فضائی که هفته گذشته با سکنه قلبی به دیار باقی شافت، برآمده از خانواده‌ای روحانی و قرآنی بود که افزون بر سابقه جهاد در میدان‌های دفاع مقدس و جبهه مقاومت، از غرب و جنوب ایران تا سوریه و لبنان، در عرصه‌های علمی و فرهنگی پژوهشی نیز لیافت و شایستگی خود را با مدیریت کارها و اقدامات کلان پژوهشی در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی نشان داد و در اوقاتی که می‌توانست، فرصت مطالعه، تألیف و ترجمه را از دست نمی‌داد. ترجمه کتاب «انتخاب، اسلام و مسیحیت» که از سوی وی به همراه دو کتاب دیگر در سال ۱۳۹۵ در حوزه اسلام و مسیحیت با حضور نویسندگان کتاب و جمعی از مسئولان و مؤلفان آثار دینی و نمایندگان شورای خلیفه‌گرای آرمانه تهران در سالن شروش رونمایی شد، ضمن معرفی اشتراکات ادیان الهی و به ویژه اسلام و مسیحیت، تضاد جدی در اصل ادیان قائل نیست و معتقد است، اصل دین‌های الهی در واقع یکی هستند و رهبران و عزت‌طلبان جهان این را به خوبی درک کرده‌اند، برای نمونه امام خمینی(ره) و گاندی، هم اهل محبت بودند و هم در برابر زورگوها جهاد می‌کردند. در این مراسم رونمایی، مرحوم احمد فضللی، مترجم کتاب «انتخاب، اسلام و مسیحیت دربارهٔ نویسندگان این کتاب گفت: احمد ديدات همواره در کتاب‌های خود به تحریفات واضح در کتب الهی اشاره کرده است؛ در واقع ما می‌توانیم با کمک این کتاب برای خواندن کتب الهی اقدام کنیم و کتاب‌های احمد ديدات را مرجعی قرار دهیم تا گمراه نشویم. امروز بر اساس آمارهای دشمنان ما یعنی آمریکا، در ایران هر ماه هزار نفر مسلمان را مسیحی می‌کنند. ما این فعالیت‌های تبلییری را رصد کردیم و به آمار گشگیری دست یافتیم که باید در مقابل آنها ایستادگی کنیم.

آفاق

نظم نوین انقلاب اسلامی

□**دکتر عباسعلی عظیمی‌شوشتری** / در شماره‌های گذشته با مبنای و طراحان نظریه انتخاب ولی فقیه در حکومت اسلامی به اجمال آشنا شدیم و به نقدها و اشکالات اساسی وارده بر این نظریه از منظر عقلی و فقهی اشاره کردیم. در این مطلب نظریه انتصاب ولایت فقیه و مبدعان آن را بررسی خواهیم کرد.

مبانی نصب فقیه

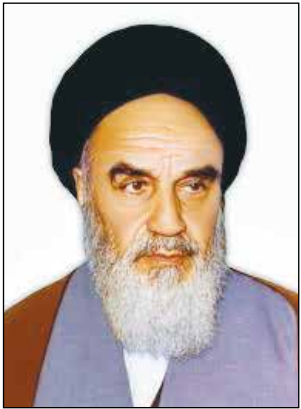
این نظریه را کسانی، مانند مرحوم «صاحب جواهر»،^۱ محقق کرکی^۲، امام خمینی(ره) و بسیاری دیگر از فقها مطرح کرده‌اند. بر اساس این نظریه، مشروعیت ولی فقیه در سلسله مشروعیت نبی اکرم(ص) و ائمه(ع) قرار دارد و مردم تنها در اثبات آن دخیل هستند و نه در ثبوتش. مردم نقشی در مشروعیت حکومت ولی‌فقیه ندارند و همان نقشی که برای مردم در تحقق حکومت نبوی متصور است، در حکومت ولایی در عصر غیبت نیز همان نقش را دارند. برخی از مبانی این نظریه را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

۱- حکمت الهی اقتضا می‌کند، در امتداد شریعت، امامت را برای اجرای دقیق و صحیح شریعت مقرر کند؛ زیرا رهبری درست و شایسته، مهم‌ترین عامل در نگاه داشتن جامعه بر جاده حق و حرکت بر صراط مستقیم است.^۳ خواجه نصیرالدین طوسی(رحمه‌الله) در «تجربدااعتقاد» در این باره می‌نویسد: «الإمام لطف، فیجب نصلبه علی الله، تحصیلاً للرضی». امامت، لطف الهی است که باید از جانب خداوند معرفی شود تا غرض از تشریح، جامه عمل پوشد.^۴ این موضوع به دوران حضور اختصاص ندارد و شامل عصر غیبت نیز می‌شود. ۲- دلیلی که بسر ضرورت امامت اقامه می‌شود، عیناً بر ضرورت تداوم ولایت در عصر غیبت نیز دلالت دارد و آن لزوم بر داشتن نظام سیاسی اسلام و ضرورت اجرای عدالت اجتماعی است.^۵ ۳- دلیلی که بسر ضرورت تداوم ولایت در عصر غیبت نیز دلالت دارد و شامل عصر غیبت نیز می‌شود. ۴- پیشتر اتفاق فقهای شیعه معتقدند، در زمان غیبت امام معصوم(ع) هم مانند زمان پیامبر(ص) و حضور امام معصوم(ع)، مشروعیت حکومت از طرف خداست. امام خمینی(ره) در این زمینه اعتقاد دارند، اصل اولی عدم نفوذ حکم انسانی بر انسان دیگر است؛ چه در قضاوت و چه در غیر آن (حتی پیامبر(ص) و ائمه(ع)) و صرف پیامبری و وصایت و دیگر فضایل دلیلی برای نافذ بودن حکم صاحب آن نمی‌شود و نفوذ حکم آنها نیازمند جعل از جانب خداوند متعال است؛ زیرا خداوند بالذاته حق تصرف در امور بنندگان را دارد.^۶ پیامبر(ص) و ائمه معصوم(ع) از جانب

مرحوم سردار دکتر احمد فضائی می‌گوید: سکولاریسم آمد طی چند صد سال انسان را از خالقش جدا کرد و خواست دست انسان را از دامن پروردگار جدا کند. نظم نوین (انقلاب اسلامی) آمد و گفت نه، زمین دارای مبدا و معاد است و این اندیشه را در مقابل ذهن جهانیان قرار داد و گفت، آن بریدگی که حاصل شد جز ظلم به بشر نبود، ظلم ایجاد کرده و حقوق انسان‌ها را در همه جا نابود کرده است. من نظم نوین(مد نظر رهبر معظم انقلاب) را به این شکل تفسیر می‌کنم.

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی—۳۳

نظریه انتصاب ولی فقیه و مبانی آن

یا رسولش(ص) یا یکی از اوصیای آن حضرت در امری به ولایت نصب شده باشد که در آن صورت در آن امر خاص ولایت خواهد داشت.^۸

مفهوم مطلب فوق این است که ولایت و حاکمیت اساساً به خداوند متعال اختصاصی دارد و خداوند نیز این حاکمیت را به پیامبر اسلام(ص) و پس از آن به ائمه (ع) واگذار کرده است. برای عصر غیبت نیز چه به صورت ضمنی و چه به صورت صریح حکمی وجود ندارد که بر لزوم انتخاب حاکم از سوی مردم دلالت کند؛ بلکه همان‌گونه که از امام خمینی(ره)، نقل کردیم، روایاتی است که به فقها از جانب پیامبر اسلام(ص) و ائمه(ع) اجازه اعمال ولایت بر مردم داده شده است^۹؛ از جمله این روایت که در کتب متعدد روایی ذکر شده است: «قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ(ع) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ(ص) اللَّهُمَّ رَحِمَ خَلْفَائِي قَبْلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ خَلْفَاؤُكَ قَالَ الَّذِينَ يَأْتُونَ مِنْ بَعْدِي يَزُورُونَ خِدْيَشِي وَسُكْتِي»^{۱۰}؛ امیرالمؤمنین علی(ع) فرمودند: رسول اکرم(ص) فرمودند: خداوند! خلفای مرا مرحمت فرما. گفته شد: خلفای شما چه کسانی هستند یا رسول‌الله؟ فرمودند: کسانی که پس از من می‌آیند و حدیث و سنت مرا روایت می‌کنند. روایاتی از این دست نشان می‌دهد. مشروعیت اعمال ولایت از سوی فقها به دلیل جوازی است که از سوی پیامبر اسلام(ص) آنها اعطا شده است.^{۱۱}

اکنون بر آنچه از منظر روایات و امام خمینی(ره) بیان داشتیم، از کتاب «الموائد» شبیه همان استدلال حضرت امام(ره) از مطرح کرده و می‌گوید: «غیر از رسول اکرم(ص) و اوصیای ایشان ایغنی ائمه(ع) اشکی نیست که اصل بر عدم ولایت هر کس بر دیگری است، مگر کسی که از جانب خداوند

مرحوم سردار دکتر احمد فضائی می‌گوید: سکولاریسم آمد طی چند صد سال انسان را از خالقش جدا کرد و خواست دست انسان را از دامن پروردگار جدا کند. نظم نوین (انقلاب اسلامی) آمد و گفت نه، زمین دارای مبدا و معاد است و این اندیشه را در مقابل ذهن جهانیان قرار داد و گفت، آن بریدگی که حاصل شد جز ظلم به بشر نبود، ظلم ایجاد کرده و حقوق انسان‌ها را در همه جا نابود کرده است. من نظم نوین(مد نظر رهبر معظم انقلاب) را به این شکل تفسیر می‌کنم.

آفاق

نظم نوین انقلاب اسلامی

□**شهاب زمانی** / پس از پیروزی انقلاب، هادی غفاری وارد مجلس شورای اسلامی شد و در کمیسیون‌های ارشاد، برنامه و بودجه و کمیسیون ناظر مجلس در کمیته خرید اقلام دفاعی فعالیت داشته است. غفاری تنها عضو شورای مرکزی جامعه روحانیت مبارز بود که در جلسه این تشکل به نامزدی ابوالحسن بنی‌صدر در نخستین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری رأی منفی داد. وی در این زمینه می‌گوید: «من بنی‌صدر را زمانی که در اروپا بودم می‌شناختم، چه اینکه در سفر به فرانسه، ایتالیا و آلمان که با بنی‌صدر وارد مذاکرات متعدد می‌شدم، با جدال‌های تند خاتمه می‌یافت. بنیاد اندیشه بنی‌صدر اسلامی نبود، به قول جلال آل‌احمد اطلاعاتش ترجمه‌های بود، اطلاعات عمیق اسلامی نداشت.»^۱ در ابتدای انقلاب مواضع غفاری بسیار تند بوده، آنقدر که در بیان حقایق به هیچ گروه و حزبی توجه نمی‌کرد و فقط خط امام(ره) را در نظر می‌گرفت. هادی غفاری پیش از آغاز خطبه‌های هادی جمعه ۲۶ دی ۱۳۵۸ طی سخنانی از ۲۶ دی که موسوی‌خوینئی‌ها نامزد سازمان مجاهدین را از فهرست نامزدها حذف نکرده است، انتقاد کرد. موسوی‌خوینئی‌ها در آن زمان نماینده تالم[انتخابات امام در تأیید صلاحیت کاندیداهای ریاست‌جمهوری بود. هادی غفاری در این باره گفته بود: «این سازمان در رفراندوم قانون اساسی شرکت نکرده و به آن رأی نداده است، پس نامزد آن چگونه می‌تواند مسئولیت اجرای قانون اساسی را عهده‌دار شود.»^۲

مرحوم هاشمی‌فرسنجانی بداخلاتی هادی غفاری را با نیروهای انقلاب در مجلس در خاطره روز ۲۴ آبان ۱۳۶۶ چنین عنوان می‌کند: «ظاهر به مجلس برگشتم، معلوم شد در جلسه علنی بر سر انتخاب نماینده مجلس در شورای سرپرستی صدا و سیما درگیری به وجود آمده و آقای [بنحمد] یزدی و آقای هادی غفاری درگیر شده‌اند و به هم اهانت کرده‌اند.»^۳ این خاطره‌های ناشی از تندروی هادی غفاری در بخش‌های دیگر خاطرات هاشمی تکرار می‌شود. نام هادی غفاری در فهرست ۲۸ نفر تشکیل‌دهنده مجمع روحانیون مبارز به عنوان اولین اشباع در تشکل روحانی پس از انقلاب نیز دیده می‌شود. غفاری درگیری‌های خرد ۱۳۶۰ در میان نیروهای حزب‌اللهی با طرفداران بنی‌صدر و مجاهدین خلق صورت گرفت، نقش فعالی داشت و به بسیج نیرو علیه مجاهدین مشغول بود. او در این درگیری‌های خیابانی به شدت زخمی شده و به بیمارستان منتقل شد. سال‌ها گذشت و نوبت به حضور دوباره جناح چپ در حاکمیت رسید. دردهیشت سال ۱۳۷۶ هادی غفاری عزم شهیدش مختلف شد تا در حمایت از سیدمحمد خاتمی سخنرانی کند. او در سخنرانی انتقادهای تندی علیه‌اصولگرایان می‌کرد و بالای منبر ویژه‌نامه انتخاباتی انصار حزب‌الله را پاره کرد و فریاد زد: «این غده‌های سرطانی باید نابود شوند!»^۴

هادی غفاری سال‌هاست به منتقد نظام و یک اصلاح‌طلب تبدیل شده است. هادی غفاری در مراسم‌های روشنفکران در حسینیه ارشاد شرکت می‌کند و اگرچه دیگر خبرساز و جنجالی نیست؛ ولی دل‌سته جبهه اصطلاحات است. وی تا آخرین روزهای فوت آیت‌الله منتظری در درس اخلاق وی شرکت می‌کرد.^۵

کارخانه جوراب استارلایت که از جمله کارخانجات بزرگ و سودده دوران رژیم شتم‌شاهی در ایران بود، پس از پیروزی انقلاب اسلامی محضره شد و به جوراب آسیا تغییر نام داد. میرحسین موسوی، نخست‌وزیر وقت پس از این اقدام آن را به هادی غفاری از دوستان نزدیک خود هدیه کرد تا درآمد آن، صرف ترویج فرهنگ اسلامی شود. هادی غفاری سال‌هاست به منتقد دوران رژیم شتم‌شاهی در ایران بود، پس از پیروزی انقلاب اسلامی محضره شد و به جوراب آسیا تغییر نام داد. میرحسین موسوی، نخست‌وزیر وقت پس از این اقدام آن را به هادی غفاری از دوستان نزدیک خود هدیه کرد تا درآمد آن، صرف ترویج فرهنگ اسلامی شود.

۱- خیرگسزای فارس، «گفت‌وگوی مشروح فارس با حجت‌الاسلام صدیقی»، دسترس‌ری: پایگاه خبرگزاری فارس، http://www.farsnews.com/printable.ppt?nn=۵۲۵۰۰۰۹۱۶-۲۷ مرداد ۱۳۹۳. ۲- مجتبی فرهاهی، سلسله موی دوست (خاطرات دوران تدریس امام خمینی)، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۳، ص ۹۹. ۳- همان، ص ۹۸. ۴- سیدروح‌الله موسوی‌خمینی، صحیفه امام، ج ۲، ص ۲۸۹ (پیام منشور روحانیت). ۵- برای نمونه، سامی زبیده معتقد است: دستاوردهای امام خمینی، فقط در قالب مدرنیته قابل فهم است. (برای مطالعه بیشتر، رک. غلامرضا پورکوزل، جهانی شدن و اسلام سیاسی در ایران، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۶، ص ۱۸۵-۱۷۶). ۶- سیدروح‌الله موسوی‌خمینی، صحیفه امام، همان، ج ۲، ص ۲۵۸. ۷- سیدروح‌الله موسوی‌خمینی، ولایت فقیه، حکومت اسلامی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۳، ص ۵۱. ۸- همان، ص ۵۰-۵۱. ۹- عبدالله خدایی‌املی، ولایت فقیه، ولایت قهاضت و عدالت، قم، اسرا، ۱۳۸۳، ص ۲۷۸-۲۷۷.

پی‌نوشت‌ها:

۱- مصاحبه هادی غفاری با روزنامه نیمروز، ش ۶۵۳، مورخ ۳۰ شهریور ۱۳۸۰. ۲- ۳۳ سال پیش در چنین روزی، انتقاد هادی غفاری از موسوی‌خوینئی‌ها، سیدروح‌الله امین‌آبادی، روزگزار فارس، ۱۳۸۰/۱۰/۱۳. ۳- خاطرات هاشمی، عبور از بحران، ص ۱۸۰. ۴- الفت‌فبور، بازگشت از نیمه راه، ص ۲۴. ۵- هادی غفاری، دروز، امروز، فردا، ۲۵ شهریور ۱۳۸۷، علی اشرف‌فجی، پایگاه تورجان.

که امام(ره) توانست در آن تحول ایجاد کند و آثار تحول در جامعه به چشم آید، موضوع فقه سیاسی بود. در اینجا به اختصار به مهم‌ترین این نوآوری‌ها می‌پردازیم تا نقش امام در تحولات معاصر روشن شود.

۱- شکوفایی فقه سیاسی؛ فقه شیعه با طباطبایی و در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۲- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه طباطبایی و در حوزهٔ فقه از سوی حضرت امام خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۳- شکوفایی فقه سیاسی؛ فقه شیعه با طباطبایی و در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۴- شکوفایی فقه سیاسی؛ فقه شیعه با طباطبایی و در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۵- شکوفایی فقه سیاسی؛ فقه شیعه با طباطبایی و در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۶- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۷- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۸- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۹- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۱۰- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود. ۱۱- حسین میرچراغ‌خانی / در شماره گذشته با تحول فکری که در حوزه کلام به تدبیر علامه امینی رخ داد و همچنین تدبیر طرح و تثبیت مسئله وحدت و تقرب جهان اسلام از سوی آیت‌الله بروجردی آشنا شدیم. در این نوشته، تحول در حوزهٔ فلسفه از سوی علامه خمینی(ره) بررسی می‌شود.

۱۲

هر گز به دنبال تغییر بنیادین در فقه نبودند؛ بلکه به شکوفایی فقه کمک کردند. اینجاست که تفاوت ایشان با روشنفکرانی که راه برهن‌رفت فقه و پویایی آن را در تغییر بنیادین فقه می‌دیدند، روشن می‌شود. بسیاری از روشنفکران معتقدند، در جهان کنونی، فقه نمی‌تواند نقش ایفا کند؛ مگر اینکه از جهان امروز پیروی کند. اما حضرت امام ثابت کردند که فقه جوهری، ظرفیت پاسخگویی به جامعهٔ امروز را دارد. «در مورد دروس تحصیل و تحقیق حوزه‌ها، اینجاب معتقد به فقه سنتی و اجتهاد جوهری هستم و تخلف از آن را جایز نمی‌دانم.»^۱

قدرت انعطاف‌پذیری گفتمان عقلانیت اسلامی و رهاوردهای بن‌بست‌شکنانه امام در فقه سیاسی به گونه‌ای است که برخی از تحلیلگران آن را با مدرنیسم غربی مقایسه کرده‌اند.^۵ در واقع،

تحول در فلسفه و فقه از سوی علامه و امام (ره)

مدرنیسم و انقلاب اسلامی تفاوت بنیادین دارند؛ چراکه محور در مدرنیسم، انسان است؛ اما در انقلاب اسلامی، محور خداست. این قدرت عقلانی گفتمان امام خمینی است که تحلیلگران در تبیین آن به اشتباه افتاده‌اند و نتایج امیدبخشی برای جهان اسلام به ارمغان آورده است.

۱- ارتقایی جایگاه ولایت فقیه؛ از دیگر نوآوری‌های مهم امام(ره) در حوزهٔ فقه سیاسی، در باب ولایت فقیه است، فقهای پیش از امام که به بحث ولایت فقیه پرداخته‌اند، آن را در احکام ثانویه و در قسمت فروع‌ات جای داده‌اند. برای نمونه، صاحب جواهر در ذیل امر به عداوند فقیه نیست؛ چرا که فقهای پیش از امام، مرتب به این‌موضوع پرداخته‌اند و مرحوم ملا‌احمد نراقی، در کتاب عوائدایلام، عائدۀ ۵۴، ولایت فقیه را به بحث گذاشته است. در واقع، نوآوری امام در این است که با به کارگیری علوم عقلی و اجتهاد، فقه را از بن‌بستی که در موضوع ولایت فقیه به آن دچار شده بود، نجات دادند. امام(ره) هرگز فقه را ناکارآمد فرض نکردند و

به این‌موضوع پرداخته‌اند و مرحوم ملا‌احمد نراقی، در کتاب عوائدایلام، عائدۀ ۵۴، ولایت فقیه را به بحث گذاشته است. در واقع، نوآوری امام در این است که با به کارگیری علوم عقلی و اجتهاد، فقه را از بن‌بستی که در موضوع ولایت فقیه به آن دچار شده بود، نجات دادند. امام(ره) هرگز فقه را ناکارآمد فرض نکردند و به این‌موضوع پرداخته‌اند و مرحوم ملا‌احمد نراقی، در کتاب عوائدایلام، عائدۀ ۵۴، ولایت فقیه را به بحث گذاشته است. در واقع، نوآوری امام در این است که با به کارگیری علوم عقلی و اجتهاد، فقه را از بن‌بستی که در موضوع ولایت فقیه به آن دچار شده بود، نجات دادند. امام(ره) هرگز فقه را ناکارآمد فرض نکردند و

به این‌موضوع پرداخته‌اند و مرحوم ملا‌احمد نراقی، در کتاب عوائدایلام، عائدۀ ۵۴، ولایت فقیه را به بحث گذاشته است. در واقع، نوآوری امام در این است که با به کارگیری علوم عقلی و اجتهاد، فقه را از بن‌بستی که در موضوع ولایت فقیه به آن دچار شده بود، نجات دادند. امام(ره) هرگز فقه را ناکارآمد فرض نکردند و

به این‌موضوع پرداخته‌اند و مرحوم ملا‌احمد نراقی، در کتاب عوائدایلام، عائدۀ ۵۴، ولایت فقیه را به بحث گذاشته است. در واقع، نوآوری امام در این است که با به کارگیری علوم عقلی و اجتهاد، فقه را از بن‌بستی که در موضوع ولایت فقیه به آن دچار شده بود، نجات دادند. امام(ره) هرگز فقه را ناکارآمد فرض نکردند و

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

ششمین کشور جهان

من فراموش نمی‌کنم در سال‌های اوایل دهه ۶۰ که بنده رئیس‌جمهور بودم، ما در یک نقطه‌ای از کشور که نمی‌خواهم بگویم کجا، یک نیروگاه گازی نصفه‌کاره داشتیم؛ ما اسرار می‌کردیم، می‌گفتم به آنها که این نیروگاه را باید خودمان تمام کنیم؛ مسئولانی آمدند پیش من-بعضی‌شان زنده‌اند، بعضی‌شان هم خدا رحمت کند، از دنیا رفته‌اند.می‌گفتند آقا نمی‌شود، بی‌خود زحمت نکشیدید، بی‌خود تلاش نکنید. آمده بودند به بنده اثبات کنند و بنده را قانع کنند که ما نمی‌توانیم؛ بایستی از آن شرکت سازنده یا یک شرکت دیگر در دنیا بخواهیم بیاید؛ در بحبوحه جنگ بود، دوره جنگ، دوره فشارهای فراوان، دوره تحریم‌های سخت.

امروز شما جوان‌های این کشور، فغانان این کشور و مدیران جهادی بارزش، توانستاید خودتان را به رتبه بالای ساخت نیروگاه‌های گازی- یعنی رتبه ششم دنیا- برسانید؛ یک شرکتی در آمریکا، شرکتی در آلمان، شرکتی در فرانسه، شرکتی در ایتالیا، شرکتی در ژاپن، ششمین در دنیا شما هستید و شما نیروگاه‌های گازی را دارید می‌سازید؛ این خیلی مهم است. آن سال‌ها به ما می‌گفتند نمی‌شود، اما با پشتکار، با همت، با توکل به خدای متعال، با تشویق نیروهای با استعداد، با عزم راسخی که مدیران ما به کار بردند، این کار اتفاق افتاد.

من می‌خواهم بگویم عزیزان من! شما این سطحی را که امروز هستید، بکنید ده برابر؛ آن هم قابل اتفاق افتادن است، آن هم خواهد شد. بعضی چیزها را همت‌های کوتاه و نگاه‌های نزدیک‌بین نمی‌توانند درک کنند و بفهمند، چون طبیعت انسان را نمی‌شناسند؛ چون کمک الهی را نمی‌فهمند؛ چون قدر و قیمت عزم راسخ را درک نمی‌کنند و استعدادهای درونی خود ما را انکار می‌کنند. این هم جزء بلاهای است که سر ملت ما آمده سال‌های متمادی تسلط فرهنگی و سیاسی و اقتصادی بیگانگان بر این کشور، این را باورآنده بود که ایرانی استعداد ندارد؛ ببینید چه خیات بزرگی است! استعداد ایرانی از متوسط استعداد دنیا بالاتر است- جوان ایرانی، استعداد ایرانی، جزء در جات بالای استعداد بشری بود. در تاریخ ششم تیز ما سال ۱۳۴۶ مجلس شورای ملی لایحه دولت درباره تشکیل سازمان تلویزیون ملی ایران را به تصویب نهایی رساند.

اولین مدیرعامل تلویزیون رضا

قطعی بود که مدیریت تلویزیون را با دو شبکه برعهده داشت. شبکه یک، سراسری بود و شبکه دو فقط مناطق

در آینه تاریخ

در دهه ۶۰ که بنده رئیس‌جمهور بودم، ما در یک نقطه‌ای از کشور که نمی‌خواهم بگویم کجا، یک نیروگاه گازی نصفه‌کاره داشتیم؛ ما اسرار می‌کردیم، می‌گفتم به آنها که این نیروگاه را باید خودمان تمام کنیم؛ مسئولانی آمدند پیش من-بعضی‌شان زنده‌اند، بعضی‌شان هم خدا رحمت کند، از دنیا رفته‌اند.می‌گفتند آقا نمی‌شود، بی‌خود زحمت نکشیدید، بی‌خود تلاش نکنید. آمده بودند به بنده اثبات کنند و بنده را قانع کنند که ما نمی‌توانیم؛ بایستی از آن شرکت سازنده یا یک شرکت دیگر در دنیا بخواهیم بیاید؛ در بحبوحه جنگ بود، دوره جنگ، دوره فشارهای فراوان، دوره تحریم‌های سخت.

امروز شما جوان‌های این کشور، فغانان این کشور و مدیران جهادی بارزش، توانستاید خودتان را به رتبه بالای ساخت نیروگاه‌های گازی- یعنی رتبه ششم دنیا- برسانید؛ یک شرکتی در آمریکا، شرکتی در آلمان، شرکتی در فرانسه، شرکتی در ایتالیا، شرکتی در ژاپن، ششمین در دنیا شما هستید و شما نیروگاه‌های گازی را دارید می‌سازید؛ این خیلی مهم است. آن سال‌ها به ما می‌گفتند نمی‌شود، اما با پشتکار، با همت، با توکل به خدای متعال، با تشویق نیروهای با استعداد، با عزم راسخی که مدیران ما به کار بردند، این کار اتفاق افتاد.

من می‌خواهم بگویم عزیزان من! شما این سطحی را که امروز هستید، بکنید ده برابر؛ آن هم قابل اتفاق افتادن است، آن هم خواهد شد. بعضی چیزها را همت‌های کوتاه و نگاه‌های نزدیک‌بین نمی‌توانند درک کنند و بفهمند، چون طبیعت انسان را نمی‌شناسند؛ چون کمک الهی را نمی‌فهمند؛ چون قدر و قیمت عزم راسخ را درک نمی‌کنند و استعدادهای درونی خود ما را انکار می‌کنند. این هم جزء بلاهای است که سر ملت ما آمده سال‌های متمادی تسلط فرهنگی و سیاسی و اقتصادی بیگانگان بر این کشور، این را باورآنده بود که ایرانی استعداد ندارد؛ ببینید چه خیات بزرگی است! استعداد ایرانی از متوسط استعداد دنیا بالاتر است- جوان ایرانی، استعداد ایرانی، جزء در جات بالای استعداد بشری بود. در تاریخ ششم تیز ما سال ۱۳۴۶ مجلس شورای ملی لایحه دولت درباره تشکیل سازمان تلویزیون ملی ایران را به تصویب نهایی رساند.

اولین مدیرعامل تلویزیون رضا قطعی بود که مدیریت تلویزیون را با دو شبکه برعهده داشت. شبکه یک، سراسری بود و شبکه دو فقط مناطق

تاریخ حماسه

والفجر مقدماتی-۳

□**مرفعی دخیلی** ابا تارک شدن

هوا، یگان‌ها از نقطه رهایی به سوی مواضع دشمن حرکت کردند. با توجه به اینکه خط خودی با مواضع دشمن چهار تا پنج کیلومتر فاصله داشت، لازم بود نیروها، بیادردی خود را آغاز کنند تا بتوانند در ساعت مقرر به مواضع دشمن یورش برند. با حرکت نیروها، در قراگاه کله نیز جنب و جوش و اضطراب خاصی به چشم می‌خورد و همه برای موفقیت رزمندگان دعا می‌کردند؛ به همین منظور مراسم زیارت عاشورا در سنگر (عمومی) قراگاه خاتم برگزار شد. از سوی دیگر، به دلیل اهمیت عملیات، میرحسین موسوی، نخست‌وزیر وقت؛ آیت‌الله موسی‌ارذبیلی، رئیس دیوان عالی کشور؛ آیت‌الله طاهری خرم‌آبادی و حاج‌الاسلام والمسلمین فاکر، نمایندگان حضرت امام(ره) در سپاه در سنگر فرماندهی حضور داشتند.

به این ترتیب، در ساعت ۲۱:۳۰ روز ۱۷ بهمن ۱۳۶۱ رمز عملیات به شرح زیر قرائت شد: «بسم‌الله الرحمن الرحیم، و لا حول و لا قوة الا بالله العلی‌العظیم، اللهم ایاک نعبد و ایاک نستعین، قد تری قی ما انسا فیه فخرجنا عا یرا کریم، یا الله، یا الله، یا الله. به مظلومیت علی اصغر و ذوالفقار برنده ولی‌المومنین و قهاریت رب‌العالمین به پیش.»

با اعلام رمز عملیات، رزمندگان حمله خود را آغاز کردند. اگرچه یگان‌ها سساتانی قبل حرکت کرده بودند، ولی نتوانستند هم‌زمان، عملیات شکستن خط را آغاز کنند، بنابراین بعضی از نیروها در کمین متوقف شده، برخی هم درگیری را آغاز کردند و گروهی نیز هنوز نرسیده بودند؛ از این رو فرماندهان سپاه تلاش زیادی به عمل آوردند تا این مشکل رفع شود و بالاخره در پی این تلاش‌ها، نیروها توانستند به سختی از برخی موانع عبور کرده و به کانال اول برسند. در این هنگام، دشمن به نیروهای در خط خود دستور داد، به پشت جاده اسفالت عقب‌نشینی کرده و در آنجا خط تشکیل دهند. این اقدام دشمن ناشی از تجربه قبلی در عملیات‌های گذشته نبود. فرماندهان عراقی دریافته بودند که نباید در برابر سیل خروشان نیروهای بسیج مقاومت کرده و تلفات بدهند.

کارنامه

□**امهدی دنگچی** /عمر جدید را می‌توان عصر ارتباطات و عصر سبضره رسانه‌ها نامید. در این عصر همه ابعاد زندگی آدمی دستخوش تحولی شده است که رسانه‌ها برای ما رقم زده‌اند. در صدر این رسانه‌ها صداوسیمای قرار دارد که پای آن چند دهه پیش به کشور باز شد.

در دهه ۱۳۳۰ پیشنهاد ایجاد سازمان رادیو تلویزیون ملی ایران مطرح شد، اما عملی شدن این طرح سال‌ها به تعویق افتاد. تولید تصویر، آن هم به صورت چند ساعت در روز، کار چندان ساده‌ای نبود و به سرمایه خصوصی و هنفگی نیاز داشت. به همین دلیل حبیب‌الله ثابت، سرمایه‌دار بخش خصوصی، تأسیس یک فرستنده تلویزیونی را به دولت وقت پیشنهاد داد و دولت نیز پیشنهاد او را پذیرفت و برای آنکه کار جنبه قانونی به خود بگیرد، مجلس شورای ملی در تیر ماه سال ۱۳۳۷، ماده‌ای با چهار تبصره به تصویب رساند که به موجب آن، اجازه داده شد، فرستنده تلویزیونی در تهران زیر پوشش وزارت پست و تلگراف و تلفن ایجاد شود.

نخستین فرستنده تلویزیون ایران ساعت پنج بعدازظهر جمعه ۱۱ مهر ماه سال ۱۳۳۷، اولین برنامه خود را پخش کرد. مراسم طبق وعده ساعت پنج آغاز شد. پخش پیام محمدرضا شاه که از کاخ اختصاصی‌اش قرائت شد، به اضافه پخش فیلم مسافرت او به ژاپن، قرائت پیام نخست‌وزیر و صحبت‌های وزیر پست و تلگراف و حبیب‌الله ثابت و پسرش ایرج (مدیرعامل تلویزیون) و پخش چند برنامه نمایشی و موسیقایی از دیگر برنامه‌های روز افتتاح تلویزیون بود. در تاریخ ششم تیز ما سال ۱۳۴۶ مجلس شورای ملی لایحه دولت درباره تشکیل سازمان تلویزیون ملی ایران را به تصویب نهایی رساند.

اولین مدیرعامل تلویزیون رضا قطعی بود که مدیریت تلویزیون را با دو شبکه برعهده داشت. شبکه یک، سراسری بود و شبکه دو فقط مناطق

در دهه ۶۰ که بنده رئیس‌جمهور بودم، ما در یک نقطه‌ای از کشور که نمی‌خواهم بگویم کجا، یک نیروگاه گازی نصفه‌کاره داشتیم؛ ما اسرار می‌کردیم، می‌گفتم به آنها که این نیروگاه را باید خودمان تمام کنیم؛ مسئولانی آمدند پیش من-بعضی‌شان زنده‌اند، بعضی‌شان هم خدا رحمت کند، از دنیا رفته‌اند.می‌گفتند آقا نمی‌شود، بی‌خود زحمت نکشیدید، بی‌خود تلاش نکنید. آمده بودند به بنده اثبات کنند و بنده را قانع کنند که ما نمی‌توانیم؛ بایستی از آن شرکت سازنده یا یک شرکت دیگر در دنیا بخواهیم بیاید؛ در بحبوحه جنگ بود، دوره جنگ، دوره فشارهای فراوان، دوره تحریم‌های سخت.

امروز شما جوان‌های این کشور، فغانان این کشور و مدیران جهادی بارزش، توانستاید خودتان را به رتبه بالای ساخت نیروگاه‌های گازی- یعنی رتبه ششم دنیا- برسانید؛ یک شرکتی در آمریکا، شرکتی در آلمان، شرکتی در فرانسه، شرکتی در ایتالیا، شرکتی در ژاپن، ششمین در دنیا شما هستید و شما نیروگاه‌های گازی را دارید می‌سازید؛ این خیلی مهم است. آن سال‌ها به ما می‌گفتند نمی‌شود، اما با پشتکار، با همت، با توکل به خدای متعال، با تشویق نیروهای با استعداد، با عزم راسخی که مدیران ما به کار بردند، این کار اتفاق افتاد.

من فراموش نمی‌کنم در سال‌های اوایل دهه ۶۰ که بنده رئیس‌جمهور بودم، ما در یک نقطه‌ای از کشور که نمی‌خواهم بگویم کجا، یک نیروگاه گازی نصفه‌کاره داشتیم؛ ما اسرار می‌کردیم، می‌گفتم به آنها که این نیروگاه را باید خودمان تمام کنیم؛ مسئولانی آمدند پیش من-بعضی‌شان زنده‌اند، بعضی‌شان هم خدا رحمت کند، از دنیا رفته‌اند.می‌گفتند آقا نمی‌شود، بی‌خود زحمت نکشیدید، بی‌خود تلاش نکنید. آمده بودند به بنده اثبات کنند و بنده را قانع کنند که ما نمی‌توانیم؛ بایستی از آن شرکت سازنده یا یک شرکت دیگر در دنیا بخواهیم بیاید؛ در بحبوحه جنگ بود، دوره جنگ، دوره فشارهای فراوان، دوره تحریم‌های سخت.

امروز شما جوان‌های این کشور، فغانان این کشور و مدیران جهادی بارزش، توانستاید خودتان را به رتبه بالای ساخت نیروگاه‌های گازی- یعنی رتبه ششم دنیا- برسانید؛ یک شرکتی در آمریکا، شرکتی در آلمان، شرکتی در فرانسه، شرکتی در ایتالیا، شرکتی در ژاپن، ششمین در دنیا شما هستید و شما نیروگاه‌های گازی را دارید می‌سازید؛ این خیلی مهم است. آن سال‌ها به ما می‌گفتند نمی‌شود، اما با پشتکار، با همت، با توکل به خدای متعال، با تشویق نیروهای با استعداد، با عزم راسخی که مدیران ما به کار بردند، این کار اتفاق افتاد.

من می‌خواهم بگویم عزیزان من! شما این سطحی را که امروز هستید، بکنید ده برابر؛ آن هم قابل اتفاق افتادن است، آن هم خواهد شد. بعضی چیزها را همت‌های کوتاه و نگاه‌های نزدیک‌بین نمی‌توانند درک کنند و بفهمند، چون طبیعت انسان را نمی‌شناسند؛ چون کمک الهی را نمی‌فهمند؛ چون قدر و قیمت عزم راسخ را درک نمی‌کنند و استعدادهای درونی خود ما را انکار می‌کنند. این هم جزء بلاهای است که سر ملت ما آمده سال‌های متمادی تسلط فرهنگی و سیاسی و اقتصادی بیگانگان بر این کشور، این را باورآنده بود که ایرانی استعداد ندارد؛ ببینید چه خیات بزرگی است! استعداد ایرانی از متوسط استعداد دنیا بالاتر است- جوان ایرانی، استعداد ایرانی، جزء در جات بالای استعداد بشری بود. در تاریخ ششم تیز ما سال ۱۳۴۶ مجلس شورای ملی لایحه دولت درباره تشکیل سازمان تلویزیون ملی ایران را به تصویب نهایی رساند.

اولین مدیرعامل تلویزیون رضا قطعی بود که مدیریت تلویزیون را با دو شبکه برعهده داشت. شبکه یک، سراسری بود و شبکه دو فقط مناطق

سقوط رژیم شاه و آغاز نهضت انقلابی ایران از سال ۱۹۷۷ تا سال ۱۹۷۹، یک شگفتی ناگهانی برای ناظران خارجی بود. از دوستان شاه، گرفته تا روزنامه‌نگاران و دانشمندان علوم سیاسی، اجتماعی و… همه ما حوادث انقلاب را با حیرت و نابوری نظاره می‌کردیم، از همه نظر انقلاب ایران پدیده‌ای کاملاً خلاف قاعده و طبیعت بود. (تدا اسکاچپول)

از آنالوگ نیمه‌وقت تا دیجیتال تمام‌وقت

بررسی سیر تحول ارتقای کیفی و کمّی صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران

تهران و اطراف را پوشش می‌داد. هر دو شبکه در ساختمان الوند مستقر بودند و محل پخش برنامه‌ها در ساختمان جام جم بود. در روز ۱۸ مرداد ماه سال ۱۳۴۷، اولین مرکز شهرستانی تلویزیون ملی ایران در ارومیه راهاندازی شد. تلویزیون ارومیه کار خود را با روزی سه ساعت برنامه آغاز کرد

پس از انقلاب، در سال ۱۳۵۸، ششاد تحولی جدی، هم در کیفیت فنی و هم در محتوای رسانه ملی بودیم و در طول این چهل سال توانستیم در ابعاد گوناگون به استقلال برسیم. رضا علی‌دادی، معاون توسعه و فناوری سازمان صداوسیمای معتقد است:

پیش از انقلاب طراحی اولیه، خرید، نصب، راه‌اندازی و بهره‌برداری زیرساخت‌ها را تماماً خارجی‌ها انجام می‌دادند و حتی تا سال ۵۷ دکل‌بندی‌های با نیروهای آلمانی، فرانسوی و آمریکایی بود و ایرانی‌ها تنها اپراتور بودند. پیش از انقلاب قادر به ساخت استودیو نبودیم، اما امروز بسیاری از کشورهای منطقه شبکه‌های تلویزیونی خود را با مشاوره‌های متخصصان ایرانی از ابتدا تا انتها بنا می‌کنند که این ظرفیت مهندسان ایرانی از انجام صفر تا صد این پروژه‌هاست

در جهان نادر است. در دهه سوم انقلاب، زیرساخت‌های رسانه ملی تکمیل شد و از دهه چهارم به تغییر نسل زیرساخت‌ها مشغول هستیم تا توسعه مجدد صورت گیرد و آرام آرام وارد نسل دیگری از رسانه‌ها شویم. از دهه چهارم انقلاب به سمت توسعه دستگاه‌های دیجیتال حرکت کردیم. در ابتدای امر ۶۶ دستگاه خارجی خریداری شد و مابقی تجهیزات لازم را شرکت‌های داخلی تولید کردند و حتی طراحی، خرید، نصب، راه‌اندازی و بهره‌برداری از دستگاه‌های خارجی نیز به شرکت‌های داخلی سپرده شد. در سال ۱۳۵۷، ۲۵۰ ایستگاه FM داشتیم که در دهه اول انقلاب این رقم به ۵۰۰ ایستگاه، ۸۰۰ فرستنده زمینی و ۲۵۰ فرستنده FM رسید و در نهایت در دهه چهارم شاهد فعالیت ۱۱۵۰۰ فرستنده آنالوگ در

سقوط رژیم شاه و آغاز نهضت انقلابی ایران از سال ۱۹۷۷ تا سال ۱۹۷۹، یک شگفتی ناگهانی برای ناظران خارجی بود. از دوستان شاه، گرفته تا روزنامه‌نگاران و دانشمندان علوم سیاسی، اجتماعی و… همه ما حوادث انقلاب را با حیرت و نابوری نظاره می‌کردیم، از همه نظر انقلاب ایران پدیده‌ای کاملاً خلاف قاعده و طبیعت بود. (تدا اسکاچپول)

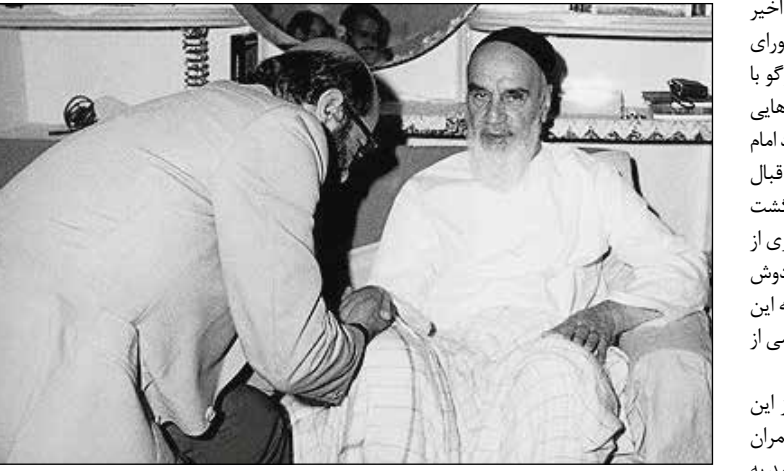
کشور و در زمینه توسعه زیرساخت دیجیتال نیز شاهد فعالیت ۴۰۸۰ فرستنده دیجیتال هستیم. توان معرفی و ارسال فرستنده‌های آنالوگ نیز از ۱۱۱ کیلو وات به ۲۴ مگاوات و پوشش دیجیتال نیز به ۹۵ درصد رسیده است. پیش از انقلاب ۲۷ فرستنده رادیویی موج متوسط با پوشش ۷۰ درصدی و فعالیت قدرت چهار هزار کیلو واتی موجود است که ۲۴ ساعت پخش می‌کرد، اما پس از انقلاب ۵۰۰ درصدی ایستگاه‌ها را شاهد هستیم و در هر استان نیز ایستگاه موج متوسط ایجاد شده است. تا سال‌های ۷۴ و ۷۵ دکل‌های سازمان صداوسیمای از کانادا وارد می‌شد، اما امروز تمامی تجهیزات مورد نیاز رسانه ملی در داخل تولید می‌شود.

مانیتورینگ هوشمند پیش از انقلاب تنها در چهار نقطه انجام می‌شد، اما اکنون به ۱۷ نقطه رسیده است و ۲۴ ساعت فعال هستند که در مجموع شاهد پخش ۱۵۰۰ ساعته شبکه‌های تلویزیونی هستیم که با رشد پنج یا شش برابری زیرساخت‌ها حاصل شده است که بهره‌برداری بالای رسانه ملی از ظرفیت‌هایش را نشان می‌دهد. دو شبکه آنالوگ نیمه‌وقت پیش از انقلاب امروز به ۱۷ شبکه دیجیتال عمده تمام‌وقت پس از انقلاب اسلامی افزایش یافته است و تمام شبکه‌های تخصصی و اختصاصی محصول انقلاب اسلامی است.

ماینیتورینگ هوشمند پیش از انقلاب تنها در چهار نقطه انجام می‌شد، اما اکنون به ۱۷ نقطه رسیده است و ۲۴ ساعت فعال هستند که در مجموع شاهد پخش ۱۵۰۰ ساعته شبکه‌های تلویزیونی هستیم که با رشد پنج یا شش برابری زیرساخت‌ها بدون نیاز به گزارش مخاطب، هر شبکه‌ای از فرایند خرابی دستگاه‌های خود با خبر شود. ۲۸۰ شبکه تلویزیونی و ۱۶۵ شبکه رادیویی به صورت ماهواره‌ای پخش می‌شود و در شبکه ایران‌ست که هم‌تراز عرب‌ست در حال فعالیت است، ۱۳۷ شبکه تلویزیونی و ۷۴ شبکه رادیویی در حال پخش هستند. همچنین در حوزه توسعه و پیشرفت‌های صورت گرفته در زمینه

پیوند صدر و چمران با امام خمینی (ره)

پاسخ مهدی چمران به اظهارات محمد موسوی خوئینی‌ها در باره چمران و امام موسی صدر

حکومت او بود.

دکتر چمران ابتدا به‌صرف رفت و در آن کشور به مدت دو سال آموزش نظامی مفصلی دید و سپس با سفر به جنوب لبنان، در مجاورت مرزهای فلسطین اشغالی مستقر شد که هم سرزمین شیعیان بود و هم برای آموزش نظامی سیاسی آزادتر بود و از سوی دیگر توانست شکل مسلحانه از طریق دو هواپیمای کمک به ایران بیاید و تا فرودگاه دمشق هم آمدند که روز ۲۲ بهمن شد و سرود پیروزی انقلاب دنیا را تکان داد.

پس از پیروزی انقلاب حضرت امام (ره) جلسه دیگری در نیم‌طبقه سالن سخنرانی مدرسه رفاه با مهمانان لبنانی گذاشتند که این حقیر راهنمای آنان بودم و سلاح آنها را تحویل گرفتم و مردم شیخ‌مهدی شمس‌الدین آنجا حضور داشت و صحبت کرد. بنابراین تأکید می‌کنم که دکتر چمران بعد از ورود به ایران اصلاً سفری به لبنان نداشت و تا لحظه شهادت در ایران ماند. از این فراز مسلم تاریخی می‌خواهم استفاده کنم که ممکن است مسائلی در طول تاریخ از ذهن انسان فرار کند و حافظه با واقعیات تاریخی مطابقت نداشته باشد، چنانچه در مصاحبه آقای موسوی خوئینی‌ها این مطلب دیده شد. اما در مورد دکتر چمران و لبنان؛ بنده در جریان مذاکرات و مباحث طرح شدن در لبنان نیستم؛ بنابراین آنچه می‌گویم اصل و فلسفه ورود دکتر چمران به لبنان برای ایجاد پایگاهی به منظور آموزش و مبارزه علیه شاه ایران و

محل ساکنی در

دستگاه‌های سیگنال‌رسان زمینی شاهد تحولی اساسی هستیم. برای اولین بار در انتخابات سال ۱۳۹۰ که معاندان این‌گونه القا می‌کردند که تصاویر رسانه ملی از فرایند انتخابات ضبط شده است، خلاقیت و نوآوری نیروهای داخلی موجب شد در یک قاب تلویزیونی ۳۳ تصویر زنده از استان‌های کشور پخش شود و فرایند انتخابات را به تصویر بکشد، امری که موجب غافلگیری دشمنان شد. ظرفیت ارتباطات زنده امروز به داخل شهرهای کوچک و حتی روستاها رسیده است.

در سال ۱۳۵۷، ۱۵ مرکز پخش تلویزیونی با ۳۲ استودیو در کشور فعال بود که ۱۳ استودیوی آن در تهران قرار داشت و این رقم در سال ۱۳۹۷ به ۳۲ مرکز پخش یا ۹۹ استودیو رسید که تنها ۴۸ استودیو آن در تهران است و در رادیو نیز ۱۷ استودیوی ملی داشتیم که در سال ۱۳۹۷ به ۶۲ استودیو رسیده است و استودیوهای استانی نیز از ۶۹ استودیو به ۷۱ استودیو رسیده است که البته استودیوهای موجود نیز تماماً از لحاظ ساختمان و بنا احیا شد.

پیش از انقلاب سه رادیوی ملی در کشور فعال بود که امروز به ۱۶ شبکه رادیویی رسیده است و تنها دو شبکه تلویزیونی داشتیم که امروز به ۲۰ شبکه تلویزیون ملی رسیده است، به طوری که در مجموع امروز ۶۵ شبکه رادیویی ملی و استانی و ۸۸ شبکه تلویزیونی ملی و استانی داریم. برخی از شبکه‌های تلویزیونی کمتر از ۲۴ ساعت فعال هستند که در مجموع شاهد پخش ۱۵۰۰ ساعته شبکه‌های تلویزیونی هستیم که با رشد پنج یا شش برابری زیرساخت‌ها حاصل شده است که بهره‌برداری بالای رسانه ملی از ظرفیت‌هایش را نشان می‌دهد. دو شبکه آنالوگ نیمه‌وقت پیش از انقلاب امروز به ۱۷ شبکه دیجیتال عمده تمام‌وقت پس از انقلاب اسلامی افزایش یافته است و تمام شبکه‌های تخصصی و اختصاصی محصول انقلاب اسلامی است.

ماینیتورینگ هوشمند پیش از انقلاب تنها در چهار نقطه انجام می‌شد، اما اکنون به ۱۷ نقطه رسیده است و ۲۴ ساعت فعال هستند که در مجموع شاهد پخش ۱۵۰۰ ساعته شبکه‌های تلویزیونی هستیم که با رشد پنج یا شش برابری زیرساخت‌ها بدون نیاز به گزارش مخاطب، هر شبکه‌ای از فرایند خرابی دستگاه‌های خود با خبر شود. ۲۸۰ شبکه تلویزیونی و ۱۶۵ شبکه رادیویی به صورت ماهواره‌ای پخش می‌شود و در شبکه ایران‌ست که هم‌تراز عرب‌ست در حال فعالیت است، ۱۳۷ شبکه تلویزیونی و ۷۴ شبکه رادیویی در حال پخش هستند. همچنین در حوزه توسعه و پیشرفت‌های صورت گرفته در زمینه

رویش

□**امیر فغری** /شهید محمود شهبازی دستجردی

در سال ۱۳۳۷ در یک خانواده مذهبی در شهر اصفهان به دنیا آمد. پدرش کشاورزی ساده‌زیست و مؤمن بود. محمود قران را نزد مادرش- که خود فرزند روحانی بود-آموخت و تحصیلات دورهٔ ابتدایی را در زادگاهش به پایان رساند و برای ادامهٔ تحصیل، وارد دبیرستان «احمدیه حکیم‌بسنایی» اصفهان شد. پس از تلاش فراوان، مدرک دیپلم خود را با نمره‌های خوب، در سال ۱۳۵۶ دریافت کرد و در همان سال، در کنکور شرکت کرد و در رشتهٔ «مهندسی صنایع» دانشگاه علم و صنعت پذیرفته شد.

شهبازی، به‌طور مشخص، فعالیت‌های مذهبی و سیاسی خود را از دوران دبیرستان شروع کرد. او در این دوران، به مطالعهٔ کتاب‌های مذهبی، به ویژه کتاب‌های «شهید استاد مطهری» و «مرحوم علامهٔ طباطبایی» روی آورد و هم‌زمان در محافل مذهبی و مجالس سخنرانی «آیت‌الله طاهری» و «شهید اژهای» شرکت فعال داشت. پس از ورود به دانشگاه نیز به ابعاد تازهای از فعالیت‌های انقلابی دست زد و در ارتباط با جمعی از دانشجویان مسلمان و انقلابی به یک رشته اقدامات مبارزاتی علیه رژیم مبادرت ورزید. شهبازی با شور انقلابی که داشت، پس از تحقق انقلاب اسلامی، چند روزی در کمیته اسلحه به دست گرفت و از دستاوردهای انقلاب حراست کرد. در اسفند ماه ۱۳۵۷، به نهاد نوپای «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» پیوست و به عضویت رسمی این نهاد انقلابی و مقدس جوشیده‌ا از بطن مردم درآمد و در یادگان «اسعداباد» مشغول خدمت شد. محمود شهبازی در روز تاریخی ۱۳ آبان ۱۳۵۸ به همراه جمعی از دوستان دانشجوییش همانند شهید «محسن وزویایی» در تسخیر لانه جاسوسی شرکت کرد. وی در سال ۱۳۵۹، برای پاسداری سپاه پاسداران شهر «همدان» به این شهر رفت و با عزمی استوار و فعالیت گسترده، امر این مهم را تحقق بخشید و پس از چندی نیز به «فرماندهی سپاه پاسداران همدان» منصوب شد.

شهبازی هم‌زمان با آغاز جنگ تحمیلی به جبهه رفت و به عنوان قائم‌مقام لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) در عملیات فتح‌المبین شرکت کرد.وی پس از مدتی به همراه افراشد راهی محور اهواز- خرمشهر شد و در عملیات «الی‌بیت‌المقدس» حضوری فعال یافت. محمود، پس از عملیات «فتح‌المبین»، تیپ ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) را برای عملیاتی وسیع و بزرگ‌تر تجهیز و آماده کرد. او برای اجرای عملیات «الی‌بیت‌المقدس»، نیروهای زبدهٔ تیپ را راهی محور اهواز- خرمشهر کرد و با شروع عملیات، به خطوط دشمن یورش برد. او نیروها را تا دروازهٔ خرمشهر هدایت کرد و ضمن خلق حماسه‌ای ماندگار به سرزمین متعوق عروج کرد.

محمود شهبازی در روز دوم خرداد ماه ۱۳۶۱، در آستانهٔ «فتح خرمشهر» در عملیات «الی‌بیت‌المقدس»، در اثر اصابت ترکش خمپاره، به فوز عظمای شهادت نائل شد. لازم به ذکر است، محمود شهبازی در شب تصرف «خین» در ساعت آغازین عملیات برای نجات جان یک بسیجی مجروح، به شهادت رسید.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با استادان و دانشجویان در دانشگاه علم و صنعت، از ایشان به عنوان افتخار این دانشگاه یاد کردند.

روایت یاران

اصحاب انقلاب-۳۴

امام در جمع یاران نجف

□**سید مهدی حسینی** /در سلسله مباحث همراهی‌ها و همدلی‌های یاران امام(ره) در مبارزات، به مقطع یک ساله اقامت اجباری امام خمینی(ره) در بورسای ترکیه و بازتاب‌های آن اشاره شد. پس از برخی وقایع، دولت وقت ترکیه و دولت ایران برای رهایی از فشار افکار عمومی کشورهای اسلامی، با انتقال امام از ترکیه به عراق موافقت کردند و زمینه‌های انتقال ایشان فراهم شد، از سویی این اقدام با استقبال مراجع تقلید و علمای شیعه ایران و عراق مواجه شد و انجام آن طی مراحلی صورت گرفت.

امام خمینی(ره) در اولین روز به شهر سامرا وارد شدند و یکی از یاران ایشان به نام آقای ذوالرباستین موفق شد شیوخ سامرا را برای استقبال از امام آماده کند، به طوری که اخبار و عکس‌های ایشان در مطبوعات وقت عراق و دیگر کشورها درج شد.

امام خمینی(ره) پس از دو روز اقامت در سامرا و پس از زیارت و انجام دیدارهایی، راهی شهر کربلای معلی شدند و باشکوه‌ترین و گسترده‌ترین استقبال از ایشان صورت گرفت. مأمورین امنیتی رژیم شاه که در آنجا حضور داشتند، سعی کردند با پخش شایعات و ایجاد فضای رعب و وحشت محدودیت ایجاد کنند و تا حدودی ممانعت به عمل آوردند، اما با وجود همه این جوسازی‌ها عده‌ای با وسایلی نقلیه مختلف در محل حاضر شدند و از امام استقبال شایسته‌ای کردند. وقتی امام وارد صحن حضرت امام حسین(ع) شدند، علما از ایشان تقاضا کردند در کربلا اقامت داشته باشند و امامت مسجد را بپذیرند.

«هر روزی که از اقامت امام در کربلا می‌گذشت، جمعیت زیادتری می‌شد. صحنی که آقا سیدمحمد نماز می‌خواند و مثلاً دوپست- سیصد نفر، یعنی پنج یا شش صف افتدا می‌کردند، پس از آمدن امام مملو از جمعیت شده بود. وقتی امام به حرم می‌رفتند و برمی‌گشتند صدها نفر پشت سر ایشان شعارهای عربی می‌دادند. در عراق رسم است وقتی علما به خصوص مراجع حرکت می‌کنند، کسانی شعار می‌دهند؛ شعارهایی مانند «فلاح من صلی علی محمد و آل محمد». موقع رفت‌وآمد امام هم برخی افراد در بین جمعیت شعار صلوات برای امام به عنوان زحیم عالم اسلام می‌دادند. شعارهای سیاسی هم علیه شاه یا رژیم پهلوی داده می‌شد. در همان هفته اول پوستر امام را هم چاپ و پخش کردند. اما وقتی امام متوجه این قضیه شدند، فرمودند: «به اینها بگویید هیچ حق ندارد علیه کسی یا حکومتی شعار بدهد. کسی هم از من تبلیغ نکند، عکس من را هم هیچ جا پخش نکنید.»

مرحوم آیت‌الله عباس خاتم‌یزدی در خاطراتش آورده است: «امام در روز بیست‌وسوم مهر ماه ۱۳۴۴ از کربلا عازم نجف شدند، از طرف علمای تراز اول هیئت‌هایی به استقبال ایشان آمدند، هیئت‌هایی از طرف آیت‌الله خوئی و آیت‌الله شاهرودی با چند دستگاه سواری به استقبال آمدند. امام همین که به شهر نجف ورود پیدا کردند، بلافاصله به زیارت آستان مقدس حضرت علی(ع) رفتند و در اینجا هم مردم پلاکاردهایی در دست داشتند و عده‌ای اسپند دود کرده بودند و تعدادی گوسفند قربانی کردند، جمعی شیرینی و نقل در بین مردم پخش کردند و ورود اسام را به نجف تبریک گفتند، پس از پایان استقبال، امام و همراهان ایشان در منزلی که حجت‌الاسلام نضرالله خلخالی از دوستان قدیمی امام در نظر گرفته بود، اقامت گزیدند. شیخ‌نضرالله خلخالی از دوستان دوران جوانی امام تلاش فراوانی کرد که استقبال خوبی از امام در نجف صورت گیرد. با اصرار ایشان در همان منزل، امام درس و بحث‌شان را شروع کردند و شهریه پرداخت کردند. مرحوم آیت‌الله عمید زنجانی در این باره گفته است: «خیلی از مسائل را که هر کس نمی‌توانست به امام عرض بکند، به وسیله شیخ‌نضرالله خلخالی به امام رسانده می‌شد.» او از طرف امام پروا داشت شهر به طلاب را منتقل شد و به سبب تمکن مالی که داشت در حوزه نجف حکم بانک را داشت و دفترخانه ایشان عملیات بانکی انجام می‌داد.

مرحوم استاد عمید زنجانی درباره وی می‌گوید: «ایشان نقش بسیار مهمی در تحکیم موقعیت حضرت امام در نجف و پیشبرد نهضت اسلامی برعهده داشت.» این اقدامات در حالی صورت می‌گرفت که جریان‌هایی در نجف مستقر بودند که با نهضت اسلامی و حضرت امام مخالف بودند و بعضاً عناد خاصی داشتند.

آیین‌ها خواص

سعیدبن‌عاص-۴

مشاور ناخلف خلیفه

مسلمانان به مدیریت خلیفه سوم انتقادات بسیاری داشتند و اقداماتی همچون نصب والیان نامناسب که عمدتاً از خویشان و بستگان او بودند و توجه نکردن به خواسته‌های مردم به ویژه صحابه رسول‌الله(ص) مردم را علیه خلیفه شوراند تا جایی که او را در خانه‌اش محاصره کردند.

در این هنگام خلیفه رو به سعیدبن‌عاص کرد و گفت: رأی تو چیست؟ گفت: اگر رأی ما را می‌پرسی، درد را از خود دور کن و چیزی را که از آن بیمناکی، قطع کن و به آنچه می‌گویم، عمل کن که به مقصود خواهی رسید. خلیفه گفت: رأی تو چیست؟

سعید گفت: هر گروهی رهبرانی دارد که چون از بین بروند، آنها نیز پراکنده شوند. عثمان گفت: این نظر خوبی است، اگر عواقب آن نبود.

پس از آن، چون عثمان تهدید را جدی دید، به خانه حضرت علی(ع) آمد و از ایشان طلب یاری کرد و گفت: مردم را باز گردان؛ قول می‌دهم از این پس به اشاره و نظر تو کار کنم و از دستور تو تخلف نکنم. حضرت علی(ع) گفت: بارها یا تو سخن گفته‌ام؛ اما هر بار از اینجا می‌روی، باز کار خود را می‌کنی. ما حرفی می‌زنیم و تو چیز دیگری می‌گویی. همه اینها کار مروان‌بن‌حکم و سعیدبن‌عاص و ابن‌عامر و معاویه است که اطاعت آنها کرده‌ای و عصیان من.

خلیفه گفت: دیگر خلاف آنها می‌کنم و مطیع تو می‌شوم. سپس حضرت علی(ع) از آنجا رفت. عثمان، عمران‌یاسر را پیش خواند و با وی سخن گفت که همراه حضرت علی(ع) برود؛ اما نپذیرفت.

آن‌گاه سعدبن ابی‌وقاص را پیش خواند، سعد نزد حضرت علی(ع) آمد. حضرت گفت: ای ابواسحاق خدا از او بپذیرد، به خدا من چندان از او دفاع کرده‌ام که اکنون به شِرم اندرم؛ اما مروان و معاویه و ابن‌عامر و سعیدبن‌عاص این وضع را که می‌بینی، برای وی پیش آورده‌اند. وقتی نیک‌خواهی می‌کردم و به او می‌گفتم دورشان کنند، گوش نمی‌کرد تا چنین شد که می‌بینی.

سعیدبن‌عاص پیش عثمان آمد و گفت: تا چه هنگامی دست ما را بسته می‌داری؟ گروهی از این مهاجمان بر تو نیز می‌اندازند و گروهی بر ما سنگ می‌زنند و برخی شمشیر بر روی ما کشیده‌اند، اکنون فرمان خود را به ما بگو. عثمان گفت: به خدا سوگندت که من قصد جنگ با آنان را ندارم و اگر می‌خواستم جنگ کنم، امیدوار بودم که از ایشان محفوظ بمانم.

سعید گفت: به خدا سوگند، دیگر هرگز از کسی درباره تو نمی‌پرسم و بیرون رفت و جنگ کرد تا آنکه به سرش ضربتی خورد. مردی ضربتی بر جلوی سر او زد که پس از آن، او چون صدای رعد را می‌شنید، مدهوش می‌شد.

پس از قتل عثمان و بیعت مردم با حضرت علی(ع) و شورش اهل جمل، سعید در فتنه جمل به این بهانه که قاتلان عثمان در سپاه جمل هستند، شرکت نکرد و گفت: ای مردم، شما چنین می‌پندارید که برای مطالبه خون عثمان بیرون آمده‌اید، اگر واقعاً این کار را می‌خواهید، قاتلان عثمان هم اکنون بر پشت این سستران سوارند و بر ایشان شمشیر نهدید، وگرنه به خانه‌های خود برگردید و خویشتان را در راه خوشایند مردم و خلق به کشتن مهید که روز قیامت از مردم برای شما کاری ساخته نیست.

با اینکه سعید از بنی‌امیه بود، اما روابط نزدیکی با برخی از هاشمیان داشت و این هاشمیان اذعان داشتند که سعید هیچ‌گونه موضعی علیه حضرت علی(ع) در جنگ جمل نداشته است؛ به همین علت، مورخان اولیه اسلامی، دیدگاه بهتری درباره وی داشته‌اند.

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

سعید بن عاص

چه جوابی داریم؟

انسان مسلمان، دستوره‌ای اخلاقی خود را از کجا می‌گیرد؟ بر اساس چه منابعی می‌توانیم بگوییم که کدام عمل، خوب است و کدام عمل بد؟ به عبارت دیگر، بدی و نیکی اعمال را از کجا به دست می‌آوریم؟ در پاسخ می‌گوییم، ما از سه منبع، دستورها و احکام اخلاقی را به دست می‌آوریم که عبارتند از: فطرت، عقل و شریعت. در این نوشتار درباره این سه منبع اخلاقی اندکی توضیح می‌دهیم:

الف-فطرت

انسان با وجدان و فطرت خود درک می‌کند که دروغ، ناپسند و راستی، پسندیده است. خداوند متعال این قدرت تشخیص را در وجود انسان به ودیعت نهاده است. قرآن کریم می‌فرماید: *«وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ»*؛ به آنان (انسان)، نیک‌رفتاری را وحی کردیم. علامه طباطبایی(رحمه‌الله) درباره اینکه انسان از باطن و درون خود، به رفتارهای پسندیده و نیکی‌ها پی می‌برد، ذیل آیه *«وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ»* می‌نویسد: «یعنی نفس عمل خیر به آنها وحی شده است، نه آنکه آنان به انجام دادن کار خیر سفارش شده باشند.» به تعبیر دیگر، نفس فعل خیرات که بر اهنمای باطنی از ایشان سر می‌زند، مورد تعلق وحی است نه آنکه وحی، انجام امر خیر را تشریع کند.

خداوند سبحانه در آیهای دیگر درباره فطری بودن افعال اخلاقی می‌فرماید: *«وَهَدَيْنَاهُ الْإِنشِرِينَ»*؛ آیا او (انسان) را به راه خیر و شرر هدایت نکردیم؟! باز درباره این آیه، استاد علامه طباطبایی می‌فرماید:اینکه خداوند متعال می‌فرماید ما راه خیر و شرر را به انسان، تعلیم و الهام کردیم، به این دلیل است که انسان، نیکی‌ها را می‌شناسد و آنها را از بدی‌ها تمیز می‌دهد. در احادیث متعددی نیز مسئله فطری بودن مباحث اخلاقی مطرح شده است. در اینجا به چند حدیث مبارک اشاره می‌کنیم:

دوشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۷

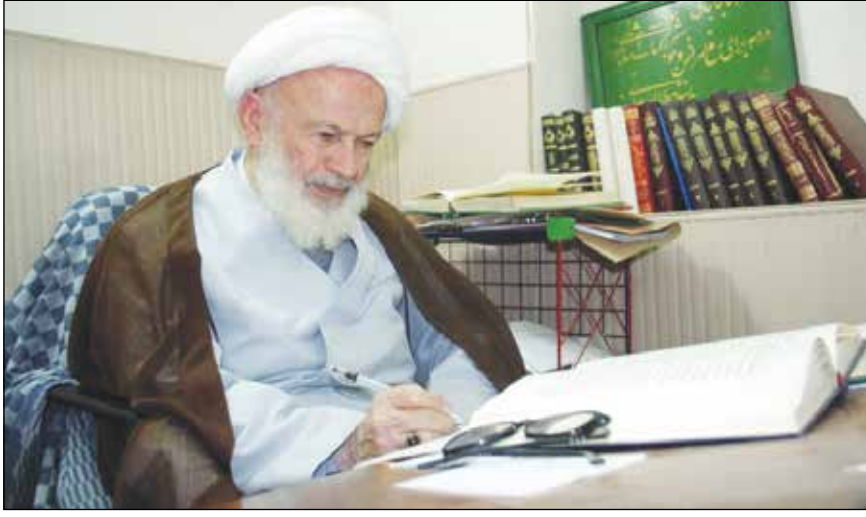
سال نوزدهم

شماره ۸۰۰

آیت‌الله جواد تبریزی می‌گوید: مقام صدیقه‌کبری فاطمه(زهراس) مقام بسیار بزرگی است، ایشان بر گردن مسلمانان حق بزرگی دارند، ولی متأسفانه آن‌گونه که مستحق است، این حق را ادا نکرده‌ایم. از آن می‌ترسم که محکمه‌ای در دنیا که قاضی آن حضرت صاحب‌الزمان(عج) یا در آخرت که قاضی آن خداوند تبارک و تعالی باشد، تشکیل شود و ما را مورد سؤال قرار دهند که آیا برای ادای حق‌تان نسبت به حضرت فاطمه(زهراس) کاری انجام داده‌اید؟ حتی به مقدار اعتراف یک ققیه سنتی؟ می‌ترسم که آن زمان جوابی نداشته باشیم.

منابع اخلاق

گفتاری از آیت‌الله‌العظمی شیخ عباس محفوظی

تشخیص می‌دهیم، «عقل» است. عقل به معنای نیروی نهانی است که آدمی را در شناخت حق و باطل، راستی و درستی و صلاح و فساد یاری می‌کند. انسان پس از آنکه به کمک عقل و خرد، خوبی و نیکی فعلی را فهمید، با آن پیمان قلبی می‌بندد و آن را می‌پذیرد و هر چه را پذیرفت، به آن پایبند می‌شود.^۱

در قرآن و روایات نیز از «عقل» به عظمت یاد شده و یکی از منابع شناخت نفسک، البرّ ماطمأنّْ اِلیه القلب واطمأنّت اِلیه النفس وِلا اثم ما حاک فی القلب و تردّد فی الصدر و اِن افْتاک الناس؟^۲ ای وایسه، از قلبت بپرس و از نفست سؤال کن. بز و خوبی، چیزی است که قلب با آن آرامش یابد و نفس، بدان آرام گیرد و اثم و گناه آن عملی است که در دل اضطراب و نگرانی ایجاد کند؛ هر چند مردم به درستی آن حکم دهند. امام رضا(ع) در این باره می‌فرماید: «نظر آنّْ شء ینقح فی قلبک فاعمل به»؛^۳ به قلب و درون خود نظر کن، هر عملی که در آن جای گرفت و مقبول افتاد، بدان عمل نما.

ب-بـعقل

یکی دیگر از منابعی که براساس آن احکام و دستوره‌ای اخلاقی خوب و بد را تشخیص می‌دهیم، «عقل» است. عقل به معنای نیروی نهانی است که آدمی را در شناخت حق و باطل، راستی و درستی و صلاح و فساد یاری می‌کند. انسان پس از آنکه به کمک عقل و خرد، خوبی و نیکی فعلی را فهمید، با آن پیمان قلبی می‌بندد و آن را می‌پذیرد و هر چه را پذیرفت، به آن پایبند می‌شود.^۱

در قرآن و روایات نیز از «عقل» به عظمت یاد شده و یکی از منابع شناخت نفسک، البرّ ماطمأنّْ اِلیه القلب واطمأنّت اِلیه النفس وِلا اثم ما حاک فی القلب و تردّد فی الصدر و اِن افْتاک الناس؟^۲ ای وایسه، از قلبت بپرس و از نفست سؤال کن. بز و خوبی، چیزی است که قلب با آن آرامش یابد و نفس، بدان آرام گیرد و اثم و گناه آن عملی است که در دل اضطراب و نگرانی ایجاد کند؛ هر چند مردم به درستی آن حکم دهند. امام رضا(ع) در این باره می‌فرماید: «نظر آنّْ شء ینقح فی قلبک فاعمل به»؛^۳ به قلب و درون خود نظر کن، هر عملی که در آن جای گرفت و مقبول افتاد، بدان عمل نما.

ب-بـعقل

یکی دیگر از منابعی که براساس آن احکام و دستوره‌ای اخلاقی خوب و بد را

چگونه روابط فرزندان را در خانواده مدیریت کنیم؟

والدین متهم ردیف اول حسادت فرزند اول به فرزند دوم!

سنی میان فرزندان شما سه تا پنج سال باشد، این است که کودکان سه سال و بالاتر معمولاً بپخته‌ترند و شما راحت‌تر می‌توانید احساسات مدار به دلیل شرایط خاصی که دارد، نتواند مانند گذشته به فرزند اول رسیدگی کند، اما اگر او بداند این تغییر نه به دلیل کاهش توجه مادر، بلکه به دلیل شرایط خاص اوست، بهتر آن را می‌پذیرد و از پدر و مادر و همین‌طور فرزند تازه‌وارد ناراحت نخواهد شد. یقین داشته باشید با پنهان‌کاری شما و اینکه به یک‌باره فرزند دوم را به خانه بیاورید، اوضاع بدتر خواهد شد.

مدیریت توجه به همه بچه‌ها
یادتان باشد ورود عضو تازه خانواده نباید موجب ششود توجه شما نسبت به فرزند اول خانه کاهش یابد. اگر بناست فرزند دوم‌تان را ناز و نوازش کنید، باید فرزند اول‌تان را هم مورد محبت و نوازش قرار دهید. برای این منظور، شما می‌توانید نقش‌های تازه‌ای را برای فرزند اول خود تعریف کنید و به او درباره کودک تازه‌وارد مسئولیت‌هایی را

انها را نسبت به عضو تازه خانه مدیریت کنید.

فرزند اول را آماده کنید

بهرتر است فرزند اول شما از همان ابتدا بداند قرار است عضو جدیدی به خانواده اضافه شود. شما می‌توانید مژده آمدن یک خواهر یا برادر را به او بدهید و برایش از مزیت‌های داشتن خواهر یا برادر

سراج

پول پر برکت

□ **دکتر محمدرضا قضایی/**

شخصی برای پیامبر(ص) ۱۲ درهم هدیه آورد. ایشان درهم‌ها را به حضرت علی(ع) دادند تا به بازار رفته و بپراهنی برای‌شان خریداری کنند. قیمت لباس ۱۲ درهم شد، ولی پیامبر(ص) در‌خواست اقاله معامله کردند. پس از آن خود پیامبر(ص) روانه بازار شدند که در میانه راه به کنیزی برخوردند که زانوی غم به دامن گرفته بود. علت را جویا شدند، کنیز عرض کرد؛ برای خرید با چهار درهم از خانه بیرون آمده، اما پول‌ها را گم کرده و جرئت بازگشت ندارد. پیامبر مهربان چهار درهم از آن ۱۲ درهم را به او دادند. پس از آن ایشان در مغازه‌ای لباسی به قیمت با چهار درهم خریدند و به سمت خانه در حرکت بودند که مشاهده کردند فقیری لباس ندارد. با لباس نوی خود او را پوشاندند و با چهار درهم باقی‌مانده لباسی برای خود خریدند. پیامبر(ص) در راه بازگشت بودند که دیدند همان کنیز هنوز سردرگم است کنیز گفت؛ به دلیل تأخیر در مراجعت به خانه، جرئت رفتن ندارم. حضرت(ص) با کنیز همراه شدند، تا نزد صاحب کنیز وساطت کنند. صاحب‌خانه به میمنت ضمانت پیامبر(ص)، کنیز را آزاد کرد. حضرت محمد(ص) فرمودند: «خدا را شکر! چه ۱۲ درهم بربرکتی بود، دو برهنه را پوشانید و یک برده را آزاد کرد.» از این پول‌ها در زندگی بسیاری از انسان‌ها می‌آید و می‌رود، اما هیچ اثری ندارد، هیچ برکتی ندارد و نمی‌تواند راه‌گشای مشکلات کسی باشد. بسیاری از هزینه‌های غیرضروری زندگی ما، می‌تواند مشکلات و هزینه‌های بسیار ضروری زندگی دیگران را حل کند. گاهی قیمت برخی وسایل غیرضروری زندگی ما می‌تواند یک زندانی بی‌گناه را آزاد کند. گاهی زیورآلات ما می‌تواند سرمایه ایجاد شغل برای یک جوان بی‌پولی کار شود. گاهی بخشی کم از دارایی ما می‌تواند شروع زندگی دو جوان را سبب شود. اموال، عمر، همه داشته‌ها و دارایی ما می‌تواند همانند این ۱۲ درهم پر برکت باشد.انتخاب با خود ماست.

سراج

پول پر برکت

شخصی برای پیامبر(ص) ۱۲ درهم هدیه آورد. ایشان درهم‌ها را به حضرت علی(ع) دادند تا به بازار رفته و بپراهنی برای‌شان خریداری کنند. قیمت لباس ۱۲ درهم شد، ولی پیامبر(ص) در‌خواست اقاله معامله کردند. پس از آن خود پیامبر(ص) روانه بازار شدند که در میانه راه به کنیزی برخوردند که زانوی غم به دامن گرفته بود. علت را جویا شدند، کنیز عرض کرد؛ برای خرید با چهار درهم از خانه بیرون آمده، اما پول‌ها را گم کرده و جرئت بازگشت ندارد. پیامبر مهربان چهار درهم از آن ۱۲ درهم را به او دادند. پس از آن ایشان در مغازه‌ای لباسی به قیمت با چهار درهم خریدند و به سمت خانه در حرکت بودند که مشاهده کردند فقیری لباس ندارد. با لباس نوی خود او را پوشاندند و با چهار درهم باقی‌مانده لباسی برای خود خریدند. پیامبر(ص) در راه بازگشت بودند که دیدند همان کنیز هنوز سردرگم است کنیز گفت؛ به دلیل تأخیر در مراجعت به خانه، جرئت رفتن ندارم. حضرت(ص) با کنیز همراه شدند، تا نزد صاحب کنیز وساطت کنند. صاحب‌خانه به میمنت ضمانت پیامبر(ص)، کنیز را آزاد کرد. حضرت محمد(ص) فرمودند: «خدا را شکر! چه ۱۲ درهم بربرکتی بود، دو برهنه را پوشانید و یک برده را آزاد کرد.» از این پول‌ها در زندگی بسیاری از انسان‌ها می‌آید و می‌رود، اما هیچ اثری ندارد، هیچ برکتی ندارد و نمی‌تواند راه‌گشای مشکلات کسی باشد. بسیاری از هزینه‌های غیرضروری زندگی ما، می‌تواند مشکلات و هزینه‌های بسیار ضروری زندگی دیگران را حل کند. گاهی قیمت برخی وسایل غیرضروری زندگی ما می‌تواند یک زندانی بی‌گناه را آزاد کند. گاهی زیورآلات ما می‌تواند سرمایه ایجاد شغل برای یک جوان بی‌پولی کار شود. گاهی بخشی کم از دارایی ما می‌تواند شروع زندگی دو جوان را سبب شود. اموال، عمر، همه داشته‌ها و دارایی ما می‌تواند همانند این ۱۲ درهم پر برکت باشد.انتخاب با خود ماست.

سراج

پول پر برکت

شخصی برای پیامبر(ص) ۱۲ درهم هدیه آورد. ایشان درهم‌ها را به حضرت علی(ع) دادند تا به بازار رفته و بپراهنی برای‌شان خریداری کنند. قیمت لباس ۱۲ درهم شد، ولی پیامبر(ص) در‌خواست اقاله معامله کردند. پس از آن خود پیامبر(ص) روانه بازار شدند که در میانه راه به کنیزی برخوردند که زانوی غم به دامن گرفته بود. علت را جویا شدند، کنیز عرض کرد؛ برای خرید با چهار درهم از خانه بیرون آمده، اما پول‌ها را گم کرده و جرئت بازگشت ندارد. پیامبر مهربان چهار درهم از آن ۱۲ درهم را به او دادند. پس از آن ایشان در مغازه‌ای لباسی به قیمت با چهار درهم خریدند و به سمت خانه در حرکت بودند که مشاهده کردند فقیری لباس ندارد. با لباس نوی خود او را پوشاندند و با چهار درهم باقی‌مانده لباسی برای خود خریدند. پیامبر(ص) در راه بازگشت بودند که دیدند همان کنیز هنوز سردرگم است کنیز گفت؛ به دلیل تأخیر در مراجعت به خانه، جرئت رفتن ندارم. حضرت(ص) با کنیز همراه شدند، تا نزد صاحب کنیز وساطت کنند. صاحب‌خانه به میمنت ضمانت پیامبر(ص)، کنیز را آزاد کرد. حضرت محمد(ص) فرمودند: «خدا را شکر! چه ۱۲ درهم بربرکتی بود، دو برهنه را پوشانید و یک برده را آزاد کرد.» از این پول‌ها در زندگی بسیاری از انسان‌ها می‌آید و می‌رود، اما هیچ اثری ندارد، هیچ برکتی ندارد و نمی‌تواند راه‌گشای مشکلات کسی باشد. بسیاری از هزینه‌های غیرضروری زندگی ما، می‌تواند مشکلات و هزینه‌های بسیار ضروری زندگی دیگران را حل کند. گاهی قیمت برخی وسایل غیرضروری زندگی ما می‌تواند یک زندانی بی‌گناه را آزاد کند. گاهی زیورآلات ما می‌تواند سرمایه ایجاد شغل برای یک جوان بی‌پولی کار شود. گاهی بخشی کم از دارایی ما می‌تواند شروع زندگی دو جوان را سبب شود. اموال، عمر، همه داشته‌ها و دارایی ما می‌تواند همانند این ۱۲ درهم پر برکت باشد.انتخاب با خود ماست.

سراج

پول پر برکت

□ **دعوا یش فرزندان ممنوع!**

□ **دکتر مجید ابهری/**

پرسش: گاهی برخی والدین

مقابل ششم فرزندان‌شان با هم

دعوا و بحث می‌کنند. این کار چه

آثار مخربسی روی روحیه فرزندان

دارد؟ همسران دارای فرزند باید

اختلافات‌شان را چگونه حل کنند؟

پاسخ: تفاوتی ندارد کودک چند

ساله باشد؛ از دو سالگی به بعد کودک

خطرات و وقایع اطراف خود را به ذهن

می‌سپارد و در آینده‌ای نه چندان دور

از آنها استفاده می‌کند. اگر کودکی در

خانواده متشنج و دارای بگومگو رشد

کند، به فردی کینه‌توز، انتقام‌جو و

ضعیف تبدیل می‌شود. اگر کودک در

خانواده شاد و مملو از اعتماد رشد کند،

فردی استوار و با اعتماد به نفس وارد

جامعه می‌شود. متأسفانه، در مقابل این

خانواده‌ها، زوج‌هایی که دائم در حال

بحث، دعوا و قهر هستند، شاهد رشد

کودکان با اعتماد به نفس پایین و ضعیف

هستیم. برخی از والدین به این موضوع

مهم توجه ندارند و در مقابل فرزندان

به تقابل رفتاری، جر و بحث و خشونت

فیزیکی دست می‌زنند.

برخی از پدر و مادرها فرزندان را به

قلضوت می‌طلبند که در این‌صورت فرزند

با حفره‌های روانی رشد کرده و نسبت به

یکی از والدین نظر منفی پیدا می‌کند.

والدین باید به دور از چشم فرزندان

جر و بحث کنند و هرگز خانه را به

صحنه جنگ تبدیل نکنند. همچنین،

خانواده‌ها نباید از فرزندان به عنوان

قاضی استفاده کنند.

خانواده‌ها باید به این موضوع توجه

داشته باشند که محیط مملو از آرامش،

صمیمیت و نشاط اصلی‌ترین محور

رفتاری در خانواده است. این موضوع

ضمن رشد روحی و جسمی کودک،

سبب می‌شود فردی با نشاط و با اعتماد

به نفس وارد جامعه شود. باید خانواده‌ها

مهارت‌های زندگی را بیاموزند تا مشکلات

و موانع را بدون تشنج و به دور از چشم

فرزندان حل کنند.

گروه «زندگی» صبح صادق

آماده است تا پلی بین شما

خوانندگان با مشاوران خبره و امین

ببخوابانید. این کار کمک می‌کند

بچه‌ها بتوانند با هم ارتباط بهتری

برقرار کنند.

سامانه پیامک ۰۰۰۹۹۰۰۳۳ برای ما

ارسال کنید.

